

2026

**OPRACOWANIE:
KANON SP. Z O.O.
UL. NADARZYŃSKA 54
05-805 OTRĘBUSY**

MGR INŻ. INGA HUTKOWSKA
INŻ. AGNIESZKA LEWANDOWSKA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO GMINY JANÓW LUBELSKI

LIPIEC 2026

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	5
1.1. Podstawy prawne.....	5
1.2. Cel opracowania.....	5
1.3. Zakres opracowania.....	5
1.3.1. Zakres przedmiotowy.....	5
1.3.2. Zakres powierzchniowy.....	5
1.4. Metodyka.....	5
2. DOKUMENTY POWIĄZANE Z PROJEKTOWANYM PLANEM OGÓLNYM.....	6
2.1. Uwarunkowania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.....	7
2.2. Audyt krajobrazowy województwa lubelskiego.....	9
2.3. Plany miejscowe.....	10
2.4. Uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Gmin: Dzwola, Godziszów, Janów Lubelski I Modliborzyce.....	11
3. PROJEKT PLANU OGÓLNEGO	13
3.1. Informacje o planie ogólnym.....	13
3.1.1. Główne cele planu ogólnego.....	13
3.1.2. Zakres projektowanego planu ogólnego.....	13
3.1.3. Powiązania planu ogólnego z dokumentami planistycznymi niższego rzędu.....	14
3.2. Ustalenia projektowanego planu ogólnego.....	15
4. STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA.....	16
4.1. Ogólne informacje o obszarze objętym projektem planu ogólnego.....	16
4.1.1. Położenie administracyjne gminy, istniejące zagospodarowanie.....	16
4.1.2. Wewnętrzne i zewnętrzne powiązania przyrodnicze obszaru objętego projektem planu ogólnego.....	19
4.1.3. Zewnętrzne powiązania obszaru objętego projektem planu ogólnego.....	20
4.2. Elementy abiotyczne środowiska.....	21
4.2.1. Położenie gminy na tle mezoregionów fizycznogeograficznych Polski.....	21
4.2.2. Rzeźba terenu.....	25
4.2.3. Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi.....	27
4.2.4. Budowa geologiczna.....	29
4.2.5. Mapa geologiczno-inżynierska.....	30
4.2.6. Warunki budowlane.....	34
4.2.7. Kopaliny.....	35
4.2.8. Wody podziemne.....	36
4.2.9. Wody powierzchniowe.....	40
4.2.10. Gleby.....	41
4.3. Klimat.....	44
4.3.1. Ogólna charakterystyka klimatu.....	44
4.4. Elementy biotyczne środowiska.....	48
4.4.1. Formy ochrony przyrody.....	48
4.4.2. Szata roślinna.....	56
4.4.3. Fauna.....	60
4.5. Krajobraz i krajobraz kulturowy.....	61
5. ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA DLA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA	61
5.1. Zagrożenie degradacją powierzchni ziemi.....	61
5.2. Zagrożenie zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych.....	62

5.3. Zagrożenie powodzią	65
5.4. Zagrożenia dla klimatu	66
5.5. Zagrożenia dla floty i fauny	67
5.6. Zagrożenie zanieczyszczeniem powietrza	68
5.7. Zagrożenie hałasem.....	71
5.8. Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym	74
5.9. Zagrożenie poważnymi awariami	75
6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU OGÓLNEGO	76
7. PRZEWIDYWANY WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA ŚRODOWISKO	77
7.1. Wpływ na warunki życia i zdrowie ludzi	77
7.2. Wpływ na bioróżnorodność, faunę i florę.....	78
7.3. Wpływ na obszary objęte formami ochrony przyrody, w tym integralność i cel ochrony obszarów Natura 2000, oraz na korzyści ekologiczne	79
7.4. Wpływ na powierzchnię ziemi i zasoby naturalne.....	79
7.5. Wpływ na klimat i stan powietrza	80
7.6. Wpływ na klimat akustyczny	81
7.7. Wpływ na promieniowanie elektromagnetyczne.....	81
7.8. Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne	81
7.9. Wpływ na krajobraz	82
7.10. Wpływ na zabytki i dobra materialne	83
8. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	83
9. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ZAPOBIEGAJĄCYCH, OGRANICZAJĄCYCH LUB KOMPENSUJĄCYCH POTENCJALNE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	83
10. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	84
11. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU OGÓLNEGO	84
12. PODSUMOWANIE I STRESZCZENIE.....	85
13. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	85
14. SPIS RYCIN I TABEL	88
ZAŁĄCZNIK: INFORMACJA O ZESPOLE AUTORSKIM	90
ZAŁĄCZNIK: OŚWIADCZENIE KIERUJĄCEJ ZESPOŁEM SPORZĄDZAJĄCYM PROGNOZĘ.....	91

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawy prawne

Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w przypadku sporządzania planu ogólnego gminy wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.2. Cel opracowania

Prognoza oddziaływania ustaleń planu ogólnego na środowisko pozwala na zidentyfikowanie wpływów środowiskowych, które mogą powstać na skutek realizacji ustaleń projektu planu. Jest podstawą do określenia działań mających na celu ograniczenie ewentualnych negatywnych skutków. Analiza ustaleń dokumentów planistycznych na etapie ich powstawania jest zgodna z zasadą eliminacji zagrożeń u źródła, co przynosi pozytywne efekty społeczne, gospodarcze i ekonomiczne, a przede wszystkim środowiskowe.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko ma na celu określenie wpływów środowiskowych mogących powstać wskutek uchwalenia planu ogólnego gminy Janów Lubelski, sporządzanego na podstawie uchwały Nr LXX/630/24 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Janów Lubelski.

1.3. Zakres opracowania

1.3.1. Zakres przedmiotowy

Zakres prognozy określa art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości informacji przedstawionych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, o których mowa w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko: z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz z państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym¹.

1.3.2. Zakres powierzchniowy

W niniejszej prognozie dokonuje się oceny oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy Janów Lubelski. Zasięg przestrzenny niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko i analiz prowadzonych w jej ramach to w szczególności obszary w granicach sporządzanego planu ogólnego i ich najbliższe sąsiedztwo.

1.4. Metodyka

Metodyka prognozy wyznaczona jest przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie ze wspomnianą ustawą, w prognozie dokonuje się oceny wpływu

¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania, art. 57 ust. 1 pkt 2 oraz art. 58 ust. 1 pkt 3.

ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska oraz uwzględnia zależności pomiędzy jego poszczególnymi elementami.

Analizę stanu poszczególnych elementów środowiska sporządzono stosownie do stanu współczesnej wiedzy, na podstawie danych aktualnych, w szczególności: danych mapowych, danych opisowych, dokumentów dotyczących ochrony środowiska oraz wyników monitoringu środowiska. Ze względu na rosnącą dostępność rzetelnych danych o środowisku, przy sporządzaniu prognozy w znaczącym stopniu posłużono się danymi i opracowaniami ogólnodostępnymi, udostępnionymi przez uprawnione do tego instytucje i organy publiczne. Do opisu stanu środowiska wykorzystano także informacje zawarte w gminnych i wojewódzkich planach i programach.

Standardowym postępowaniem przy sporządzaniu prognozy jest przyjęcie założenia pełnej realizacji zapisów analizowanego dokumentu, czyli wystąpienia możliwie największego przekształcenia środowiska, przy jednoczesnym zachowaniu wszystkich wytycznych i założeń projektowanego dokumentu sprzyjających ochronie środowiska. W przypadku planu ogólnego, ze względu na małą precyzję jego zapisów, nie jest możliwe przewidzenie charakteru i rodzaju zagospodarowania terenów, które – będąc zgodne z ustaleniami planu ogólnego, będzie mogło zostać wprowadzone na obszarze objętym jego zapisami. Duża różnorodność alternatywnych scenariuszy zagospodarowania terenu, przy jednoczesnym braku ustaleń bezpośrednio odnoszących się do kwestii ochrony środowiska, znacząco utrudnia określenie wpływu ustaleń projektowanego dokumentu na stan elementów środowiska.

Stopień szczegółowości niniejszej prognozy dostosowano do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu, jako podstawę do analiz prowadzonych w prognozie przyjmując przede wszystkim:

- zasięg i profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń dla obszarów objętych formami ochrony przyrody,
- rozgraniczenie terenów, na których możliwa będzie realizacja zabudowy i terenów otwartych,
- ustalenia w zakresie wskaźników zagospodarowania terenów, które będą stanowiły wytyczne dla dokumentów planistycznych niższego rzędu.

Analiza ww. elementów projektowanego dokumentu pozwala na ramowe określenie potencjalnego wpływu ustaleń planu ogólnego na środowisko i diagnozę możliwych konfliktów dopuszczonego zagospodarowania terenu z założeniami ochrony obiektów i obszarów szczególnie cennych przyrodniczo oraz istotnych dla systemu przyrodniczego gminy. Końcowym etapem prac nad prognozą jest sformułowanie wniosków oraz ewentualnych propozycji zmian projektowanego dokumentu, których wprowadzenie może skutkować zmniejszeniem presji i zwiększeniem stopnia ochrony środowiska.

2. Dokumenty powiązane z projektowanym planem ogólnym

Plan ogólny gminy Janów Lubelski to dokument o zasięgu lokalnym. Jako dokument o randze gminnej jest powiązany z ustaleniami innych planów, programów i strategii, przyjmowanych na poziomie gminnym i wojewódzkim.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia planu ogólnego gminy określa się uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, do których należą między innymi:

- ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa,
- politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, o ile zostały sporządzone na podstawie przepisów w brzmieniu zmienionym

ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw;

- rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe.

Ramy dla planów ogólnych, jako dokumenty o charakterze strategicznym, stanowić mogą też programy ochrony środowiska. Co prawda, ze względu na ściśle określony, wąski zakres merytoryczny planów ogólnych, ustalenia programów ochrony środowiska nie będą stanowiły bezpośredniej podstawy do sporządzania planu ogólnego, w dokumentach tych jednak mogą znaleźć się zalecenia dla dokumentów planistycznych², w tym dokumentów o znaczeniu lokalnym – takich jak plan ogólny.

2.1. Uwarunkowania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa sporządza się w granicach administracyjnych województwa. Określa się w nim m.in. podstawowe elementy sieci osadniczej województwa i ich powiązań komunikacyjnych, infrastrukturalnych oraz rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. W zakresie ochrony środowiska i przyrody plan zagospodarowania przestrzennego województwa określa w szczególności system obszarów chronionych, w tym obszarów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, zasady prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu oraz działań adaptacyjnych do zmian klimatu, a także informacje o lokalizacji złóż kopalin czy o zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Obowiązujący dla całego województwa Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (PZPWL) został zatwierdzony uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. Stanowi wykładnię polityki przestrzennej oraz wyznacza kierunki rozwoju regionu lubelskiego.

PZPWL określa ustalenia właściwe do uwzględnienia przy wyznaczaniu stref planistycznych, o których mowa w art. 13 c, ust 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustalenia te obejmują:

- w wymiarze ogólnym: zasady ogólne i szczegółowe (rozdz. VI. 1) - określające warunki kształtowania zagospodarowania struktur funkcjonalno-przestrzennych województwa, kierunki działań (rozdz. VI.3) - stanowiące katalog skoordynowanych (usystematyzowanych) przedsięwzięć (działań) zapewniających lub sprzyjających realizacji celów rozwojowych sfer zagospodarowania i obszarów funkcjonalnych;
- w wymiarze szczegółowym: przestrzenne warunki realizacji regionalnej polityki rozwoju (rozdz. VI.3) - określające sposób realizacji oraz miejsce lokalizacji lub preferencje dla lokalizacji działania w przestrzeni, inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym (rozdz. VIII).

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa lubelskiego (rozdz. VI.2, rys. 4) gmina Janów Lubelski położona jest w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej - w strefie wyżynnej roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz w obszarze rozwoju i krystalizowania przestrzeni społeczno - gospodarczej oddziaływania ośrodka subregionalnego (miasto Janów Lubelski) wskazanego do wzmacniania funkcji subregionalnych. W związku z tym przyjmuje się zasadę nadrzędności działań służących utrzymaniu i wzmacnianiu ich funkcji podstawowych (wiodących) oraz preferencje rozwojowe, nakazujące zachowanie naturalnych wartości zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zrównoważony rozwój gospodarki rolnej i funkcji towarzyszących, a także rozwój przestrzennych struktur

² Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2015 (aktualizacja: 2020)

gospodarczych oraz infrastruktury komunikacyjnej, komunalnej i społecznej służącej wzmocnieniu powiązań funkcjonalnych obszaru gminy z miastem Janów Lubelski.

Przez teren gminy przebiegają główne powiązania transportowe wzmocniające spójność ponadregionalną oparte o drogę ekspresową, drogę krajową oraz wojewódzką, dla których przyjmuje się zasadę wzmocnienia ich funkcji poprzez rozwój infrastruktury transportowej zapewniającej sprawność powiązań komunikacyjnych, minimalizującej zagrożenia bezpieczeństwa publicznego oraz kolizje z elementami regionalnej sieci ekologicznej.

Ponadto przez teren gminy przebiegają korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym stanowiące element pasmowy obszaru nadrzędnej funkcji przyrodniczej, dla których obowiązuje zasada podporządkowania wszelkich działań utrzymaniu ciągłości powiązań ekologicznych. Znajdują się także kluczowe w skali krajowej i regionalnej ekosystemy leśne cechujące się dużym stopniem naturalności, dla których obowiązuje zachowanie naturalnych wartości zasobów leśnej przestrzeni produkcyjnej, zrównoważony rozwój gospodarki leśnej i funkcji towarzyszących oraz ostoje przyrody stanowiące obszary węzłowe regionalnej sieci ekologicznej, dla których obowiązuje zasada podporządkowania wszelkiej działalności utrzymaniu wartości przyrodniczych.

Gmina Janów Lubelski położona jest w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym - wiejskim obszarze funkcjonalnym wymagającym wsparcia procesów rozwojowych (rozdz. VII. 1, rys. 19). W związku z tym PZPWL wskazuje dla tego obszaru następujące cele rozwoju zagospodarowania przestrzennego:

- wzmocnienie powiązań funkcjonalnych (transportowych, teleinformatycznych, społeczno-gospodarczych) z lokalnymi ośrodkami rozwoju;
- stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości związanej z produkcją rolną i wykorzystywaniem walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego w turystyce.

Gmina położona jest w roztoczańsko-puszczańskim obszarze funkcjonalnym o znaczeniu regionalnym oraz w miejskim obszarze funkcjonalnym ośrodków lokalnych rekomendowanych do wzmocnienia funkcji subregionalnych (rozdz. VII.2, rys. 20). Dla tych obszarów, jako wiodące kierunki zagospodarowania PZPWL wskazuje:

- rozwój infrastruktury turystycznej (szlaki turystyczne, ośrodki edukacji ekologicznej) i usług obsługi turystycznej,
- rozwój gospodarstw agroturystycznych, ekologicznych i agroleśnych,
- rozwój bazy przetwórstwa drewna,
- rozwój bazy rynku hurtowego i przetwórstwa rolno-spożywczego,
- realizacja układów obwodnicowych,
- rozwój i integracja transportu publicznego,
- usprawnienie i integracja systemów gospodarki komunalnej.

W wykazie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym umieszczonych w PZPWL (rozdz. VIII) oraz aktualnie obowiązujących dokumentach przyjętych odpowiednio przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra, Sejmik Województwa Lubelskiego lub Zarząd Województwa Lubelskiego, w obszarze gminy Janów Lubelski wskazuje się:

- budowę obwodnicy Janowa Lubelskiego w ciągu drogi krajowej nr 74 - zadanie inwestycyjne umieszczone w Programie Budowy 100 Obwodnic na lata 2020-2030;

- stworzenie ciągu kolejowego relacji Szastarka - Janów Lubelski - Biłgoraj (Zadanie inwestycyjne ujęte w dokumencie pn. „PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A. - zamierzenia inwestycyjne na lata 2021-2030 z perspektywą do 2040 roku”).

W zakresie ochrony przyrody i kształtowania środowiska na obszarze województwa lubelskiego pomorskiego w Planie określa się następujące kierunki i działania:

Kierunek 1. Ochrona i kształtowanie Krajowego Systemu Obszarów Chronionych

- Kształtowanie zagospodarowania terenów w obszarach chronionych w dostosowaniu do przedmiotu ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych,
- Dostosowanie granic istniejących obszarów chronionych do rzeczywistych walorów przyrodniczo-krajobrazowych
- Ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych i zapewnienie ciągłości przestrzennej systemu obszarów chronionych

Kierunek 2. Zapewnienie spójności i ciągłości przestrzeni przyrodniczej

- Zachowywanie integralności ekologicznych obszarów węzłowych i zapewnianie drożności korytarzy ekologicznych w ramach regionalnej sieci ekologicznej
- Kształtowanie Systemów Przyrodniczych Miast i Systemów Przyrodniczych Gmin w sposób zapewniający ich spójność z regionalną siecią ekologiczną
- Zwiększanie lesistości na kierunkach leśnych powiązań ekologicznych
- Kształtowanie transgranicznych obszarów chronionych

Kierunek 3. Ochrona walorów przyrody ożywionej

- Ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej
- Ochrona najcenniejszych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego

Kierunek 4. Ochrona przyrody nieożywionej

- Utworzenie geoparków
- Objęcie ochroną prawną najcenniejszych walorów przyrody nieożywionej.

2.2. Audyt krajobrazowy województwa lubelskiego

Audyt krajobrazowy jest dokumentem opracowywanym na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Metodologię oraz szczegółowy zakres audytu krajobrazowego ustalono w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych.

Audyt krajobrazowy sporządza zarząd województwa. Opracowuje się go dla obszaru województwa, nie rzadziej niż raz na 20 lat. Zgodnie z art. 38a ust. 2 ustawy, audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości. Szczególnie istotnym zadaniem audytu krajobrazowego jest określenie lokalizacji krajobrazów priorytetowych. Dla takich krajobrazów w dokumencie wskazuje się zagrożenia dla możliwości zachowania ich wartości oraz rekomendacje i wnioski dotyczące ich ochrony i kształtowania. W audycie, w obrębie krajobrazów priorytetowych, wskazuje się również lokalne formy architektoniczne zabudowy.

Zgodnie z art. 13b pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w planie ogólnym gminy uwzględnia się rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe.

Audyt został przyjęty uchwałą nr XXIII/380/2026 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 25 czerwca 2026 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego. Dokument wchodzi w życie z dniem 1 października 2026 r., co oznacza brak mocy prawnej w momencie sporządzania niniejszej analizy. Uniemożliwia to uwzględnienie rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym, jak i zidentyfikowanych krajobrazów priorytetowych.

2.3. Plany miejscowe

Plany miejscowe obowiązujące na terenie miasta:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego – „POŁUDNIE - OGRODY” – Etap 1 został uchwalony Uchwałą Nr XXXIII/288/21 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 22 czerwca 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego – „POŁUDNIE - OGRODY” – Etap 1.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Janów Lubelski „Centrum Handlowo-Usługowe przy ul. Jana Zamoyskiego” został uchwalony Uchwałą Nr XXIV/207/20 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 16 listopada 2020 r.
- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego - OBRÓWKA / KOMPLEKS LEŚNY” został uchwalony uchwałą NR XLVII/368/18 17 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 29 maja 2018 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego – „ZAOLSZYNIE/RUDA” został uchwalony uchwałą NR XXXIV/258/17 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 26 maja 2017 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego –PRZYBOROWIE został uchwalony uchwałą nr XV/105/15 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 25 listopada 2015 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego – „STARE CENTRUM” - ETAP 1 został uchwalony uchwałą nr VII/41/15 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 28 kwietnia 2015 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego – „WSCHÓD” został uchwalony uchwałą nr XLIX/316/14 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego – „WSCHÓD”.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego – „NOWE CENTRUM” został uchwalony uchwałą nr XLIX/315/14 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Janowa Lubelskiego – „NOWE CENTRUM”.
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenów turystyczno-rekreacyjnych nad „Zalewem” w Janowie Lubelskim został uchwalony uchwałą nr XXVII/164/12 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 21 listopada 2012r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów turystyczno-rekreacyjnych nad „Zalewem” w Janowie Lubelskim.

Plany miejscowe obowiązujące na terenie części wiejskiej gminy:

- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Janów Lubelski (obszar wiejski gminy) została dokonana uchwałą nr XLIV/344/18 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Janów Lubelski – etap 2.
- Plan miejscowy "Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Janów Lubelski" został uchwalony uchwałą nr XIV/88/15 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 23 października 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Janów Lubelski – etap 1.
- U c h w a ł a Nr XXXVIII/249/09 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Janów Lubelski
- U c h w a ł a Nr XVIII/126/04 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Janów Lubelski

2.4. Uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Gmin: Dzwola, Godziszów, Janów Lubelski i Modliborzyce

Misja Partnerstwa czyli jego cel nadrzędny, stanowiący podstawę zawarcia Partnerstwa i niezmienny w całym okresie jego trwania, została oparta o kluczowe wartości, wokół których zawiązało się i chce działać Partnerstwo. „Zielona Brama Roztocza” to Partnerstwo wykorzystujące walory nieprzeciętnego środowiska naturalnego, wyjątkowej tożsamości kulturowej i tradycji, a także społeczności - ludzi życzliwych, gościnnych i zaangażowanych, dla tworzenia dobrych warunków do życia mieszkańców i przyciągania gości.

W Strategii sformułowano następujące cztery cele strategiczne.

1. Aktywna społeczność, współpracująca, zintegrowana, dumna z dziedzictwa kulturowego i własnej tożsamości, stwarzająca dobre perspektywy dla przyszłych pokoleń.

Kierunki działań:

- inicjowanie postaw aktywności, otwartości, współpracy, premiowanie inicjatyw obywatelskich;
- włączanie mieszkańców w inicjatywy społeczne i działania rozwojowe;
- podejmowanie działań na rzecz zatrzymania młodego pokolenia, a także pozyskania nowych mieszkańców, ludzi zdolnych i przedsiębiorczych;
- wzmacnianie poczucia więzi i dumy z miejsca, a także z jego dziedzictwa kulturowego;
- tworzenie systemu wysokiej jakości edukacji, zaczynając od wczesnej socjalizacji na poziomie żłobka i przedszkola do dobrej szkoły podstawowej i średniej;
- podnoszenie jakości podstawowej opieki zdrowotnej, a także rozwijanie programów profilaktycznych, obejmujących różne grupy wiekowe i odpowiadających na zagrożenia cywilizacyjne współczesnego świata;
- wypracowanie i wdrożenie oferty kompleksowych usług dla osób starszych, w tym niesamodzielnych, ukierunkowanych na wydłużenie czasu aktywności społecznej i życia w dobrostanie;
- tworzenie atrakcyjnej dla współczesnego odbiorcy oferty kulturalnej i zagospodarowania czasu wolnego.

2. Rozwinięta przedsiębiorczość, w tym przemysł i usługi turystyczne, rozwijające się dzięki efektywnemu wykorzystywaniu atutów Partnerstwa, w tym ponadprzeciętnych walorów środowiska naturalnego.

Kierunki działań:

- wykreowanie gospodarczej marki, odwołującej się do wyjątkowych zasobów przyrodniczych Ziemi Janowskiej;
 - stworzenie nowoczesnej oferty turystycznej, szczególnie turystyki aktywnej, rekreacyjnej, w oparciu o unikalne zasoby własne, środowiska przyrodniczego i kulturowego;
 - przygotowanie i aktywna promocja kompleksowych, gotowych ofert dla inwestorów, dla różnych rodzajów działalności gospodarczej, w tym szczególnie dla przemysłu maszynowego;
 - zmiana planów zagospodarowania przestrzennego i uwzględnienie terenów, które będą przeznaczone pod przemysł i usługi;
 - pozyskanie nowych terenów inwestycyjnych, również poprzez stworzenie bazy ofert inwestycyjnych właścicieli prywatnych;
 - wspieranie sieciowania przedsiębiorców (w tym z branży turystycznej), integracji, współpracy, również instytucjonalnej, opartych na zaufaniu, także – wzmacnianie zaangażowania przedsiębiorców w życie społeczne;
 - rozwój infrastruktury, w tym komunikacyjnej, technicznej, informatycznej;
 - integracja drobnych producentów rolnych, mająca na celu bezpośrednie dotarcie do odbiorców w miastach (skracać łańcucha dostaw), wspieranie kooperacji lokalnych producentów;
 - rozwój przemysłu przetwórczego, wykorzystującego specyfikę regionu (przetwórstwo rolne i drzewne);
 - promocja żywności i potraw z obszaru Partnerstwa, pochodzących z produkcji naturalnej i ekologicznej, szczególnie unikalnych w skali kraju, jak potrawy oparte o kasze (gryczaki), miody i runo leśne.
3. Zadbane i szanowane środowisko naturalne, wykorzystywane w sposób zrównoważony, odporne na wyzwania klimatyczne, stanowiące zachętę do życia i odwiedzania Ziemi Janowskiej.

Kierunki działań:

- wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych dla celów turystyki i rekreacji, z równoczesną ochroną szczególnie zasobów nieodnawialnych, jak krajobraz naturalny;
- ochrona zasobów wody poprzez realizację programu małej retencji;
- ograniczanie niskiej emisji, w tym wymiana źródeł ciepła na generujące mniej zanieczyszczeń lub zeroemisyjne, powszechna termomodernizacja budynków, monitoring poziomu zanieczyszczeń;
- tworzenie sprawnego systemu gospodarowania surowcami-odpadami, a także znaczące zwiększenie dostępności infrastruktury kanalizacyjnej, w ramach aglomeracji;
- rozwój instalacji produkujących i magazynujących energię ze źródeł odnawialnych;
- prowadzenie edukacji ekologicznej;
- promocja pierwszeństwa wykorzystania komunikacji publicznej i roweru w stosunku do samochodów osobowych;
- zapewnienie rozwiązań budujących odporność miast i gmin na efekty zmian klimatycznych (zielona i błękitna infrastruktura, wyposażenie służb usuwających skutki gwałtownych zjawisk).

4. Dobre rządzenie sprawami publicznymi i przestrzenią Partnerstwa.

Kierunki działań:

- poprawa jakości i dostępności usług publicznych, przy zachowaniu ich akceptowalnych kosztów;
- poprawa dostępności budynków publicznych oraz dobrze zorganizowanych, funkcjonalnych przestrzeni publicznych;
- poprawa efektywności zarządzania w administracji, podnoszenie kompetencji kadr;
- rozwijanie usług, które mogą być załatwiane drogą elektroniczną oraz zwiększenie zakresu informacji i danych udostępnianych mieszkańcom, przedsiębiorcom i turystom w sposób cyfrowy;
- wzmacnianie funkcji i pozycji Janowa Lubelskiego jako faktycznej stolicy Partnerstwa, świadczącej usługi i integrującej cały obszar Ziemi Janowskiej;
- wzmacnianie funkcji Modliborzyc, jako ośrodka lokalnego oraz centrów miejscowości gminnych (Dzwola i Godziszów), porządkowanie przestrzeni, w tym uzgadnianie i uspójnianie planów zagospodarowania przestrzennego przez wszystkie samorządy, dbałość o ład, estetykę przestrzeni.

3. Projekt planu ogólnego

3.1. Informacje o planie ogólnym

3.1.1. Główne cele planu ogólnego

Głównym celem projektowanego planu ogólnego jest ustalenie najważniejszych założeń struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, w szczególności rozdzielenie terenów, na których możliwa będzie realizacja zabudowy, w tym mieszkaniowej, od terenów, na których nie będzie możliwe wzniesienie budynków mieszkalnych oraz terenów z zakazem realizacji budynków. Rozstrzygnięcia przestrzenne zawarte w sporządzanym dokumencie, mimo ich niskiej precyzji i dużego stopnia ogólności, będą stanowić ramy dla sporządzanych w przyszłości planów miejscowych i wydawanych decyzji o warunkach zabudowy.

3.1.2. Zakres projektowanego planu ogólnego

Plan ogólny gminy sporządza się na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisów wykonawczych, w tym rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy. Wymienione przepisy powszechnie obowiązujące określają zakres merytoryczny sporządzanego dokumentu, charakter jego rozstrzygnięć i sposób, w jaki określa ramy dla realizacji nowych inwestycji.

Plan ogólny to dokument o ściśle określonej, zwartej formie. Zgodnie z obowiązującymi przepisami jego rozstrzygnięcia dotyczą wyłącznie struktury funkcjonalno-przestrzennej – projektowanej z bardzo dużą ogólnością, oraz parametrów zabudowy i wskaźników zagospodarowania terenu. Plan ogólny sporządza się w postaci danych przestrzennych, jest więc pozbawiony części tekstowej, która mogłaby ustalać dodatkowe zasady realizacji przyszłych inwestycji, takie jak ograniczenia w zagospodarowaniu terenów,

ograniczania i zakazy w zakresie inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko czy wytyczne w zakresie wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną.

W planie ogólnym obowiązkowo określa się strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne w zakresie dotyczącym profilu funkcjonalnego wyznaczonych stref planistycznych oraz przypisanych do nich podstawowych wskaźników zagospodarowania terenu (nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej powierzchni zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy i minimalnej powierzchni biologicznie czynnej). Fakultatywnie ustalenia planu ogólnego można rozszerzyć o obszar uzupełnienia zabudowy, obszar zabudowy śródmiejskiej oraz część gminnych standardów urbanistycznych obejmującą nieobowiązkowe wskaźniki dla wybranych stref i gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej.

Strefy planistyczne to wydzielone tereny, obejmujące łącznie cały obszar objęty planem ogólnym. W przepisach z zakresu planowania przestrzennego określono zamknięty katalog 13 możliwych do ustalenia rodzajów stref planistycznych. W rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów określono profil funkcjonalny każdej ze stref planistycznych – podstawowy (obowiązkowy do uwzględnienia w planie ogólnym dla danego rodzaju strefy) oraz dodatkowy (zawierający funkcje, których realizację można dodatkowo dopuścić dla terenu należącego do danego rodzaju strefy planistycznej, w zależności od potrzeb i lokalnych uwarunkowań). W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określono ponadto, jakie wskaźniki zagospodarowania terenu należy ustalić w planie ogólnym dla poszczególnych rodzajów stref. Dla stref planistycznych, dla których w planie ogólnym obowiązkowo ustala się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, w rozporządzeniu określono najniższy minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej możliwy do przyjęcia w planie ogólnym.

3.1.3. Powiązania planu ogólnego z dokumentami planistycznymi niższego rzędu

Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego. Po wejściu w życie będzie podstawą do uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy. Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wspomniane dokumenty będą musiały być zgodne z planem ogólnym w zakresie przeznaczenia terenu, maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej powierzchni zabudowy oraz minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Minimalna powierzchnia biologicznie czynna określona w planie ogólnym nie stanowi wytycznej dla terenów komunikacji, wyznaczanych w planach miejscowych. Decyzja o warunkach zabudowy musi być ponadto zgodna z planem ogólnym w zakresie wysokości zabudowy.

W przypadku określenia w planie ogólnym gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej decyzje i plany sporządzane dla terenów zabudowy mieszkaniowej będą musiały spełniać wymagania ustalone w tych standardach. Ponadto decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu będą musiały być zgodne z POG przy czym będą mogły być wydawane co do zasady na terenach wskazanych w planie ogólnym, jako obszary uzupełnienia zabudowy, wyjątki są nieliczne

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wraz z aktami wykonawczymi określa, że ustalone w planie ogólnym funkcje poszczególnych stref, zarówno zawarte w profilu podstawowym, jak i dodatkowym, są równorzędne, a więc można je będzie określać wymiennie. W związku z tym, na etapie sporządzania planu ogólnego oraz analizowania potencjalnych skutków jego uchwalenia, nie jest możliwe określenie przyszłego zagospodarowania terenów poszczególnych stref.

Zgodnie z art. 34 ust. 1a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wejście w życie planu ogólnego nie powoduje utraty mocy obowiązujących planów miejscowych. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w gminie Janów Lubelski przed przyjęciem planu ogólnego nadal będą regulować zasady zagospodarowania terenów objętych ich zapisami, decydując o charakterze i rodzaju prowadzonych na ich podstawie inwestycji.

3.2. Ustalenia projektowanego planu ogólnego

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy zostały ustalone gminne standardy urbanistyczne w formie katalogu stref planistycznych, obejmującego profile funkcjonalne oraz wskaźniki urbanistyczne stref planistycznych. Wyznaczone strefy planistyczne:

SW – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ

SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ

SZ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ

SU – STREFA USŁUGOWA

SP – STREFA GOSPODARCZA

SR – STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ

SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA

SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI

SC – STREFA CMENTARZY

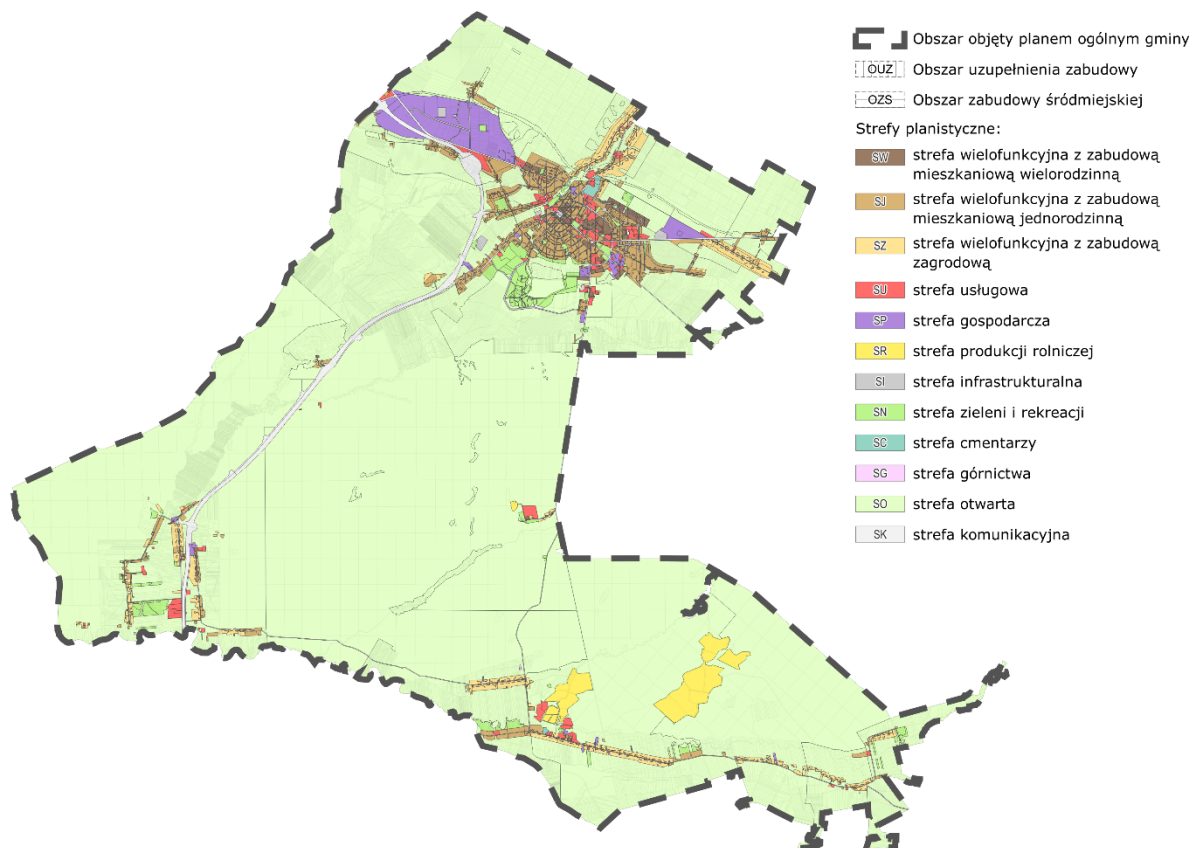
SG – STREFA GÓRNICTWA

SO – STREFA OTWARTA

SK – STREFA KOMUNIKACYJNA.

Wyznaczono również obszar uzupełnienia zabudowy („OUZ”), a także obszar zabudowy śródmiejskiej („OZS”). Nie ustala się gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej („OSD”).

Ryc. 1 Plan ogólny gminy Janów Lubelski

Źródło: Uzasadnienie do planu ogólnego gminy Janów Lubelski

W planie ogólnym strefom przyporządkowano obowiązkowe wskaźniki zagospodarowania, w tym wartość maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, wartość maksymalnej wysokości zabudowy, wartość maksymalnego udziału powierzchni zabudowy i wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Przyjęte w projekcie wskaźniki zagospodarowania terenu i parametry zabudowy mają charakter dostosowany do istniejącego zagospodarowania, ustaleń obowiązujących planów miejscowych i cech poszczególnych części gminy.

4. Stan i funkcjonowanie środowiska

4.1. Ogólne informacje o obszarze objętym projektem planu ogólnego

4.1.1. Położenie administracyjne gminy, istniejące zagospodarowanie

Gmina Janów Lubelski jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie lubelskim, powiecie janowskim. Siedzibą gminy i zarazem powiatu jest miasto Janów Lubelski. Znajduje się ona w południowej części powiatu i graniczy z gminami w powiecie – Modliborzyce (na zachodzie), Godziszów (na północy) oraz Dzwola (na wschodzie), a także z gminami województwa podkarpackiego (na południu): Pysznica (powiat stalowowolski), Jarocin (powiat nizański), Harasiuki (powiat nizański), Biłgoraj (powiat biłgorajski). Miasto Janów Lubelski znajduje się w północnej części gminy.

Na koniec 2023 w gminie Janów Lubelski zameldowanych było 14 870 osób na pobyt stały, 468 osoby były zameldowane na pobyt czasowy. W gminie urodziło się 79 dzieci, zmarło 159 mieszkańców, a wymeldowało się z pobytu stałego 199 osób. Sytuacja demograficzna w Gminie Janów Lubelski uległa

zmianie. W stosunku do roku 2022 obserwujemy spadek osób zameldowanych na pobyt stały oraz spadek urodzeń dzieci³.

Według prowadzonych statystyk przez GUS cały obszar gminy w 2023 roku zamieszkiwało łącznie ok. 14 576 osób, w mieście 10 894, a w obszarze wiejskim 3 682. Gęstość zaludnienia wynosi ok. 81,6 os/km² dla całej jednostki, dla miasta 736,1 os/km², dla obszaru wiejskiego 22,5 os/km²⁴. Powierzchnia całkowita gminy wynosi ok. 179 km² (miasto ok. 15 km², obszar wiejski ok. 164 km²)⁵.

Gmina składa się z 18 miejscowości, które tworzą 11 sołectw. Miejscowości gminy to: Biała I – sołectwo, Biała II – sołectwo, Borownica – sołectwo, Cegielnia – wieś, Jonaki – wieś, Kiszki – wieś, Kopce – wieś, Łążek Garncarski – wieś, Łążek Ordynacki – sołectwo, Momoty Dolne – sołectwo, Momoty Górne – sołectwo, Pikule – sołectwo, Ruda – sołectwo, Szewce – wieś, Szklarnia – sołectwo, Ujście- sołectwo, Zofianka Górna – sołectwo, Janów Lubelski – miasto.

Ryc. 2 Położenie administracyjne powiatu janowskiego

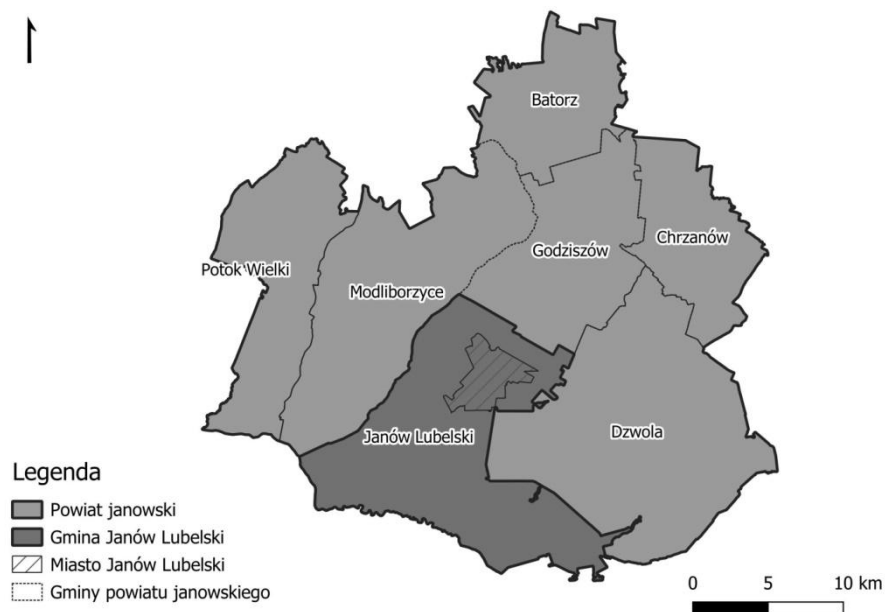
Źródło: Opracowanie własne na podstawie PRG

³ Raport o stanie Gminy Janów Lubelski za 2023 rok

⁴ GUS, Stan ludności

⁵ GUS, Powierzchnia geodezyjna kraju (dane GUGIK)

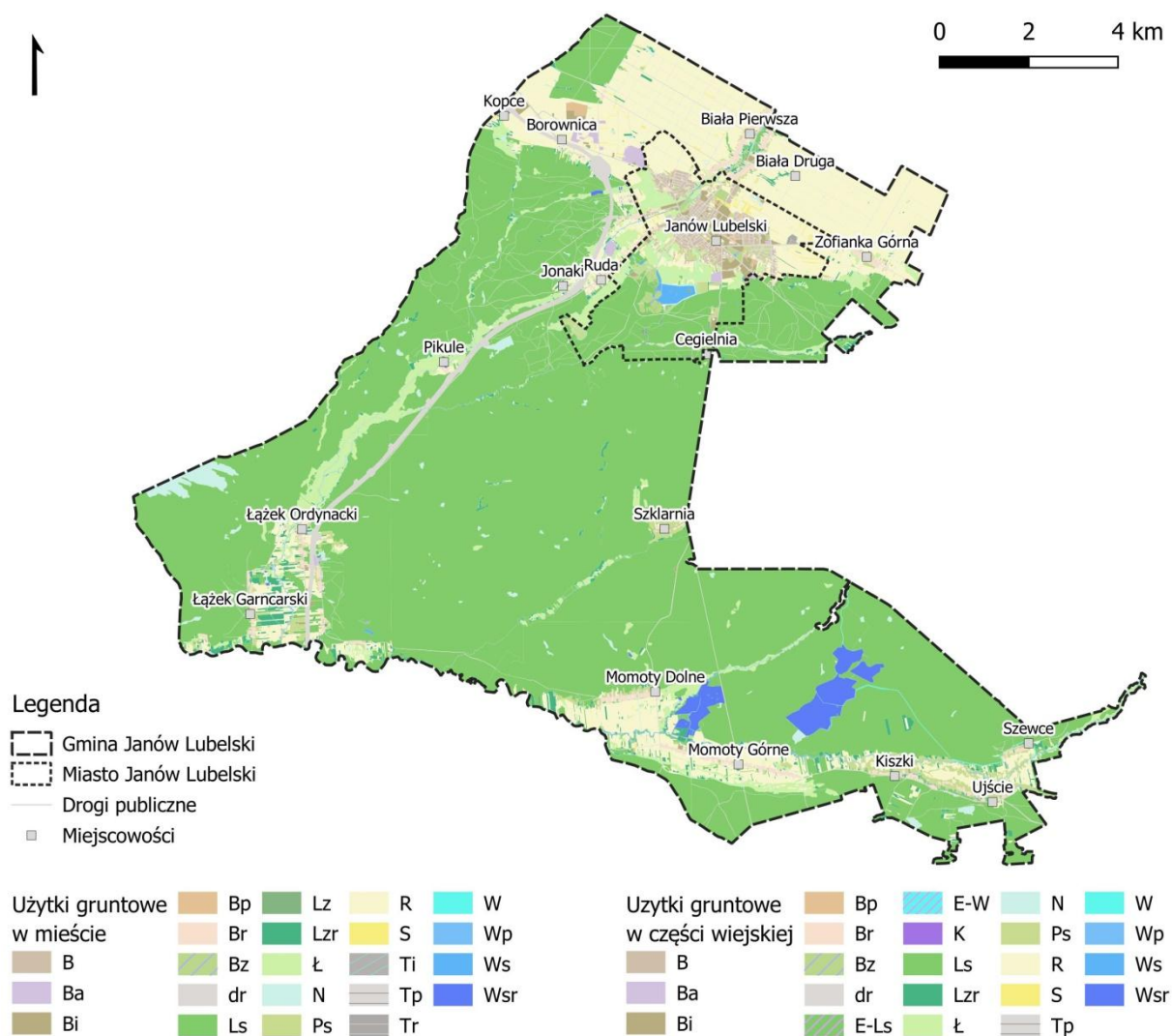
Ryc. 3 Położenie administracyjne gminy Janów Lubelski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie PRG

Zgodnie z użytkowaniem terenu, w gminie dominują tereny otwarte: leśne (12104 ha), grunty orne (2574 ha) i łąki (825 ha). Tereny zabudowane stanowią 586 ha, co stanowi ok. 3% powierzchni całej gminy. Na terenie miasta znajduje się ich 302 ha, zaś na terenie gminy – 284 ha. Występują tereny użytkowane rolniczo, zabudowa o charakterze zagrodowym. Zlokalizowana jest także strefa przemysłowo-usługowa. Gminę przecinają cieki wodne, położone są również wody powierzchniowe stojące.

Ryc. 4 Użytkowanie terenu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGIB

4.1.2. Wewnętrzne i zewnętrzne powiązania przyrodnicze obszaru objętego projektem planu ogólnego

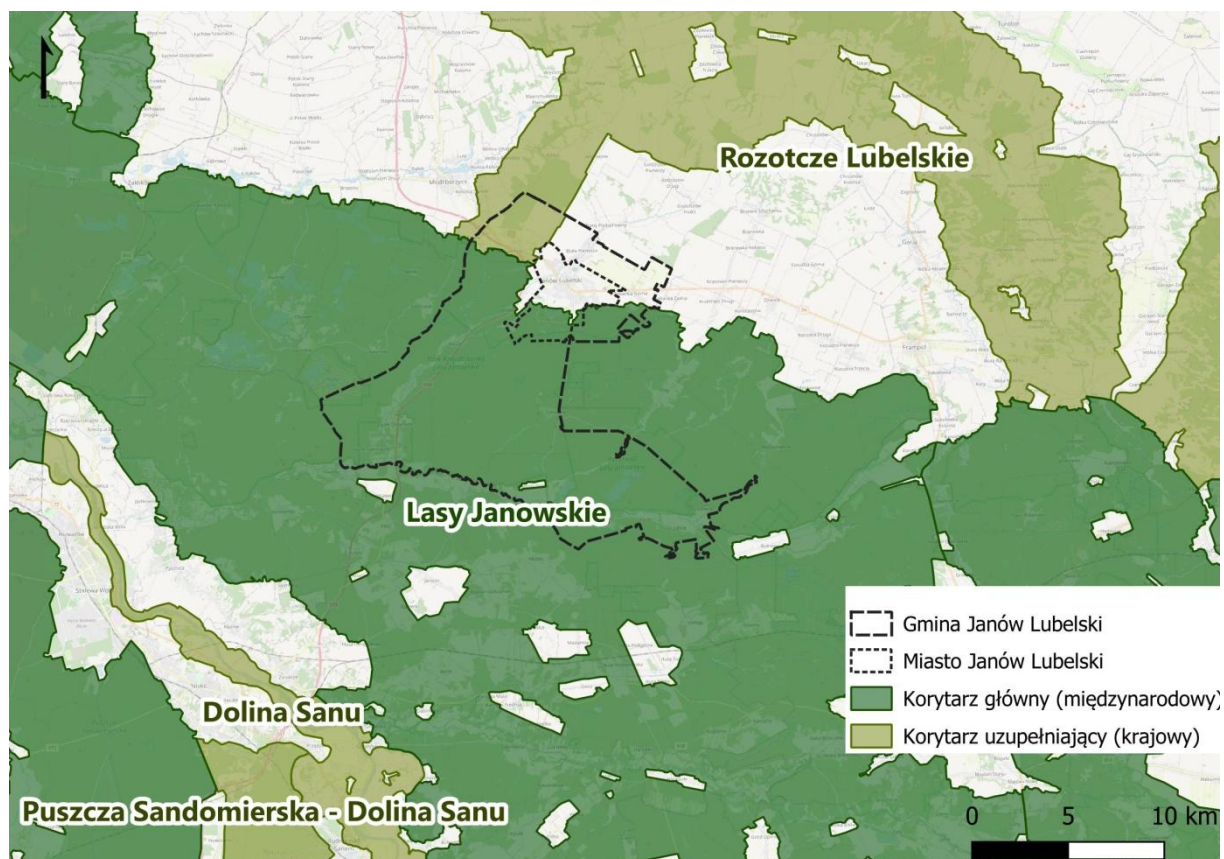
Gmina Janów Lubelski objęta jest obszarami o wysokich walorach przyrodniczych, powiązanymi ze sobą funkcjonalnie i przestrzennie. Znajdują się tu kluczowe w skali krajowej i regionalnej ekosystemy leśne cechujące się dużym stopniem naturalności. Wyróżnić można szereg form ochrony przyrody tj. rezerваты, obszary Natura 2000, park krajobrazowy, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody.

Znaczną część powierzchni gminy zajmują Park Krajobrazowy „Lasy Janowskie” wraz z otuliną oraz z w większości pokrywający się Obszar Natura 2000 – Obszary Specjalnej Ochrony Lasy Janowskie. Pozostałe chronione obszary i obiekty również stanowią znaczącą część gminy.

Przez teren gminy przebiegają korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym stanowiące element pasmowy obszaru o funkcji przyrodniczej. Główne korytarze ekologiczne w gminie stanowią Lasy Janowskie przechodzący przez większą część obszaru gminy. Przez północną część gminy przebiega krajowy korytarz uzupełniający – Roztocze Lubelskie. Rozciągające się wzdłuż tych korytarzy pasma powierzchni przyrodniczej nie tylko są siedliskami licznych gatunków roślin i zwierząt, ale też mogą

stanowiąć ciągi przyrodnicze, umożliwiające przemieszczanie się zwierząt i wpływające na kształtowanie różnorodności biologicznej obszaru.

Ryc. 5 Korytarze ekologiczne w otoczeniu gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GDOŚ, <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>

4.1.3. Zewnętrzne powiązania obszaru objętego projektem planu ogólnego

Przez teren gminy przebiegają główne powiązania transportowe wzmacniające spójność ponadregionalną oparte o drogę ekspresową, drogę krajową oraz wojewódzką. Miasto jest ważnym węzłem komunikacyjnym, leżącym na skrzyżowaniu dróg wiodących do granic Polski - z Ukrainą w Zosinie (130 km) i Hrebennem (120 km) oraz ze Słowacją w Barwinku (200 km).

Przez obszar opracowania przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 mm, relacji Frampol – Zaklików oraz odgałęzienie do stacji redukcyjno – pomiarowej znajdującej się na terenie miasta Janów Lubelski.

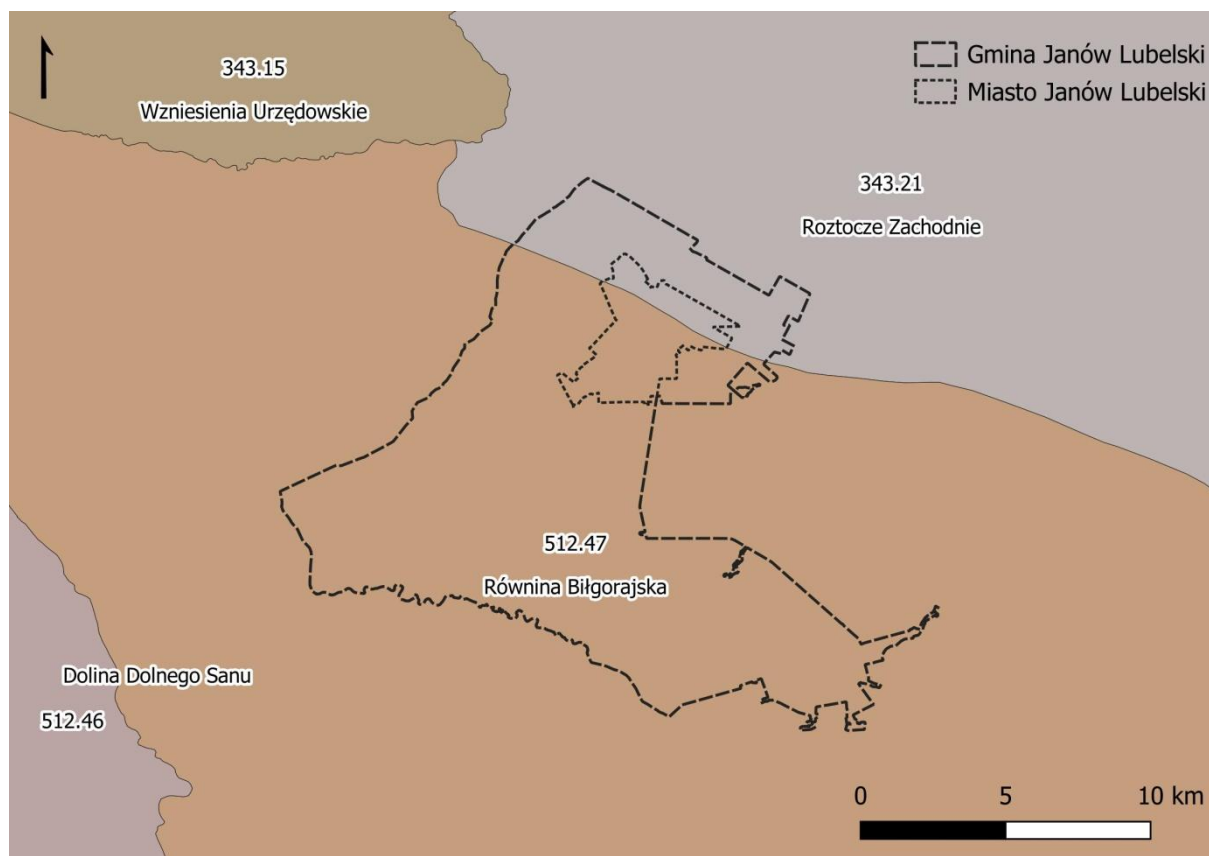
Przez obszar opracowania przebiegają liniowe obiekty infrastrukturalne. Do najważniejszych elementów należą: napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV relacji Stalowa Wola – Janów Lubelski oraz Janów Lubelski – Dzwolna, gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Frampol – Zaklików

4.2. Elementy abiotyczne środowiska

4.2.1. Położenie gminy na tle mezoregionów fizycznogeograficznych Polski

Według podziału fizyczno-geograficznego stworzonego przez J. Kondrackiego gmina Janów Lubelski położona jest w obszarze Rostocza oraz Kotliny Sandomierskiej. Obszar administracyjny gminy znajduje się w obrębie dwóch mezoregionów: Rostocze Zachodnie (343.21) oraz Równina Biłgorajska.

Ryc. 6 Położenie gminy na tle regionów fizyczno-geograficznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GDOŚ, <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>

Charakterystyka mezoregionów⁶

Rostocze Zachodnie obejmuje zachodnią część makroregionu. Sąsiaduje z mezoregionami – Wzniesienia Urzędowskie od zachodu i Wyniosłość Giełczewska od północy, Rostocze Środkowe od wschodu oraz Równina Biłgorajska od południa. Granice mezoregionu wyznacza od północy dolina Poru, zaś od południa krawędź o założeniach tektoniczno-denudacyjnych. Na powierzchni terenu przeważają górnokredowe gezy przykryte przez mioceńskie wapienie, muszlowce, piaski i piaskowce. Na wierzchołkach lokalnie zachowały się plejstocieńskie gliny zwałowe. Mezoregion wyróżnia miększa pokrywa lessu. Holocieńskie piaski, żwiry i torfy wypełniają dna doliny i kotlinowate obniżenia terenu. Na Rostoczach Zachodnich lokalnie wysokości względne sięgają nawet 113,0 m, a średnio – 44,0 m. Charakterystyczne są doliny asymetryczne nawiązujące do drugorzędnych uskoków aktywowanych tektonicznie. Wyróżnikiem mezoregionu jest utworzony w pokrywie lessu system wąwozów. Gęstość tej

⁶ Regionalna geografia fizyczna Polski, Praca zbiorowa pod redakcją: Andrzeja Richlinga, Jerzego Solona, Andrzeja Maciasa, Jarosława Balona, Jana Borzyszkowskiego i Mariusza Kistowskiego, Poznań 2021

sieci należy do największych w pasie polskich wyżyn i sięga nawet $10,0 \text{ km} \cdot \text{km}^{-2}$ w okolicy Szczepieszyna. Specyficzne są też kemy/ozy w okolicy Polichny i stożki napływowe – Gorajca i Białej Łady. Mezonegion należy do obszarów o bardzo rzadkiej sieci wód powierzchniowych ($0,15 \text{ km} \cdot \text{km}^{-2}$). Odpływ jednostkowy z całego mezonegionu szacowany jest na $6,4 \text{ dm}^3 \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^2$. Największą rzeką jest Biała Łada, która na południowej jego granicy prowadzi średnio $0,7\text{--}0,8 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Około 70–80% wody do rzek dostarczają źródła. Średnia wydajność największych spośród nich przekracza $200 \text{ dm}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Zasadniczy poziom wodonośny funkcjonuje w skałach późnej kredy i miocenu. W dolinach i lokalnie na wierzchołkach wody poziome występują w utworach czwartorzędowych. Głębokość do wody jest zróżnicowana i wynosi od kilku metrów w dolinach do ok. 90 na wierzchołkach. Największe powierzchnie zajmują gleby brunatne i płowe. W południowo-wschodniej części mezonegionu charakterystyczne są gleby bielcowe, zaś w południowej strefie krawędziowej – gleby rdzawe. W dolinach Poru i Białej Łady wykształciły się mady i gleby torfowe oraz gruntowo-glejowe w dolinie Gorajca. Zróżnicowaniu glebowemu odpowiada zróżnicowanie roślinności potencjalnej. Na żyznych siedliskach potencjalną roślinnością naturalną jest głównie grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria żyzna, która miejscami przechodzi w serię ubogą. Doliny rzek to domena siedliska łągu jesionowo-wiązowego. W mezonegionie dominują grunty orne (57,3%) z uprawą zbóż i roślin okopowych, następnie półnaturalne lasy (27,3%), przeważnie grądowe (bukowe i bukowo-grabowe) oraz łąki (8,2%). W krajobrazie wschodniej części charakterystyczne są zadrzewienia śródpolne, zaś południowej – torfowiska wysokie na Bagnie Tałandy w dolinie górnego Gorajca. Część wschodnia mezonegionu objęta jest ochroną prawną jako Szczepieszynski Park Krajobrazowy. Miedze śródpolne są środowiskiem życia chomika europejskiego. Najważniejszym ośrodkiem miejskim jest Janów Lubelski (prawie 12 tys. mieszkańców) z funkcją przemysłową najlepiej rozwiniętą na Roztoczu oraz turystyczno-wypoczynkową. Drugim ośrodkiem jest Szczepieszyn (ok. 5 tys.), ważny ośrodek turystyczny. W sieci drogowej istotne są dwa węzły komunikacyjne – Janów Lubelski i Frampol. W pierwszym łączą się dwie drogie krajowe nr 19 (Lublin–Rzeszów) i 74 (Annopol–Hrubieszów), natomiast w drugim przecinają się drogi krajowa nr 74 (Kraśnik–Zamość) z wojewódzką nr 835 (Lublin–Przemyśl). Pod względem dziedzictwa kulturowego mezonegion wyróżniają założenia urbanistyczne miast – Frampola, Modliborzyc i Szczepieszyna. Zachowały się także pozostałości własności ziemskiej rodu Gorajskich oraz synagogi i kirkuty – m.in. w Szczepieszynie. Do cennych należą zespoły klasztorne – dominikanów w Janowie Lubelskim i bernardynów w Radecznicy.

Ryc. 7 Mezoregion Rostocze Zachodnie (343.21). Pasmowy układ pól koło Kawęczynka (fot. Adam Kieliszek)

Źródło: Regionalna geografia fizyczna Polski, Praca zbiorowa pod redakcją: Andrzeja Richlinga, Jerzego Solona, Andrzeja Maciasa, Jarosława Balona, Jana Borzyszkowskiego i Mariusza Kistowskiego, Poznań 2021, (fot. Adam Kieliszek)

Równina Biłgorajska leży w północno-wschodniej części Kotliny Sandomierskiej, granicząc na północy z mezoregionem Wzniesienia Urzędowskie należącym do makroregionu Wyżyny Lubelskiej i na północnym wschodzie z makroregionem Rostocze, tj. z mezoregionami Rostocze Zachodnie, Środkowe i Wschodnie. Na zachodzie graniczy z Doliną Dolnej Wisły, na południowym wschodzie z Doliną Dolnego Sanu. Granica południowa z Płaskowyżem Tarnogrodzkim przebiega na znacznym odcinku wzdłuż lewego brzegu doliny Tanwi. Fundament mezoregionu tworzą mioceńskie osady ilasto-mułowcowo-piaszczyste, których miąższość szybko maleje w kierunku Rostocza. Poziom czwartorzędowy budują osady pochodzenia lodowcowego z okresu zlodowaceń południowopolskich, przykryte przez młodsze rzeczno-peryglacjalne serie piaszczyste z wkładkami mułków. Mezoregion jest równiną głównie piaszczystą, płaską, nieznacznie nachyloną do doliny Sanu i Wisły, gdzie łączy się z plejstocześnymi terasami tych rzek bez wyraźniejszej granicy. W krajobrazie dużą rolę odgrywają wydmy, często o wysokości do 15 m i pola piasków przewianych oraz obszerne podmokłe zagłębienia zajęte przez torfowiska, bagna i małe zbiorniki wodne. Ważne ale słabo raczej widoczne w krajobrazie są doliny rzek, których ogólna gęstość jest wysoka i wynosi $0,53 \text{ km}^{-2}$. Tanew, Bukowa i Sanna mają bieg równoleżnikowy, dopływy Tanwi (Szum i Biała Łada) i Bukowej (Branew i Białka) płyną prostopadle do brzegu Rostocza. Natomiast w pobliżu krawędzi Rostocza doliny są dość głęboko (do 20 m) wcięte, ponadto dolina Tanwi poniżej Osuchów ma charakter młodoplejstocześnego przełomu. Do tych rzek uchodzą krótkie cieki, wcinające się na 5–7 m w plejstocześną pokrywę aluwialną oraz rowy melioracyjne. Charakterystycznym elementem wód powierzchniowych Równiny Biłgorajskiej są liczne śródlądne kompleksy stawów utworzone na przełomie XIX/XX w. Na Równinie Biłgorajskiej dominują gleby bielcowe i bielice wytworzone z piasków luźnych, poza dolinami rzek zajętymi przez mady i gleby glejowe. Ponadto w okolicach Biłgoraja i w zachodniej części mezoregionu występują płaty gleby brunatnej wykształcone na glinach zwałowych i ilach mioceńskich.

W roślinności potencjalnej mezoregionu przeważają siedliska borowe z dominacją suboceanicznego boru sosnowego. W mozaice występują bór kontynentalny mieszany sosnowo-dębowy i wyżynny jodłowy oraz grąd, seria uboga na terenach wyżej położonych, a w obniżeniach zagłębień i dolin – kontynentalny bór bagienny i torfowiska wysokie. Dolinom rzecznych towarzyszy ols środkowoeuropejski i niżowy łąg jesionowo-olszowy. Roślinność rzeczywistą Równiny Biłgorajskiej tworzą na terenach dawnej Puszczy Solskiej duże kompleksy leśne, złożone z borów sosnowych (blisko 67% drzewostanu), w większości sztucznie nasadzonych, miejscami z udziałem świerka, buka i jodły. W sumie lasy zajmują blisko 72% powierzchni mezoregionu, a łąki 15%. Enklawy naturalnej puszczy zachowały się w górnym dorzeczu Tanwi i są objęte ochroną jako Park Krajobrazowy Puszcza Sol ska oraz między Sanną i Bukową – Park Krajobrazowy Lasy Janowskie. Wielogatunkowe drzewostany naturalnego pochodzenia, w tym jodłowe, występują w rezerwatach Łęka w doliny Łukawicy i Szklarnia. Wyróżnikami obu parków są zbiorowiska podmokłe i torfowiskowe, wrzosowiska i łąki. Ochronie rezerwatuowej podlegają m.in. Imielty łąg z wielkim stawem w otoczeniu boru bagiennego i Obarz z torfowiskiem przejściowym i wysokim. Tereny należące do dawnej Puszczy Solskiej są uznane za ostoję ptaków z ponad 30 gatunkami zagrożonymi, uwzględnionymi w Dyrektywie Ptasiej. Równina Biłgorajska należy do mezoregionów Kotliny Sandomierskiej o najmniejszym (2%) udziale terenów zabudowanych. Zagospodarowanie mezoregionu ma charakter leśno-rolniczy z rozproszonym osadnictwem typu wiejskiego, w tym jako rolnicze enklawy śródleśne, w których słabe gleby są stopniowo obejmowane sukcesją leśną. W enklawie największej położony jest Biłgoraj (26 tys. mieszkańców) – najważniejszy ośrodek miejski mezoregionu z rozwiniętą funkcją przemysłu lekkiego, spożywczego i drzewnego, stolica polskiego sitarstwa i wypadowa baza turystyczna dla Roztocza. W Janowie Lubelskim (12 tys.) położonym na pograniczu z Roztoczem Zachodnim rozwijają się funkcje usługowo-przemysłowe, kulturowe i turystyczno-rekreacyjne w oparciu o kompleks Lasów Janowskich i Zalew Janowski. Największa osada wiejska to Aleksandrów, którego zabudowania są rozciągnięte na długości ponad 9 km wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 835 (Lublin–Przeworsk). Droga ta krzyżuje się w Biłgoraju z drogą nr 858 (Szczepieszyn–Nisko). Przez Biłgoraj przebiega linia kolejowa nr 65 (Stalowa Wola–Zamość). W mezoregionie żywe są tradycje kultury ludowej i rzemiosła jak pisankarstwo, garncarstwo, tkactwo, włosiankarstwo. Zachowane są liczne ślady z przeszłości wyznawców judaizmu, prawosławia, katolików, unitów, np. synagogi i kirkuty (Zaklików, Biłgoraj), zespół klasztorny dominikanów w Janowie Lubelski, dawne cerkwie unickie (Biłgoraj, Majdan Stary, Babice, Księżpol), zespół pałacowy w Rudzie Różanieckiej. Zaklików (3 tys. mieszkańców) ma zachowany zabytkowy małomiasteczkowy układ urbanistyczny z XVI w., a Janów Lubelski – układ urbanistyczny z połowy XVII w. Mezoregion ze względu na znaczne zalesienie przez niektórych autorów został nazwany Równiną Puszczańską. W podziałach geomorfologicznych na region składają się (w nieco innych granicach) dwie jednostki: Obniżenie Tanwi oraz wschodnia część piaszczystej Równiny Rozwadowskiej.

Ryc. 8 Mezoregion Równina Biłgorajska (512.47). Krajobraz leśny w okolicach Malińca z charakterystycznymi dla tego mezoregionu małymi zbiornikami wodnymi (fot. Adam Kieliszek)

Źródło: Regionalna geografia fizyczna Polski, Praca zbiorowa pod redakcją: Andrzeja Richlinga, Jerzego Solona, Andrzeja Maciasa, Jarosława Balona, Jana Borzyszkowskiego i Mariusza Kistowskiego, Poznań 2021, (fot. Adam Kieliszek)

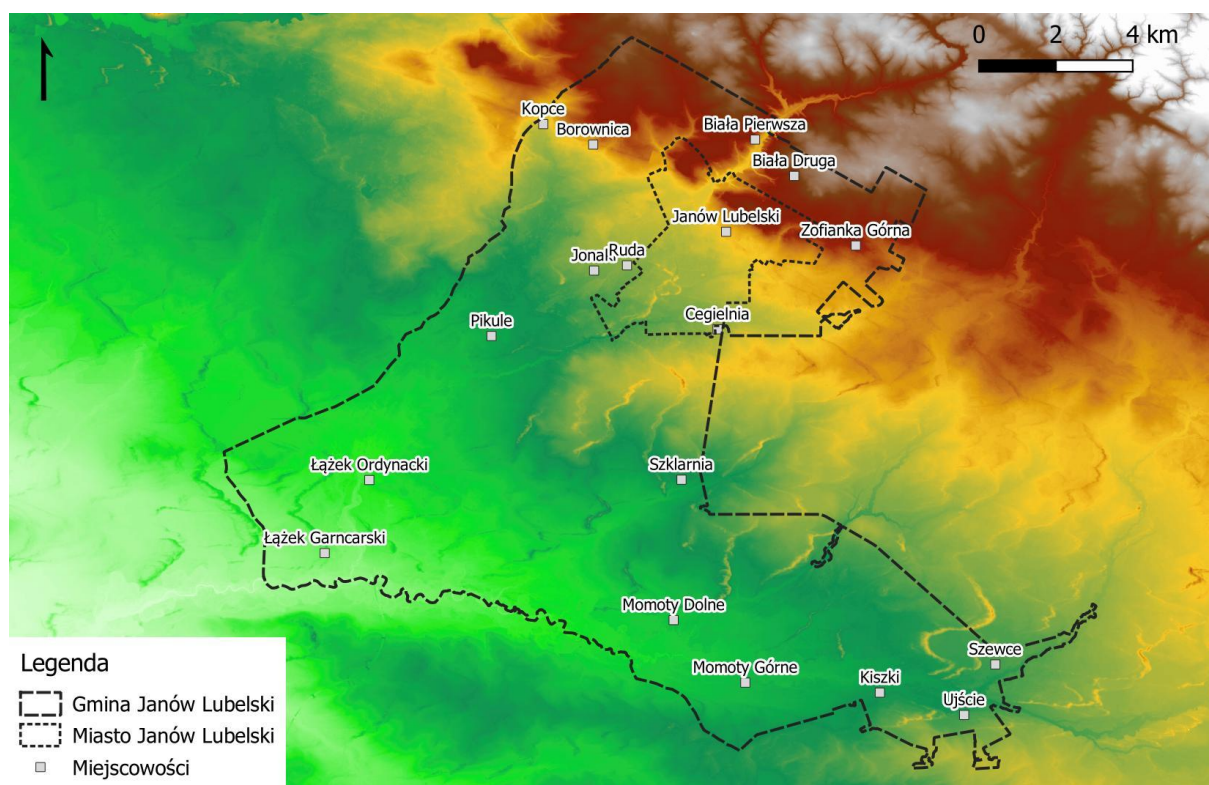
4.2.2. Rzeźba terenu

Rzeźba terenu gminy jest urozmaicona. W granicach gminy wyodrębniają się różne odmiany krajobrazu naturalnego, a wśród nich: krajobraz wyżynny w północnej części, a także krajobraz dolin i obniżeń w środkowej i południowej części.

Deniwelacje terenu na obszarze gminy wynoszą ok. 100 m. Najniżej położony teren znajduje się w obrębie południowo – zachodniej części gminy w dolinie rzeki Bukowej, w okolicy miejscowości Łążek Garncarski (169,5 m n.p.m.), natomiast najwyższy położony teren znajduje się na wysokości 267,2 m n.p.m. Na obszarze miasta najniżej położony obszar zlokalizowany jest w obrębie Zalewu i wynosi ok. 205,5 m, natomiast najwyższy punkt znajduje się na wysokości 247,7 m n.p.m. na północ od istniejącego szpitala⁷.

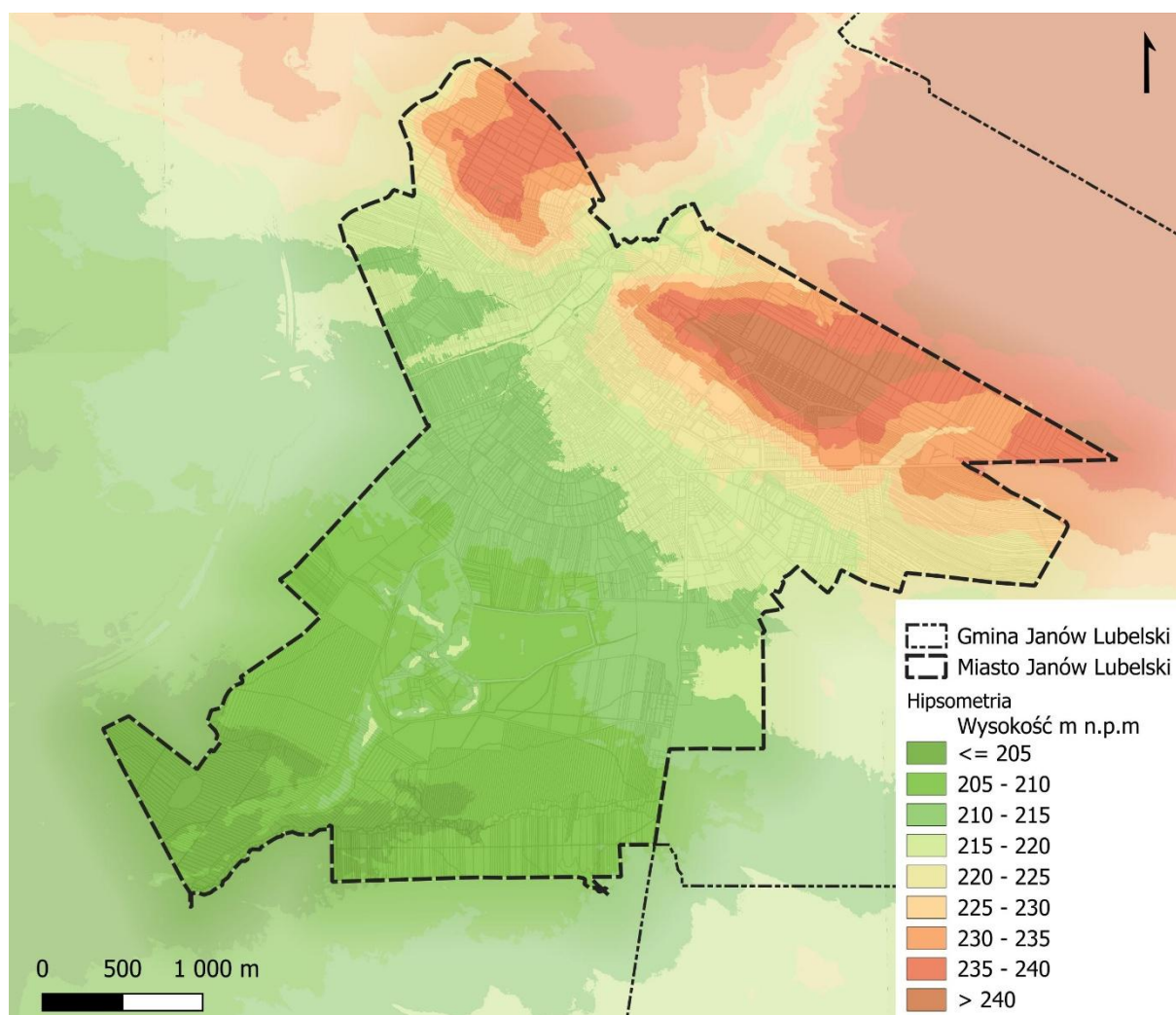
⁷ Program Ochrony Środowiska dla gminy Janów Lubelski

Ryc. 9 Hipsometria

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Hipsometrii dynamicznej <https://mapy.geoportal.gov.pl>

Ryc. 10 Miasto Janów Lubelski - hipsometria

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Numerycznego Modelu Terenu <https://mapy.geoportal.gov.pl>

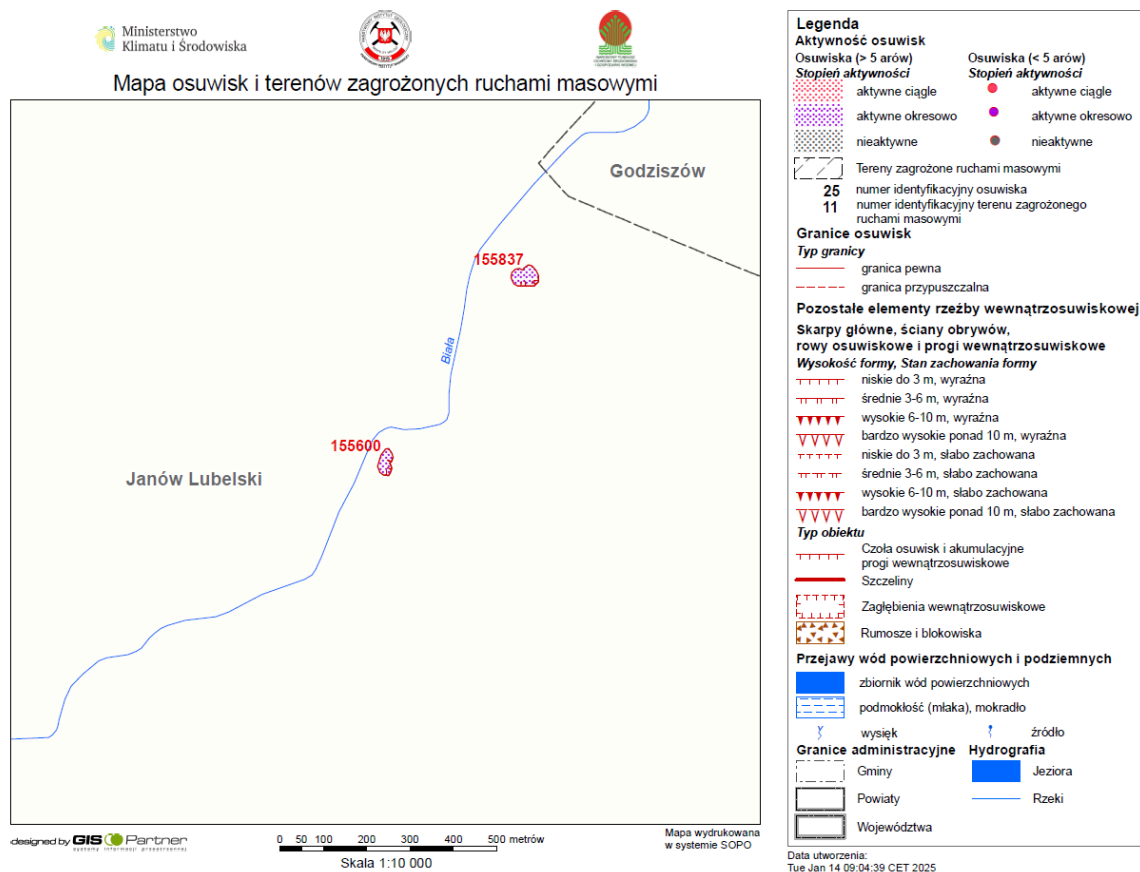
4.2.3. Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi

Obecnie według bazy danych SOPO w gminie Janów Lubelski występują trzy obszary osuwiskowe oraz jeden teren zagrożony ruchami masowymi.

Obszar osuwiskowy o numerze identyfikacyjnym 155595 o powierzchni ok. 0,06 ha w mieście Janów Lubelski w pobliżu ul. Szewskiej. Cechuje go okresowa aktywność. W tej lokalizacji występuje również teren zagrożony ruchami masowymi o numerze identyfikacyjnym 25242. Obszar osuwiskowy o numerze identyfikacyjnym 155837 o powierzchni ok. 0,24 ha w miejscowości Biała Druga. Cechuje go okresowa aktywność. Obszar osuwiskowy o numerze identyfikacyjnym 155600 o powierzchni ok. 0,15 ha w miejscowości Biała Druga. Cechuje go okresowa aktywność.

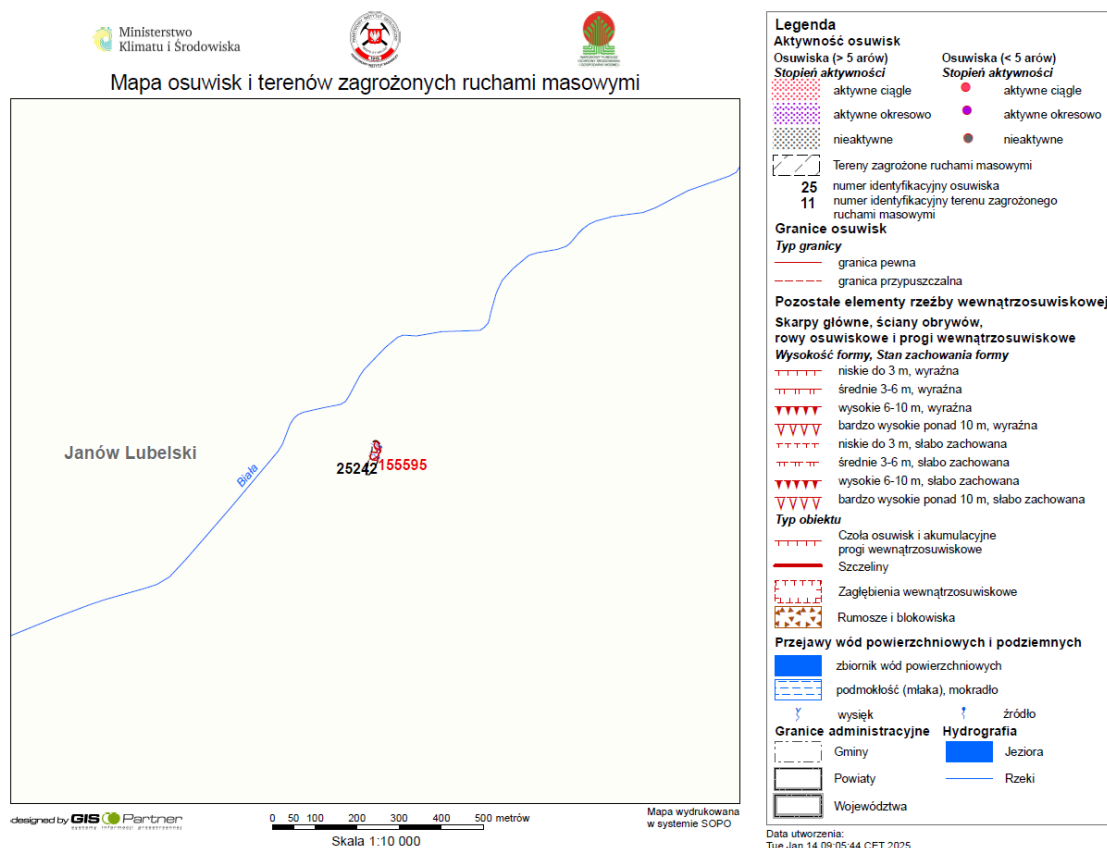
Zaleca się stałe monitorowanie tych obszarów, aby zapobiec w przyszłości potencjalnym zagrożeniom.

Ryc. 11 Miejsca występowania osuwisk w miejscowości Biała Druga

Źródło: System Ostry Przeciwsuwiskowej PIG-PIB

Ryc. 12 Miejsca występowania osuwiska i terenu zagrożonego ruchami masowymi w mieście Janów Lubelski

Źródło: System Ochrony Przeciwośuwiskowej PIG-PIB

4.2.4. Budowa geologiczna⁸

Gmina Janów Lubelski znajduje się w obrębie dwóch jednostek geologicznych: Synklinorium Brzeżnego i Zapadliska Przedkarpackiego. Fragment należący do Zapadliska Przedkarpackiego wypełniony jest utworami jurajskimi, trzeciorzędowymi i czwartorzędowymi, natomiast obszary znajdujące się w obrębie Synklinorium Brzeżnego budują osady kredowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Do Synklinorium Brzeżnego należy północna część gminy. Cały obszar synklinorium pokrywają morskie utwory kredowe o dużej miąższości. Występują one pod warstwą lessu i piaszczysto-gliniastych utworów czwartorzędowych, a w obrębie Roztocza Zachodniego poniżej utworów trzeciorzędowych. Utwory kredowe wykształcone są w postaci opok i wapieni, podrzędnie margli. Są to skały miękkie, barwy jasnoszarej, białej lub kremowej. Trzeciorzęd wykształcony jest w facji węglanowej jako wapień drobnoliotamniowe, detrytyczne, margle ilaste z litotamniami oraz wapień rafowe i serpulowe. Miejscami występują one na powierzchni na zboczach dolin. Czwartorzęd wykształcony jest w postaci plejstocenijskich osadów wodnych – glin, pyłów, piasków z domieszką żwirów oraz lessów. Największe miąższości lessów dochodzą do 20 m. Często lessy reprezentują dwa poziomy – less głęboki, subaeralny, jasnożółty, pylasty, zawierający węglan wapnia oraz less młodszy, piaszczysty, zagliniony, ciemnobrązowy. W dolinach rzecznych utwory czwartorzędowe występują najczęściej w postaci mułków, torfów i utworów piaszczysto-mułkowych.

⁸ Program Ochrony Środowiska dla gminy Janów Lubelski

Budowa geologiczna południowej części gminy kształtowała się w inny sposób. Kotlina Sandomierska wchodziła w skład wału metakarpackiego, który nie został objęty morzem kredowym; dlatego też w obrębie Kotliny Sandomierskiej bezpośrednio na utworach jurajskich zalegają osady trzeciorzędowe.

Utwory jurajskie zostały wykształcone w postaci margli, dolomitów i wapieni. Trzeciorząd reprezentowany jest przez miocen wykształcony jako iły krakowieckie. W strefie przypowierzchniowej są to iły barwy szarej z intensywną brązową laminacją; ku spągowi barwa zmienia się w stalowo-szarą, a iły przechodzą w iłowce i mułowce o tabliczkowej łupliwości.

W obrębie serii ilastej występują wkładki i warstewki piaszczyste o zmiennej miąższości od kilku do kilkunastu centymetrów. Utwory plejstocenu to gliny i pyły twardoplastyczne i plastyczne oraz piaski różnoziarniste i żwiry. Osady holocenu to piaski eoliczne, drobnoziarniste występujące w wydmach oraz utwory w dolinach rzecznych wykształcone jako piaski, gliny i torfy.

4.2.5. Mapa geologiczno-inżynierska

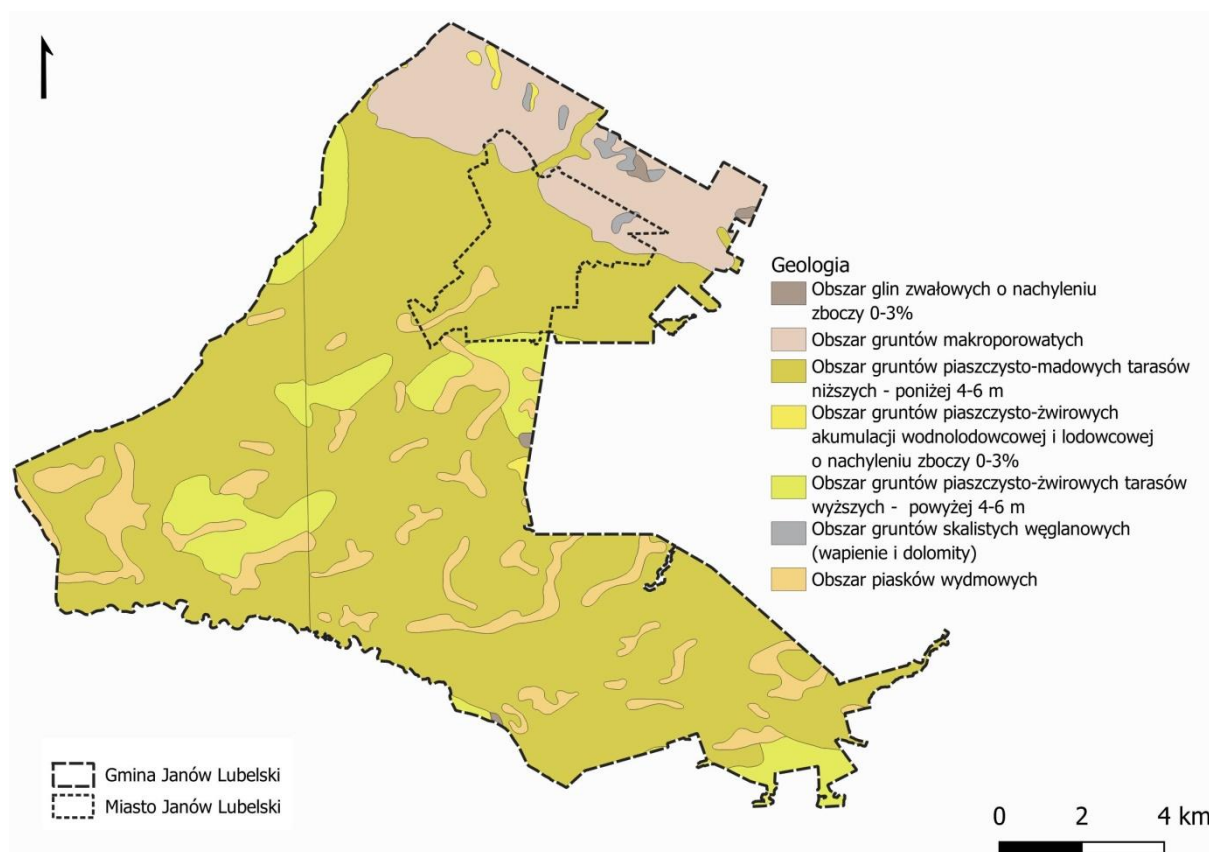
Mapy geologiczno-inżynierskie została sporządzone w latach 1955 – 1962 w skali 1:300 000. Polskę podzielono na 23 arkusze. Na mapach wydzielono 25 obszarów o zbliżonych warunkach geologiczno-inżynierskich wraz z oceną budowlaną⁹. Są to opracowania przedstawiające jakościową ocenę podłoża gruntowego.

Na terenie gminy Janów Lubelski wyróżniono 7 jednostek geologicznych, z których największą powierzchnię zajmuje obszar gruntów piaszczysto-madowych tarasów niższych – poniżej 4 – 6m.

1. Obszar gruntów piaszczysto-madowych tarasów niższych – poniżej 4 – 6m.
2. Obszar glin zwałowych o nachyleniu zboczy 0 – 3%
3. Obszar gruntów piaszczysto-żwirowych akumulacji wodnolodowcowej o nachyleniu zboczy 0-3%.
4. Obszar gruntów piaszczysto-żwirowych tarasów wyższych – powyżej 4-6 m
5. Obszar gruntów skalistych węglanowych (wapienie i dolomity)
6. Obszar piasków wydmowych
7. Obszar gruntów makroporowatych

⁹ R. Kaczyński, Mapy geologiczno-inżynierskie w Polsce, 2012,

Ryc. 13 Mapa geologiczno-inżynierska 1:300 000

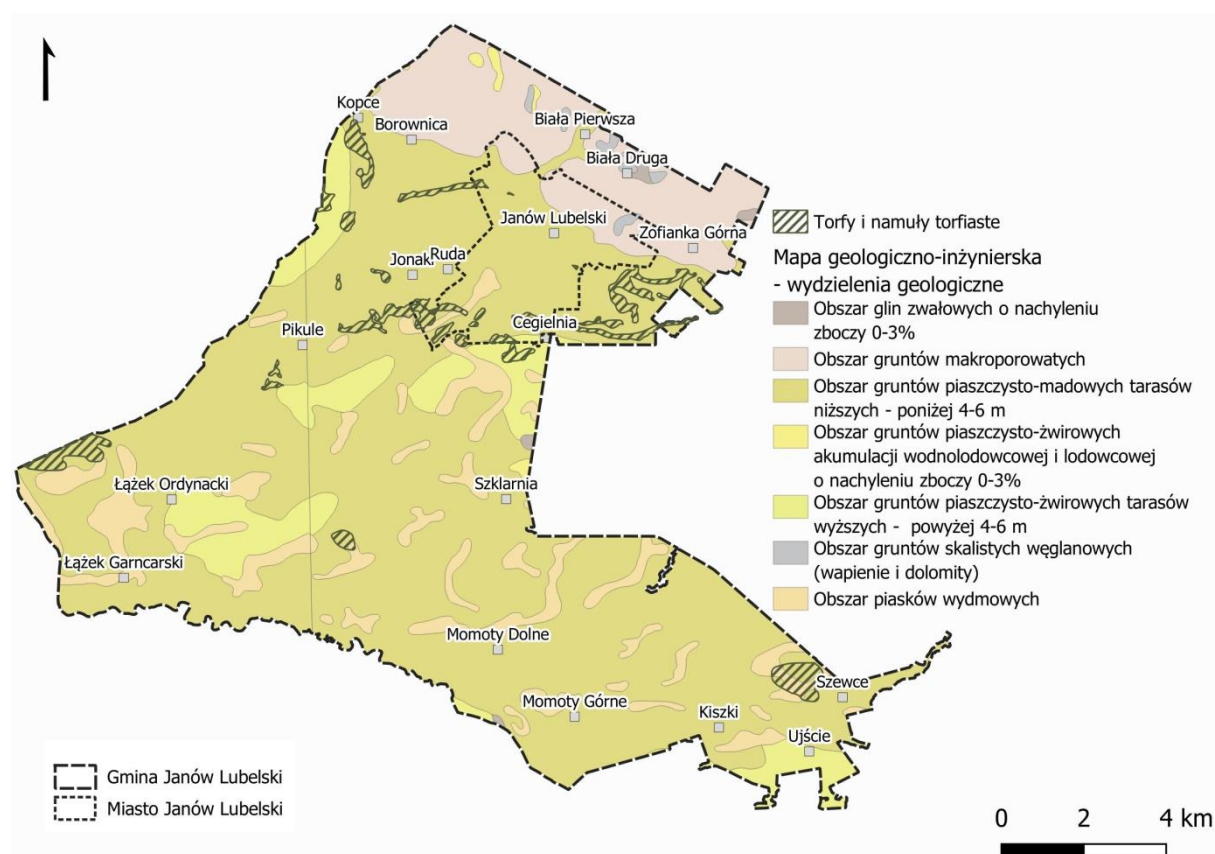

Źródło: Opracowanie własne na podstawie CBDG, <https://baza.pgi.gov.pl/resources.html?type=mgip300&id=B3>

Na podstawie *Opracowania ekofizjograficznego podstawowego dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Janów Lubelski* (Jacek Babuchowski, Lublin, 2010), *Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski* (w skali 1:50 000), *Mapy geologicznej Polski* (w skali 1:200 000) wyznaczono obszary występowania torfów i namulów torfiastych. Są nimi równiny torfowe, dna dolinne i zagłębienia bezodpływowe zbudowane z torfów i namulów torfiastych. Obszary te stanowią grunty słabonośne.

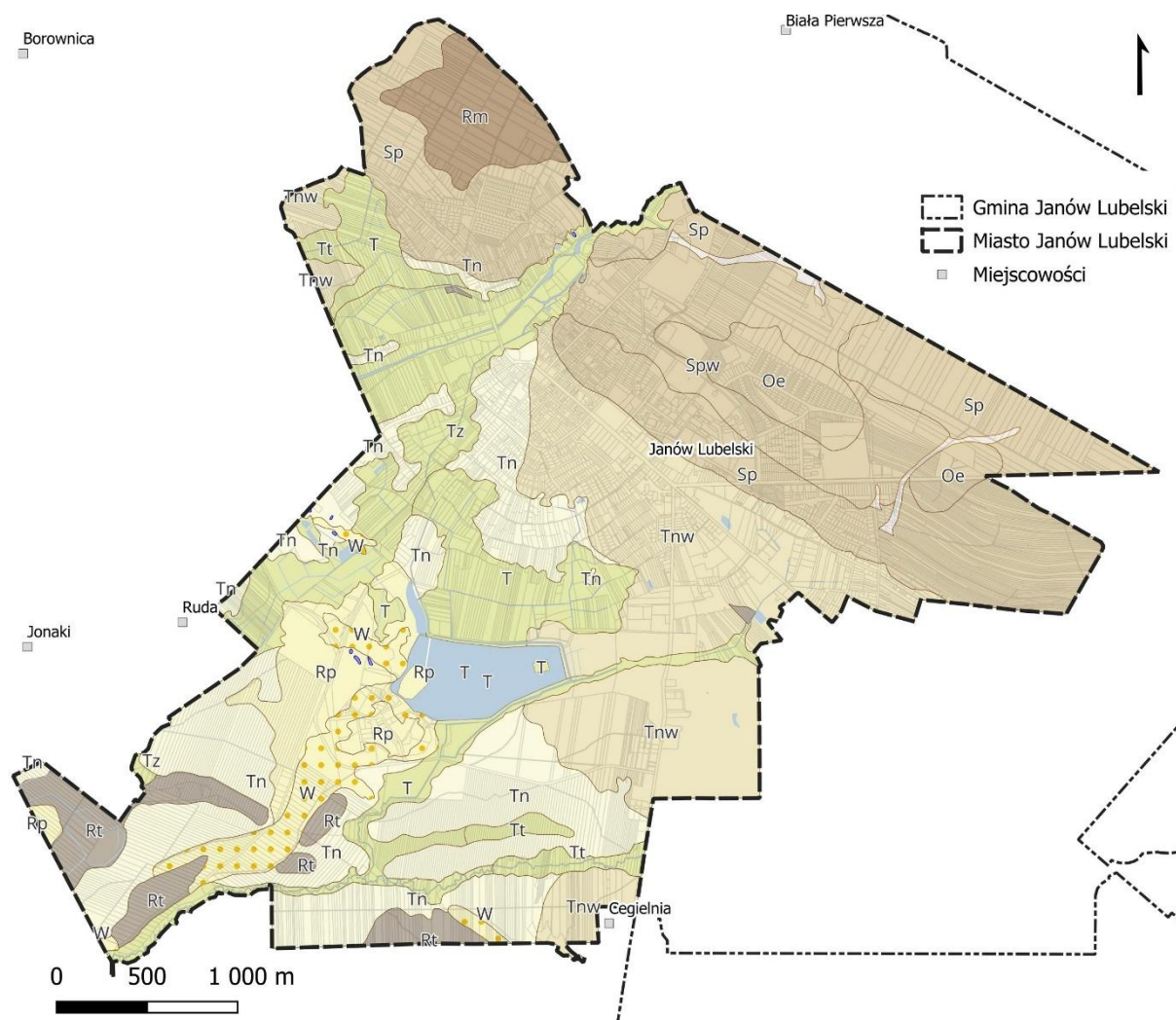
Ponadto, według najnowszych badań gruntu wykonanych na potrzeby wnioskodawcy i przedstawionych w opinii geotechnicznej, zlokalizowano występowanie kolejnych terenów gruntów organicznych – torfów i namulów. Dotyczą fragmentów powierzchni działek ewid. nr 2708/3, 2709, 2712, 2713/6, 2715/4, 2720/4, 856, 859, 861, 864, 865, 868, 869, 872, 874, 877, 878, 882, 883 z obrębu ewid. Janów Lubelski Czwarty. Obszary stanowią grunty organiczne oraz słabonośne, nie stanowią podłoża budowlanego. Te obszary również zostały przedstawione na poniższym schemacie.

Ryc. 14 Torfy i namuły torfiaste na tle Mapy geologiczno-inżynierskiej 1:300 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie CBDG, <https://baza.pgi.gov.pl/resources.html?type=mgip300&id=B3>, <https://baza.pgi.gov.pl/geoportal/uslugi/gis>, Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1:50 000, Mapa Geologiczna Polski 1:200 000, Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Janów Lubelski (Jacek Babuchowski, Lublin, 2010)

Ryc. 15 Miasto Janów Lubelski - geomorfologia

Geomorfologia miasto

Formy pochodzenia rzecznego

T dna dolin rzecznych zbudowane z piasków humusowych

Tz dna dolin rzecznych zbudowane z mułków, ilów i piasków (mad) rzecznych

Tn terasy nadzalewowe akumulacyjne starsze (3-4 m n.p. rzeki), zbudowane z piasków rzecznych

Formy pochodzenia wodnolodowcowego

Tnw terasy nadzalewowe akumulacyjne starsze (7-10 m n.p. rzeki), zbudowane z piasków rzecznych i wodnolodowcowych

Formy pochodzenia eolicznego

W wydmy

Rp równiny piasków przewianych

Formy pochodzenia denudacyjnego

Spw długie stoki zbudowane z piasków deluwialnych na wapieniach organodetrytycznych

Sp długie stoki zbudowane z piasków deluwialnych

Oe ostańce denudacyjne zbudowane z wapieni organodetrytycznych

Rm równiny morenowe zbudowane z glin zwałowych

sucha dolina

zagłębienia bezodpływowe

Formy utworzone przez roślinność

Rt równiny torfowe i zagłębienia bezodpływowe zbudowane z torfów i namólów torfiastych

Tt dna dolin rzecznych wypełnione torfami i namułami torfiastymi

torfy i namuły

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Janów Lubelski (Jacek Babuchowski, Lublin, 2010), opinii geotechnicznych

fragmentów powierzchni działek ewid. nr 2708/3, 2709, 2712, 2713/6, 2715/4, 2720/4, 856, 859, 861, 864, 865, 868, 869, 872, 874, 877, 878, 882, 883 z obrębu ewid. Janów Lubelski Czwarty

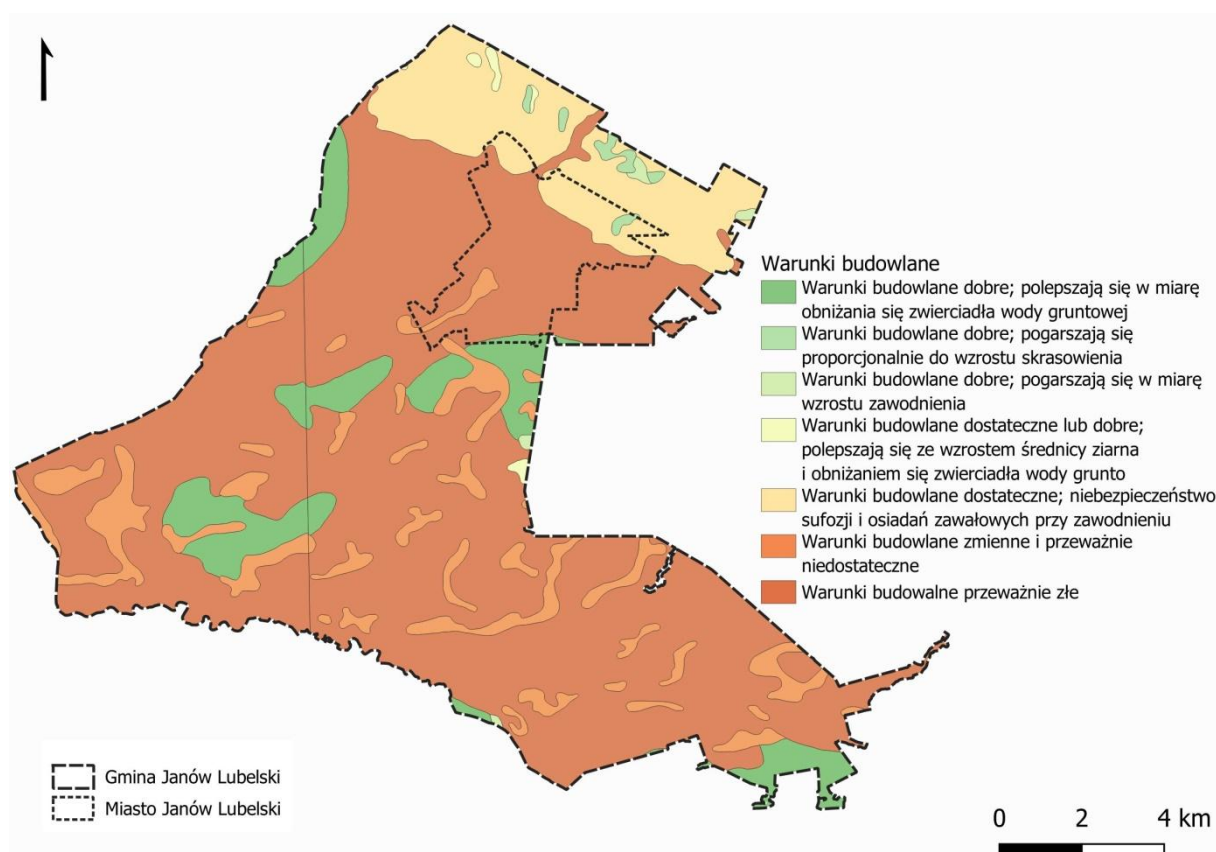
4.2.6. Warunki budowlane

Na podstawie mapy geologiczno-inżynierskiej w skali 1:300 000 opracowano mapę warunków budowlanych w gminie. Jest to opracowanie dosyć ogólne, biorąc pod uwagę skalę mapy podstawowej. Warunki budowlane dobre lub dostateczne zlokalizowane są głównie w północnej, centralnej, południowo-zachodniej części gminy oraz w okolicy południowo-wschodniej granicy gminy. Na większości obszaru gminy występują warunki budowlane przeważnie złe i związane są z występowaniem obszarów gruntów piaszczysto-madowych tarasów niższych – poniżej 4 – 6m. Warunki budowlane zmienne i przeważnie niedostateczne wynikają z występowania piasków wydmych. Natomiast nie występuje kategoria złych lub bardzo złych warunków budowlanych.

Występujące warunki:

- Warunki budowlane dobre; polepszają się w miarę obniżania się zwierciadła wody gruntowej
- Warunki budowlane dobre; pogarszają się w miarę wzrostu zawodnienia
- Warunki budowlane dobre; pogarszają się proporcjonalnie do wzrostu skrasowienia
- Warunki budowlane dostateczne lub dobre; polepszają się ze wzrostem średnicy ziarna i obniżaniem się zwierciadła wody gruntowej
- Warunki budowlane dostateczne; niebezpieczeństwo sufozji i osiadań zawałowych przy zawodnieniu
- Warunki budowlane zmienne i przeważnie niedostateczne
- Warunki budowlane przeważnie złe

Ryc. 16 Warunki budowlane w skali 1:300 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie CBDG, <https://baza.pgi.gov.pl/resources.html?type=mgip300&id=B3>

4.2.7. Kopaliny

W granicach gminy Janów Lubelski znajdują się otwory wiertnicze, które zostały wykonane dla różnych celów: badawczych, hydrogeologicznych oraz innych, w tym kartograficznym i technologicznym. Według Państwowego Instytutu Geologicznego w gminie odnotowano w sumie 43 otwory wiertnicze, z czego największą część stanowią te o celu hydrogeologicznym – 22. Najwięcej otworów wykonano w mieście Janów Lubelski – 46. Najstarsze odwierty zakończono w 1935 roku, a najnowsze miały miejsce w 2013 roku. Głębokość odwiertów zawierała się w przedziale 2,00 – 501,10 metrów.

Na terenie gminy znajdują się złoża kopalin ujęte przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Są to rozmieszczone w południowej części gminy złoża kopalin skalnych w postaci piasków i żwirów. Nie występują tereny górnicze ani obszary górnicze. Występujące złoża:

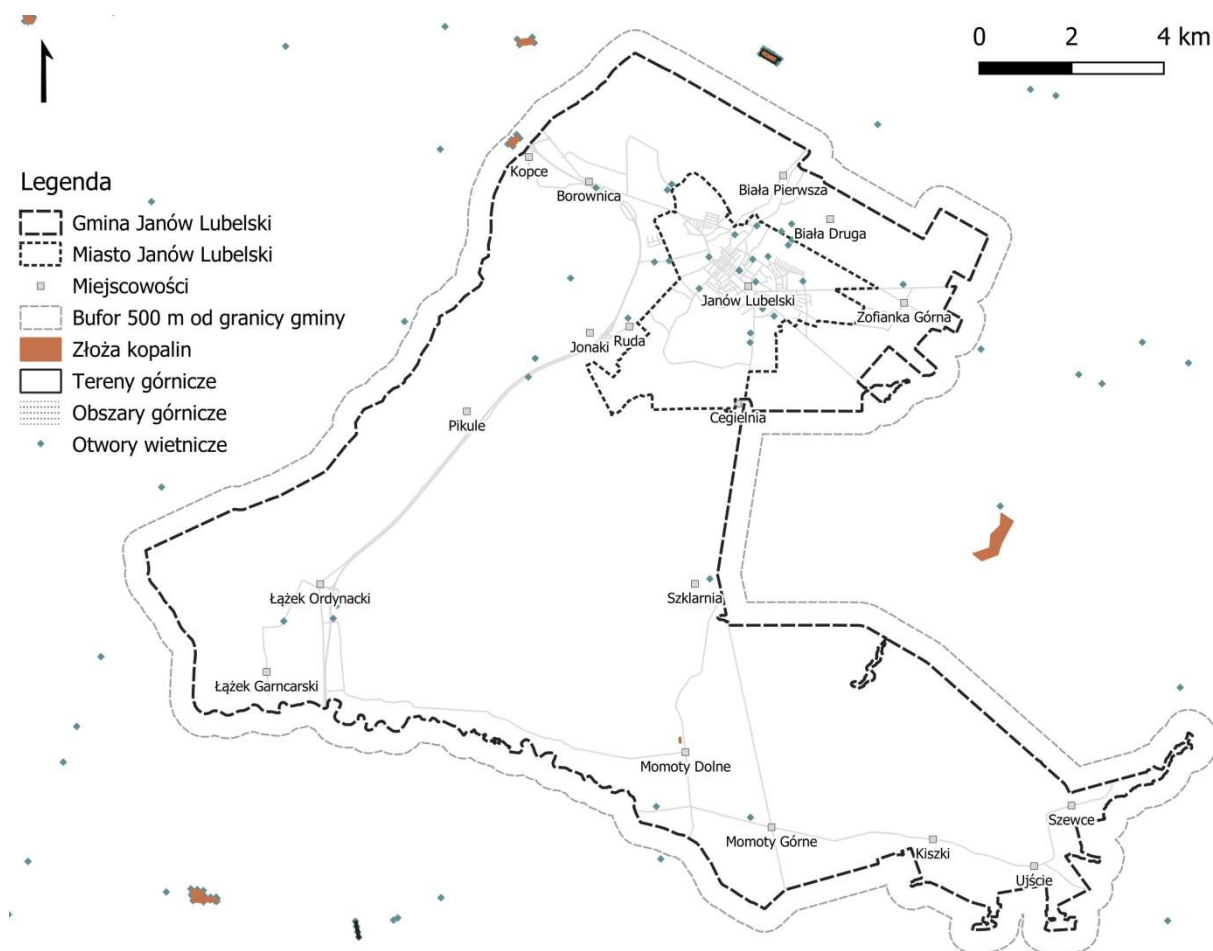
Tab. 1. Zestawienie występujących złóż na terenie gminy Janów Lubelski

Lp.	Kod	ID	Nazwa złoża	Opis położenia
1	KN	7510	Momoty Dolne	Momoty Dolne dz. nr 422, 423, 427, 428

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://midasinfo.pgi.gov.pl/midas-web/index.html>

W gminie Modliborzyce, na północny-zachód od gminy Janów Lubelski w zasięgu do 500 metrów od granicy, tuż przy miejscowości Kopce znajdują się pokłady kopalin - piaski oraz żwiry.

Ryc. 17 Złoza, obszary i tereny górnicze w gminie Janów Lubelski i otoczeniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie CBDG, <https://baza.pgi.gov.pl/geoportal/uslugi/gis>

4.2.8. Wody podziemne

Występowanie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP)

Północny fragment gminy Janów Lubelski znajduje się w zasięgu udokumentowanego GZWP nr 406 „Niecka lubelska (Lublin)”. Zbiornik ten ma powierzchnię 7 476,66 km².

Tab. 2. Opis GZWP nr 406 "Zbiornik Niecka lubelska (Lublin)"

Typ zbiornika	Porowo-szczelinowy
Stratygrafia	Kreda górna
Klasa jakości wody	I-III
Wodoprzewodność [m ² /d]	200 – 500
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d x km ²]	140,8
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	1 052 700
Podatność zbiornika na antropopresję	Na przeważającym obszarze bardzo mało podatny, podatny, lokalnie podatny, średnio i mało podatny

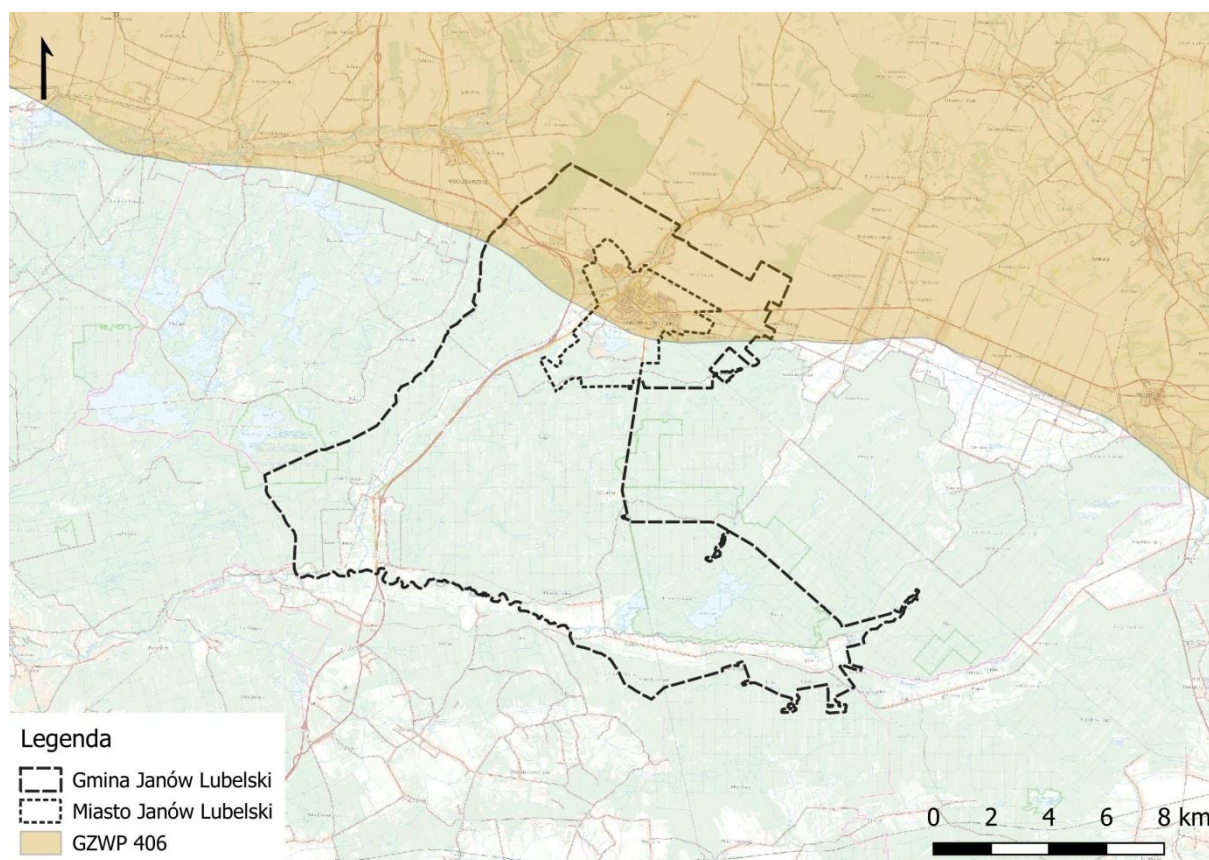
Źródło: „Dodatek do dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Niecka Lubelska (GZWP nr 406) w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 Zbiornik Niecka lubelska (Lublin). (Czerwińska-Tomczyk i zespół, 2016). Informator PSH - Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017, s. 277, 278.

Stan jakościowy wód podziemnych GZWP nr 406 zaklasyfikowano jako dobry. Dominują wody zaliczone klasy I oraz II. Jedynie w dolinach większych rzek, na niedużych obszarach w centralnej, północnej

i północno-zachodniej części zbiornika występują wody klasy III. Ogólnie wody podziemne GZWP nr 406 ze względu na ich skład chemiczny nadają się do picia w stanie surowym lub wymagają jedynie prostego uzdatniania ze względu na podwyższoną zawartość żelaza i manganu.

Obszar GZWP nr 406 jest rejonem typowo rolniczym z przewagą gospodarstw indywidualnych. Potencjalne ogniska zanieczyszczeń stanowią: oczyszczalnie ścieków, obszary nieskanalizowane, składowiska odpadów, magazyny paliw płynnych, fermy hodowlane, linie kolejowe, drogi oraz obszary, na których jest prowadzona intensywna produkcja rolnicza. Ze względu na odkryty charakter zbiornika poziom wodonośny jest zagrożony migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu i wymaga ochrony jakości wód¹⁰.

Ryc. 18 Główny zbiornik wód podziemnych (GZWP) nr 406 w gminie Janów Lubelski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie CBDG, <https://baza.pgi.gov.pl/geoportalu/uslugi/gis>

Zasoby wód podziemnych

Gmina znajduje się w zasięgu trzech wydzielonych jednostek JCWPd o numerach 118, 119, 120. Największy obszar obejmuje JCWPd nr 119, który stanowi przeważającą część gminy. Według danych na dzień 31 grudnia 2023 roku zasoby dostępne do zagospodarowania dla całej jednostki wynoszą równo 111 801 m³/24 h. Obszar gminy nie jest zagrożony na presję oddziaływującą na stan wód podziemnych.

¹⁰ Dodatek do dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Niecka Lubelska (GZWP nr 406) w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 Zbiornik Niecka Lubelska (Lublin). (Czerwińska-Tomczyk i zespół, 2016). Informator PSH - Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017, s. 277, 278

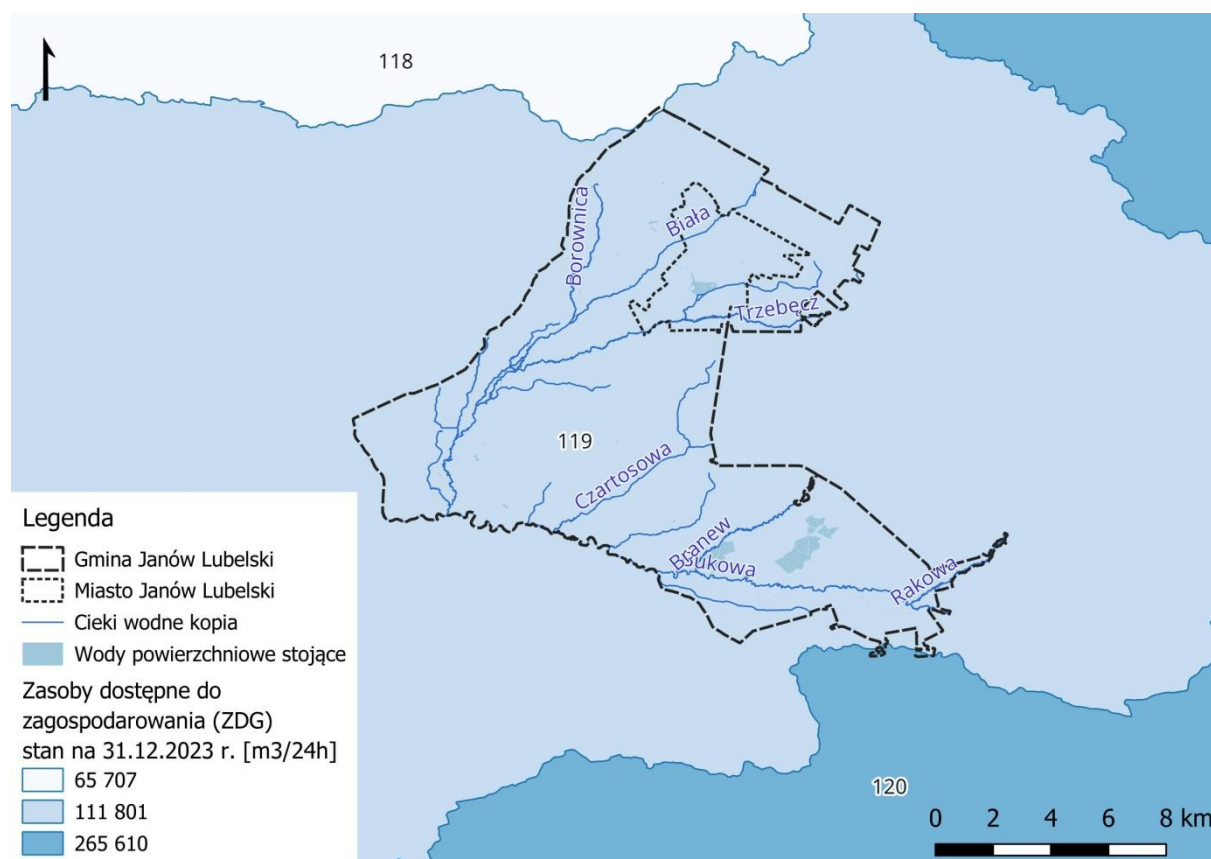
We wszystkich występujących w granicach gminy JCWPd zarówno stan chemiczny jak i stan jakościowy jest określony jako dobry.

Tab. 3. Zasoby dostępne do zagospodarowania w JCWPd

Numer JCWPd	Powierzchnia JCWPd [km ²]	Zasoby dostępne do zagospodarowania (ZDG), stan na 2023-12-31 [m ³ /24h]	Dorzecze	Region wodny	Ocena ryzyka
118	733,41	65 707	Wisła	Górnej-Wschodniej Wisły, Górnej-Zachodniej Wisły	Niezagrożone
119	1343,62	111 801	Wisła	Górnej-Wschodniej Wisły	Niezagrożone
120	2370,80	265 610	Wisła	Górnej-Wschodniej Wisły	Niezagrożone

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy, <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-pshjcwpd.html>, <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8886-zadania-psh-zasoby-wod-podziemnych.html>

Ryc. 19 Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) i ich zasoby występujące w gminie Janów Lubelski i w jej sąsiedztwie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie CBDG, <https://baza.pgi.gov.pl/geoportall/uslugi/gis>

Tab. 4. Ocena stanu wód podziemnych za 2019 r.

Numer JCWPd	Stan chemiczny	Stan jakościowy
118	Dobry	Dobry
119	Dobry	Dobry
120	Dobry	Dobry

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <https://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>

Na terenie gminy użytkowane są wody kredowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Podstawą zaopatrzenia w wodę gminy Janów Lubelski jest neogeńsko-górnokredowy (Ng - Cr3) poziom

wodonośny. Stanowi on zarazem główny użytkowy poziom południowej strefy brzegowej Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 406 Niecka Lubelska (Lublin).

Wody podziemne równiny Biłgorajskiej występują bardzo płytko. Jest to uwarunkowane budową geologiczną oraz rzeźbą terenu. Pierwszy poziom wód podziemnych charakteryzujący się małymi zasobami, stanowią wody gruntowe właściwe. Omawiane wody pochodzą z piasków pokrywowych zalegających na glinach zwałowych lub na iłach rakowieckich. Wody te zasilane są głównie przez wody opadowe. Poziom ten, tworzy jedno zwierciadło, które występuje zazwyczaj na głębokości poniżej 2 m. Lokalnie głębokość zwierciadła może ulegać zmianom. Kolejnym z poziomów wodonośnych wyróżniający się, tworzy gruba seria nieprzepuszczalnych iłów rakowieckich. W strapie iłów występują lokalnie wody naporowe. Istnienie tego typu wód związane jest z wyrzeźbieniem w obrębie iłów rakowieckich rynien erozyjnych, wypełnionych następnie osadami piaszczysto – żwirowymi. Ze względu na urzeźbienie stropu iłów oraz wykształcenie litologiczne warstw czwartorzędowych (gliny, mułki piaszczyste, piaski pylaste), miąższość tego poziomu wodonośnego dochodzi nawet do 30 – 50 m. Pod warstwą iłów zalega seria wapieni trzeciorzędowych osadzona na utworach jurajskich. W wapieniach tych istnieje poziom wodonośny o naporowym zwierciadle¹¹.

Trzeciorzędowy poziom wodonośny związany jest z piaskami i piaskowcami oraz wapieniami litotamniowymi i detrytycznymi. Wydajność tego poziomu jest zróżnicowana, zależy ona od gęstości i wielkości szczelin w utworach węglanowych. Duże wydajności tego poziomu stwierdza się w Janowie Lubelskim (310 m³/h, ujęcie wody). Zasilanie tego poziomu odbywa się drogą bezpośredniej infiltracji wód opadowych lub przez warstwę osadów czwartorzędowych. Wody tego poziomu mają bardzo dobrą jakość¹².

Na terenie gminy zlokalizowane są dwa ujęcia wody – w Janowie Lubelskim oraz Zofiance Górnej¹³. Znajduje się pięć studni głębinowych nr 1, 2, 3, 4, 5. Strefa ochrony bezpośredniej dla studni S1, S2, S4, S5 wynosi 20x20, natomiast dla studni S3 znajdującej się na terenie stacji wodociągowej minimalna odległość zarysu obudowy studni od ogrodzenia wynosi 10 m¹⁴.

Głębokość do pierwszego poziomu wodonośnego (PPW)

Wody podziemne pierwszego poziomu wodonośnego, najczęściej tworzące poziom wód gruntowych, są przeważnie bezpośrednio związane z wodami powierzchniowymi i ekosystemami lądowymi zależnymi od wód podziemnych (podmokłościami, bagnami, łąkami, borami sosnowymi i in.). Poniżej przedstawiono grafikę z informacjami o głębokości pierwszego poziomu wodonośnego wraz z regionalizacją hydrogeologiczną w postaci podziału na jednostki PPW. Z analizy wynika, iż na większości obszaru gminy głębokość do PPW jest dość mała i wynosi poniżej 1 m lub poniżej 2 m. Część gminy sklasyfikowano jako obszary, które mają znacznie bardziej zróżnicowane warunki występowania i własności warstw wodonośnych. Kierunki przepływu wód podziemnych odbywa się w zróżnicowanych kierunkach, lecz w większości kierują się w stronę głównych cieków.

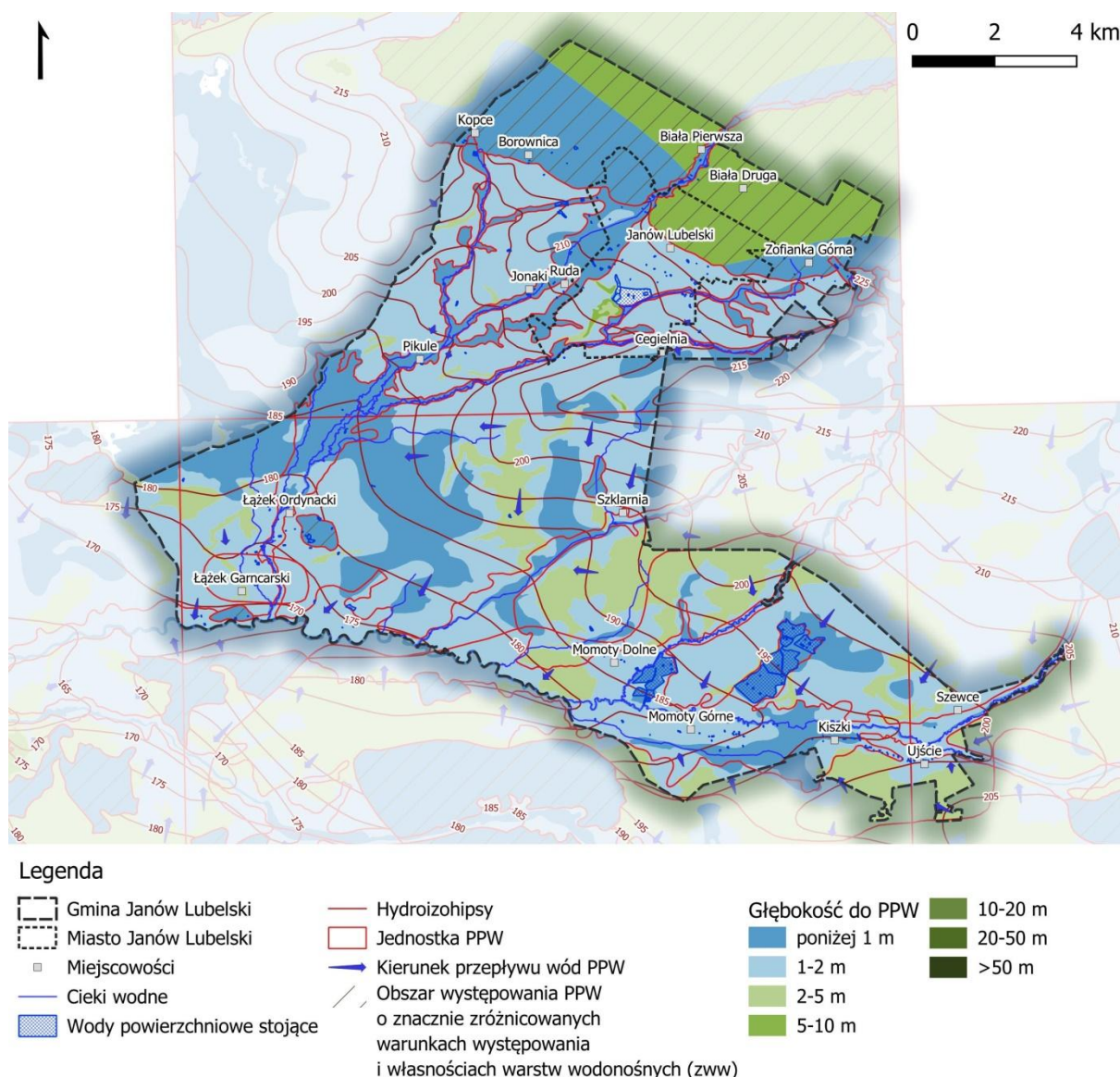
¹¹ Program Ochrony Środowiska dla gminy Janów Lubelski

¹² Program Ochrony Środowiska dla gminy Janów Lubelski

¹³ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Janowskiego Na Lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024

¹⁴ Program Ochrony Środowiska dla gminy Janów Lubelski

Ryc. 20 Głębokość do pierwszego poziomu wodonośnego w gminie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy MHP-PPW-WH 1:50 000

4.2.9. Wody powierzchniowe

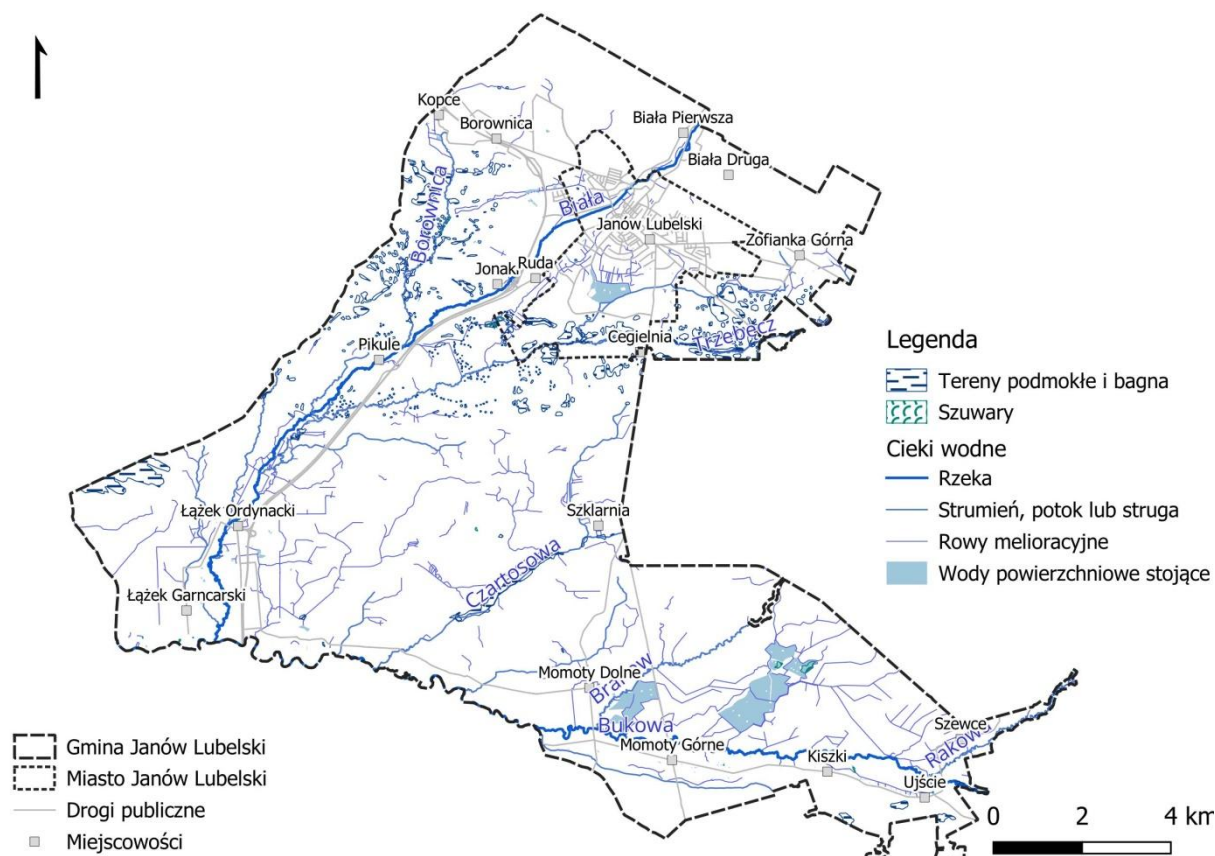
Obszar gminy znajduje się w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Górnej-Wschodniej Wisły.

Sieć rzeczna należy do zlewni Sanu, dopływu Wisły na 279,7 km biegu rzeki. Gmina Janów Lubelski położona jest w obrębie zlewni rzeki Bukowej. Rzeka Bukowa płynie wzdłuż południowej granicy gminy. Dolina rzeki jest podmokła z dużą ilością naturalnych i sztucznych cieków wodnych. Podmokłość terenu związana jest z budową geologiczną. Podłoże stanowią utwory nieprzepuszczalne, na których zalegają czwartorzędowe piaski, głównie tarasów akumulacyjnych, a także piaski wydymowe. Największymi dopływami rzeki Bukowej na obszarze gminy są: rzeki Branew, Czartosowa, Sopot. Miasto odwadnia rzeka Biała, która swój początek bierze w sąsiedniej gminie Godziszów. Rzeka Biała płynie z północnego - wschodu w kierunku południowo - zachodnim, gdzie wpada do rzeki Bukowej. Głównymi dopływami rzeki Biała są takie dopływy jak: Trzebensch, Borownica, Żytniówka i inne. W zlewni Białej zamkniętej profilem w Janowie Lubelskim występuje 16 czynnych źródeł. Źródło jest to miejsce naturalnego

skoncentrowanego wypływu wody, gdzie woda przechodzi z fazy obiegu podziemnego do fazy obiegu powierzchniowego. „Źródliko” janowskie jest jednym z większych źródeł w obrębie Wyżyny Lubelskiej i Roztocza. Wody źródlika zasilają zalew rekreacyjny miasta „Źródliko” (Stoki Janowskie). Jest to silny wypływ skalno-szczelinowy, a w części jej niszy występują wypływy pulsujące. Źródło to nie wysycha.¹⁵

Do wód powierzchniowych na terenie gminy zalicza się także wody powierzchniowe stojące, do których należą: sztuczny zbiornik wodny w mieście, kompleksy stawów w Momotach Górnych, oczka wodne i zastoiska. Występują również urządzenia wodno-melioracyjne. Istotnym elementem są również mokradła jak tereny podmokłe i bagna.

Ryc. 21 Inwentaryzacja wód powierzchniowych i rowów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k, <https://www.geoportal.gov.pl/pl/dane/baza-danych-objektow-topograficznych-bdot10k/>

4.2.10. Gleby

Warunki glebowe na obszarze gminy są zróżnicowane i wiążą się z budową litologiczną podłoża oraz formami roślinnymi. Wpływ na typologię gleb mają również warunki klimatyczne i wodne, rzeźba terenu oraz działalność człowieka.

Pedosfera powstała z utworów lessowych zalegających bezpośrednio na utworach węglanowych kredy, lokalnie piaskach słabo gliniastych i piaskach gliniastych lekkich. Dominują gleby brunatne, miejscami wylugowane oraz bielice¹⁶.

¹⁵ Program Ochrony Środowiska dla gminy Janów Lubelski

¹⁶ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Janów Lubelski

Typy gleb

Występujące w gminie gleby:

-gleby brunatne właściwe - powstały z utworów lessowych, pyłów ilastych, i glin pylastych. Gleby te w górnej części profilu są kwaśne lub bardzo kwaśne, w spągu wykazują odczyn zbliżony do obojętnego. Są ubogie w przyswajalny fosfor, średnio zasobne lub ubogie w potas i średnio zasobne w magnez. Na ogół mają uregulowane stosunki wodne.

-gleby brunatne wylugowane - różnią się od gleb brunatnych właściwych z właściwościami chemicznymi; są głębiej odwapnione, wykazują odczyn kwaśny lub słabo kwaśny. Powstały najczęściej z utworów lessowych, lessopodobnych i piasków gliniastych. Znaczna ich część powstała na stokach pod wpływem uprawy i zachodzących procesów erozji wodnej.

-gleby bielcowe - powstały na bazie piasku słabo gliniastego bądź piasku luźnego. Są to gleby okresowo za suche, kwaśne, ubogie w składniki pokarmowe i wykazują niski stopień kultury. Zaliczono je do kompleksu żytnego słabego i bardzo słabego.

-gleby pseudobielcowe - stanowią stadium przejściowe między glebami bielcowymi i brunatnymi wylugowanymi. Powstały z osadów piaszkowych, lessowych bądź pyłowych. Mają przeważnie odczyn kwaśny i są ubogie w przyswajalny fosfor i potas oraz średnio zasobne w magnez (kompleks żytni dobry).

-gleby płowe - wykształcone są z utworów pyłowych zwykłych i ilastych, z lessów, utworów aluwialnych, glin i iłów. Są one średnio zasobne w przyswajalny fosfor i potas, o uregulowanym odczynie; występują w zagłębieniach i obniżeniach terenu, często na obrzeżach dolin rzecznych oraz torfowisk, gdzie jest wysoki poziom wód gruntowych (zaliczają się do kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego).

-gleby torfowe i torfowo-mułowe - występują w szerszych dolinach rzecznych, gdzie w określonych warunkach zmian szybkości przepływu wody mogą przebiegać procesy glebotwórcze – proces torfotwórczy i aluwialno-deluwialny. Gleby te zajęte są przez użytki zielone. Są to gleby żyzne i urodzajne jednak trudne w użytkowaniu ze względu na okresową stagnację wód.

W dolinach rzek i zagłębieniach terenu występują gleby hydrogeniczne – torfowe piaszczysto-pylaste oraz organiczno-mineralne. Gleby te charakteryzuje dość wysoki poziom wód gruntowych i zagospodarowane są jako trwałe użytki zielone.¹⁷

Większość występujących w obszarze miasta typów gleb to gleby autogeniczne, tj. gleby kształtowane w krajobrazach geochemicznie niezależnych (autonomicznych) bez dopływu materii z zewnątrz i bez wpływu wód gruntowych. Należą do nich gleby brunatnoziemne i bielicoziemne. Tylko fragmentarycznie, w obrębie ostańca denudacyjnego w skrajnie wschodniej części miasta, występują należące do gleb litogenicznych (tj. wytworzonych przy decydującym udziale zjawisk abiotycznych oraz procesów geologicznych i geomorfologicznych) gleby wapniowcowe typu rędzin deluwialnych. Niewiele większą powierzchnię zajmują należące do gleb semihydrogenicznych (tworzących się w warunkach silnego uwilgotnienia występującego wskutek stagnujących okresowo wód opadowych na nieprzepuszczalnym podłożu) czarne ziemie zdegradowane. Odnaczają się małym poziomem próchnicznym (30 cm) i niską zawartością próchnicy (1 %). Występują w kilku małych enklawach w obrębie zagłębień terenowych na obrzeżu terenów zainwestowanych. O wiele większą łączną powierzchnię zajmują gleby hydrogeniczne, powstające bądź pod wpływem wody stagnującej z materiału zarówno mineralnego, jak i organicznego

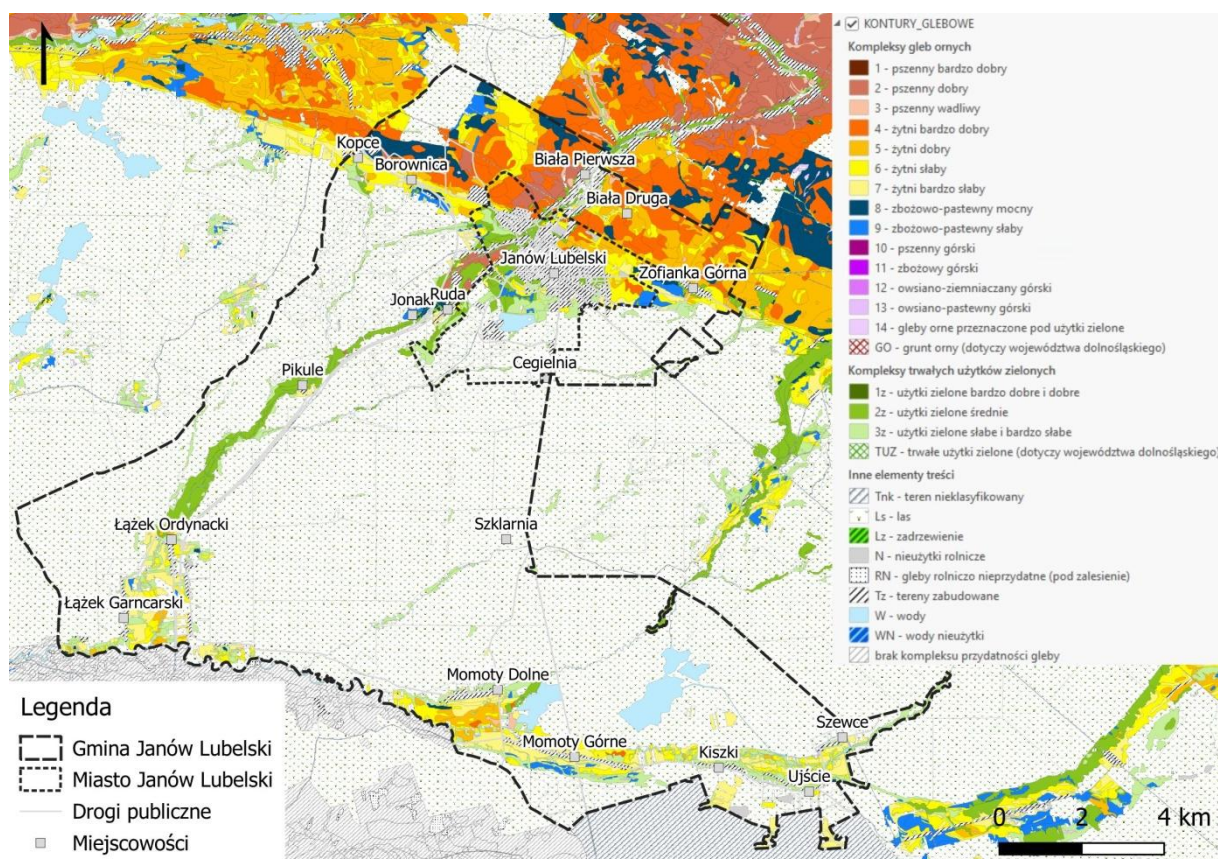
¹⁷ Tamże

osadzonego na miejscu, bądź wskutek działania wody przepływającej z materiału przyniesionego w postaci zawiesiny¹⁸.

Mapa glebowo-rolnicza

Mapa glebowo-rolnicza to mapa, która przedstawia głównie kompleksy przydatności rolniczej gleb. Kompleksem rolniczym nazywa się jednostkę grupującą gleby o podobnych właściwościach, które mogą być użytkowane w taki sam lub zbliżony sposób. Na przydatność rolniczą gleb wpływ ma charakter i właściwości gleby, jej warunki klimatyczne, sytuacja geomorfologiczna (położenie w rzeźbie terenu), układ stosunków wilgotnościowych oraz przydatność lub nieprzydatność pod użytki rolne. Na mapie glebowo-rolniczej zawarte są informacje o kompleksie rolniczej przydatności gleb, typ i podtypy gleb, rodzaje gleb, gatunki gleb i skład granulometryczny. Wyróżnia się 14 kompleksów rolniczej przydatności gleb (1 - 14) oraz 3 kompleksy użytków zielonych (1z - 3z). Najbardziej wartościowe są kompleksy 1- 3 ze względu na najlepsze warunki do rozwoju i prowadzenia produkcji rolniczej. Mapy te często nie pokazują aktualnego użytkowania gruntu ze względu na rzadkie aktualizowanie danych.

Ryc. 22 Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:5 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy glebowo-rolniczej w skali 1:5 000, www.geoportal.gov.pl

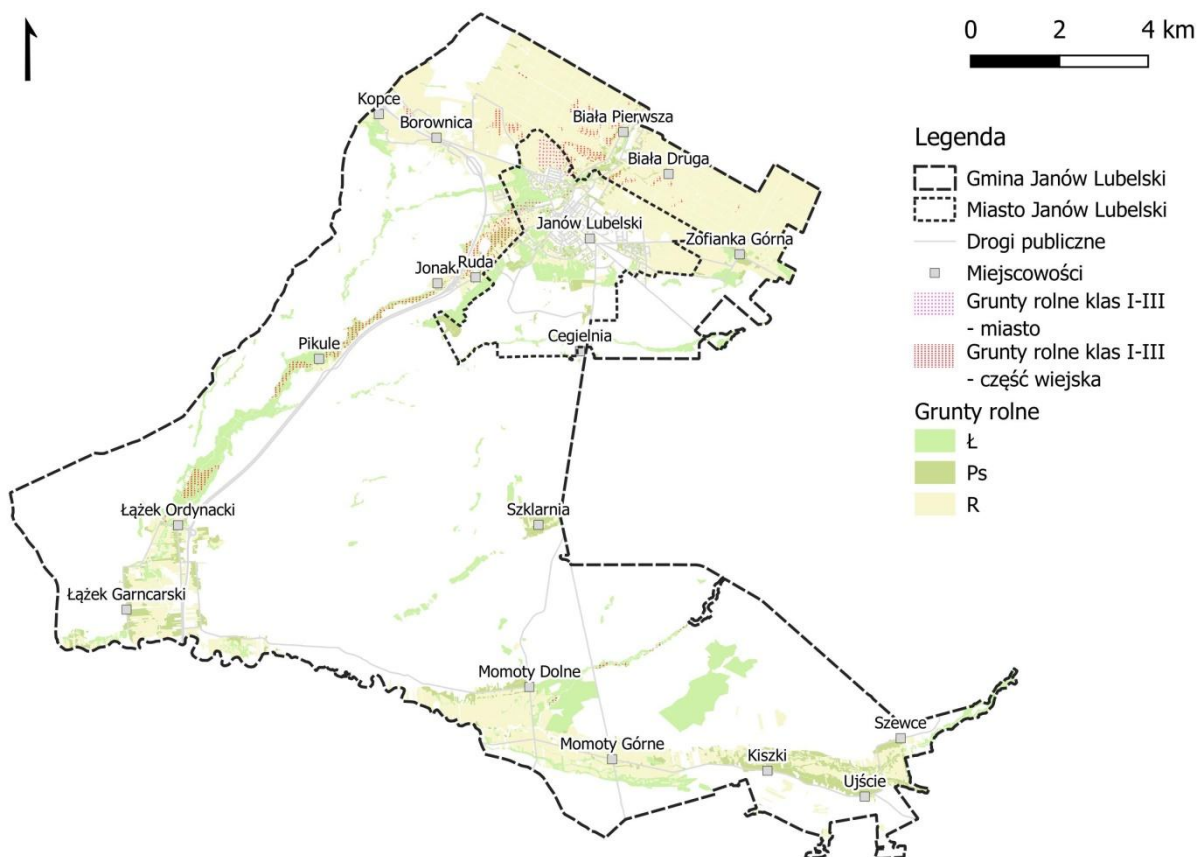
Klasy bonitacyjne gleb z podziałem na grunty chronione klas I-III

W granicach gminy Janów Lubelski znajdują się grunty rolne klas bonitacyjnych I - III, które są chronione na podstawie zapisów z ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Przepisów związanych z ograniczaniem przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne wynikających z ww. ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.

¹⁸ Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Janów Lubelski

Wysokiej klasy gleby stanowią zarówno przeszkodę jak i korzyść. Grunty rolne klas I-III poza terenem miasta mogą zostać przeznaczone na cele nierolnicze jedynie po uzyskaniu zgody Ministra Rolnictwa w trakcie procedury miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, co może blokować możliwości rozwoju nowej zabudowy. Natomiast grunty te charakteryzują się wysoką jakością i wydajnością, co stwarza wybitnie korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa.

Ryc. 23 Grunty rolne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGiB

4.3. Klimat

4.3.1. Ogólna charakterystyka klimatu

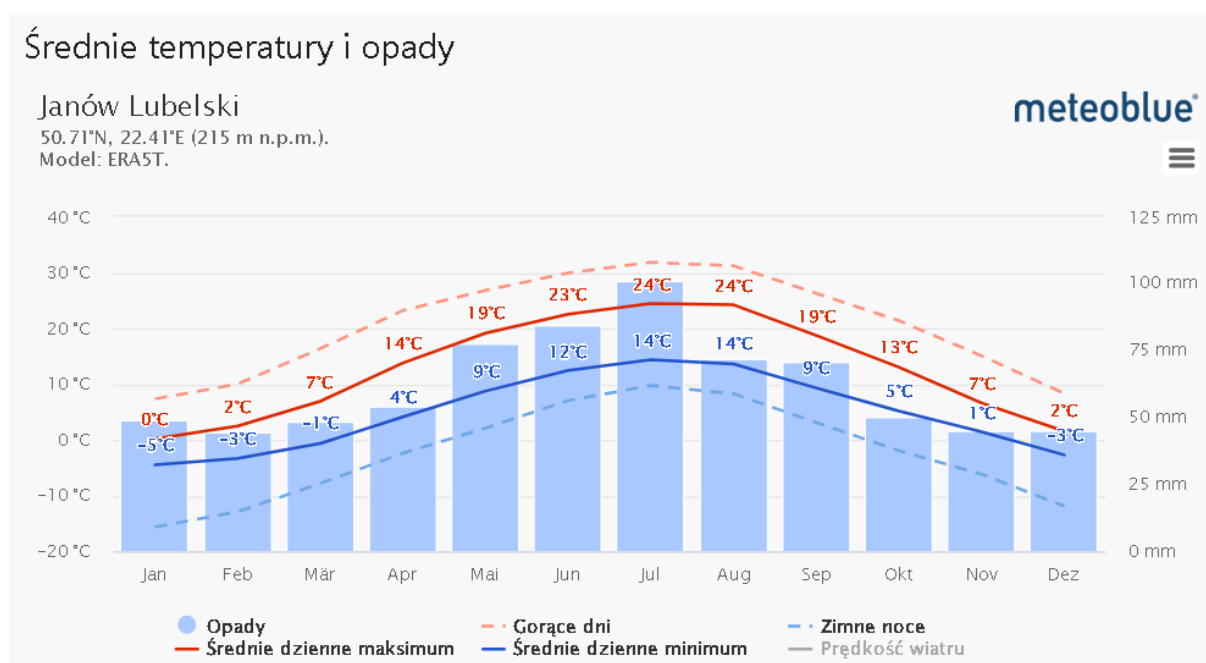
Według podziału na regiony klimatyczne na podstawie średniej rocznej frekwencji dni z różnymi typami pogody obszar gminy oraz jej okolic znajduje się na granicy dwóch regionów klimatycznych. Południowa część terenu zaliczona została do Regionu Sandomierskiego obejmującego głównie Kotlinę Sandomierską, a część północna położona na Rostoczu Zachodnim do Regionu Zamojsko-Przemyskiego. Region Sandomierski charakteryzuje się największą w porównaniu z innymi regionami liczbą dni z pogodą bardzo ciepłą – 92 dni. Najliczniejsze są także dni bardzo ciepłe i jednocześnie słoneczne. Stosunkowo mniej liczne są dni umiarkowanie ciepłe pochmurne lub z dużym zachmurzeniem, oraz chłodne. Stosunkowo częste jest pojawianie się dni z przymrozkami i umiarkowanie zimnych. Region Zamojsko-Przemyski w porównaniu z innymi regionami, charakteryzuje się najmniejszą liczbą dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, oraz jednocześnie z dużym zachmurzeniem. Rzadziej pojawiają się dni chłodne, a częściej niż w innych regionach występuje pogoda bardzo ciepła, słoneczna lub z niewielkim zachmurzeniem i opadem (Woś 1993, 1999).

Średnie temperatury i opady

Na potrzeby opracowania posłużono się wykresami i danymi sporządzonymi przez Meteoblue. Symulacje oparte są o modele pogodowe wypracowane w okresie ostatnich 30 lat.

Średnia dobową temperaturę powietrza jest najniższa w okresie zimowym. Od grudnia do lutego temperatura utrzymuje się średnio między -5°C a $+2^{\circ}\text{C}$, z czego najwięcej dni najmroźniejszych notuje się zwykle w grudniu i styczniu (nawet do -15°C). W ciągu 30 lat najgorętszym miesiącem był najczęściej lipiec i sierpień, gdzie średnie dzienne maksimum wynosiło ok. 24°C . Obserwuje się także tendencję wzrostową owego parametru rokrocznie, co skutkuje ciągłym podwyższeniem średniej temperatury powietrza. Zgodnie z typem klimatu, w jakim znajduje się Polska, dane ze stacji meteorologicznej pokazują, że największa miesięczna suma opadów przypada na okres letni. Przekraczają one 60 mm, a najwięcej opadów atmosferycznych przypada na lipiec – niemal 100 mm. Mniejsze miesięczne sumy opadów notuje się w porze zimowej. W lipcu spada średnio niemal 2 razy więcej opadów niż w poszczególnych miesiącach w okresie zimowym.

Ryc. 24. Średnie temperatury i opady w gminie Janów Lubelski

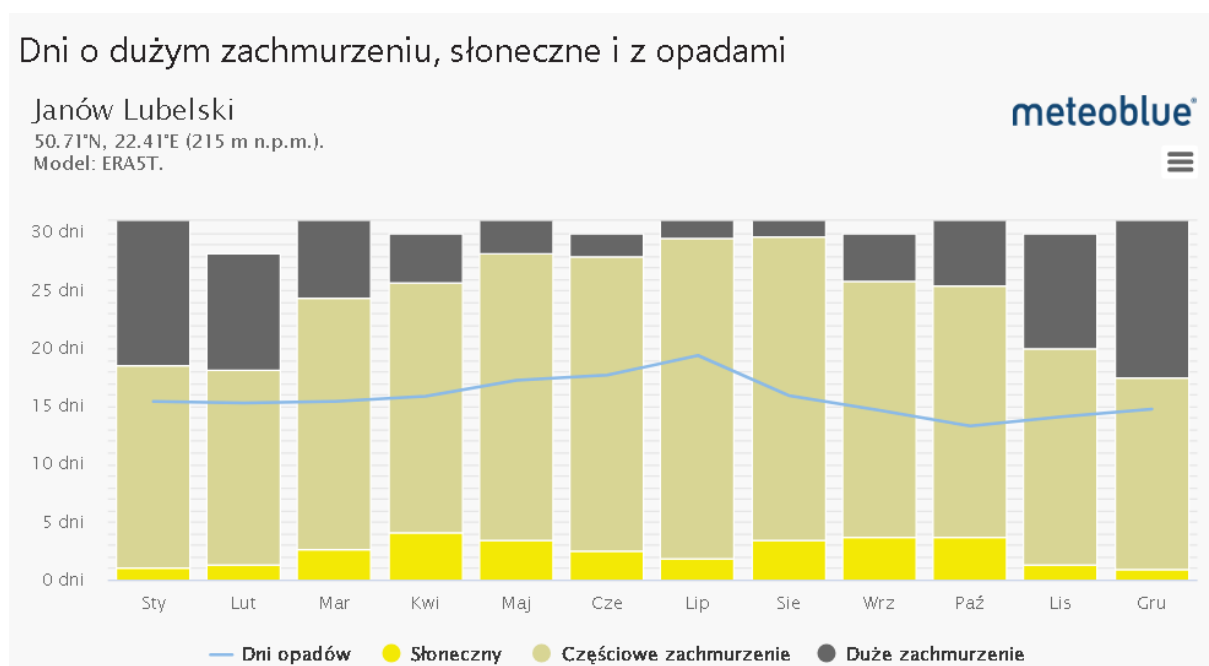

Źródło: https://www.meteoblue.com/pl/pogoda/historyclimate/climatemodelled/jan%3b3w-lubelski-polska_770425

Dni o dużym zachmurzeniu, słoneczne i z opadami

W gminie Janów Lubelski w ciągu całego roku dominują dni częściowo zachmurzone. Są to dni, w których zachmurzenie nieba wynosi 20-80%. Najwięcej dni słonecznych przypada na okres wiosenny oraz na końcówkę lata i początek jesieni (dni o zachmurzeniu poniżej 20%), natomiast te z dużym zachmurzeniem (powyżej 80%) występuje w okresie zimowym. Mimo większej liczby dni o wysokim zachmurzeniu w tym okresie, średnia ilość występujących opadów jest niższa.

Ryc. 25. Dni o dużym zachmurzeniu, słoneczne i z opadami w gminie Janów Lubelski

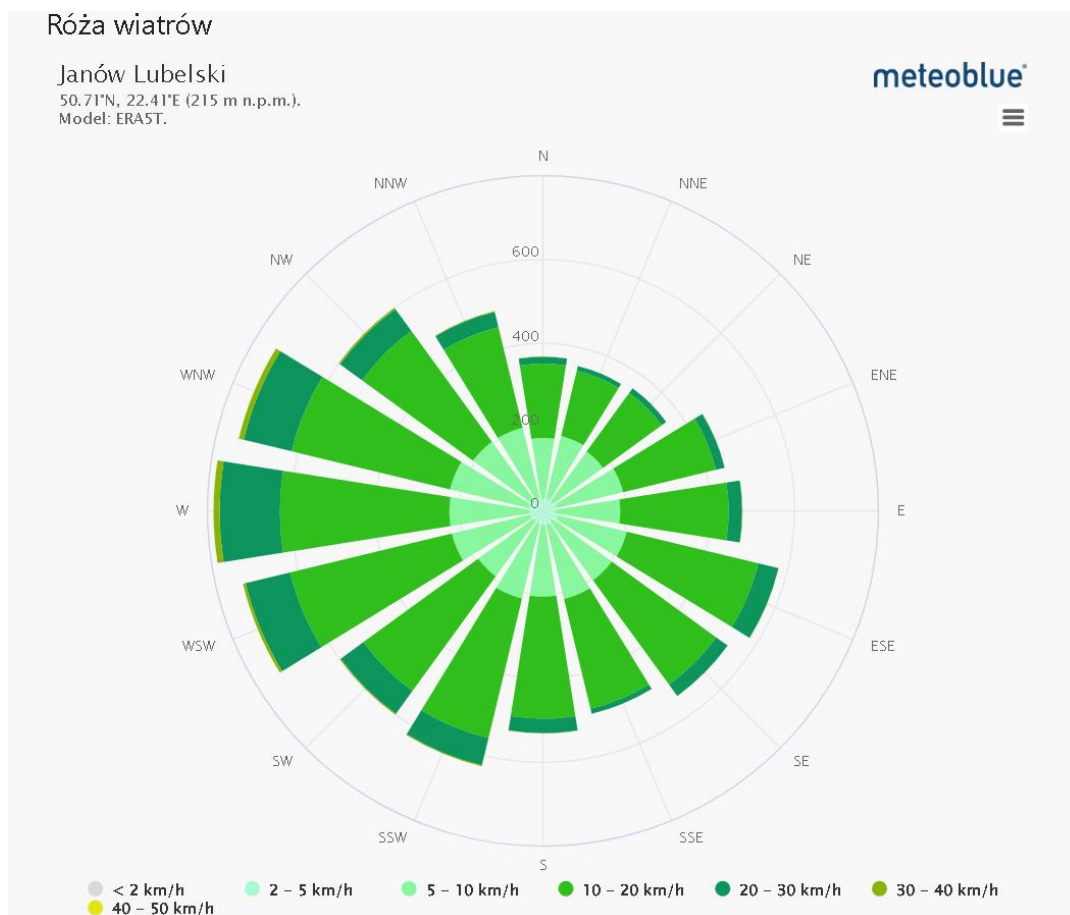

Źródło: https://www.meteoblue.com/pl/pogoda/historyclimate/climatemodelled/jan%c3%b3w-lubelski_polska_770425

Róża wiatrów

Z wykresu wynika, iż w okolicy dominują wiatry wiejące z zachodu. Dużą część stanowią także wiatry z północnego zachodu oraz z południowego zachodu. Przeważają wiatry o prędkości 10-20 km/h oraz 50-10 km/h. Dla wiatrów o mniejszej prędkości (poniżej 10 km/h) odnotowano, że wieją w różnych kierunkach bez jednoznacznego wskazania dominującego kierunku.

Ryc. 26. Róża wiatrów przedstawiająca rozkład kierunków wiatru w przedziałach prędkości w gminie Janów Lubelski

Źródło: https://www.meteoblue.com/pl/pogoda/historyclimate/climatemodelled/jan%20-lubelski-polska_770425

Ważnym czynnikiem w kształtowaniu klimatu jest także obecność i oddziaływanie wyżów i niżów barycznych, czego konsekwencją jest występowanie napływu konkretnych mas powietrza w skali kontynentu, co wymusza również kierunki wiania wiatru. W Polsce dominują 2 masy powietrza: polarnomorskie z zachodu, które nadciąga najczęściej oraz polarno-kontynentalne ze wschodu oddziaływujące w mniejszym stopniu. Kształtują one pogodę zwłaszcza w okresie zimowym i letnim poprzez obniżanie lub podwyższanie temperatury oraz zwiększając lub zmniejszając wilgotność powietrza w zależności od typu morskiego i kontynentalnego. Kierunek wiania wiatru zależy jest również od czynników topograficznych, takich jak ukształtowanie terenu, pokrycie terenu, wysokość nad poziomem morza czy obecność barier przestrzennych (Wołoszyn, 2009).

Warunki topoklimatyczne

Mimo podobnych cech, które charakteryzują się poszczególne regiony klimatyczne w Polsce, istnieją również uwarunkowania topoklimatyczne wyróżniające daną przestrzeń od pozostałych obszarów. Każde z parametrów klimatycznych może wykazywać różne właściwości w zależności od miejsca badania i wyróżniające się własną specyfiką. Zależy to od wielu czynników, do których należą między innymi ukształtowanie terenu, jego pokrycie, występowanie zwartej zabudowy miejskiej czy obecność zbiornika wodnego.

Ogólne warunki klimatyczne gminy są korzystne. Odnosi się to do warunków agroklimatu, bioklimatu i topoklimatu.

Najbardziej zabudowany i zarazem najgęściej zaludniony obszar występuje w centralnej i północnej części miasta Janów Lubelski, który stanowi główny ośrodek miejski w okolicy. Topografia obszarów zabudowanych sprawia, że wykształcają się specyficzne warunki klimatyczne. Charakterystycznym zjawiskiem jest miejska wyspa ciepła. Poprzez działalność antropogeniczną człowieka, gęstą zabudowę i ograniczoną przestrzeń występowania terenów zieleni, obszary centralne miast cechują się wyższą temperaturą powietrza w porównaniu do terenów poza takimi ośrodkami. Ponadto, na terenach gęsto zabudowanych może być zakłócony ruch powietrza poprzez usytuowanie poszczególnych budynków oraz ich wysokość. Mogą one stać się barierą dla wymiany powietrza i pogarszać sytuację aerosanitarną. Na terenach gęsto zabudowanych obserwuje się także szybsze rozpoczęcie procesu wegetacji, który trwa zarazem większą liczbę dni.

Tereny zieleni są ważnym elementem wpływającym na zmianę warunków klimatu lokalnego. Łagodzą one między innymi temperaturę powietrza na obszarach zabudowanych i sprawiają mniejsze nagrzewanie się powierzchni np. asfaltu czy ścian budynków oraz zwiększają wilgotność. Inne warunki klimatyczne będą panowały także na obszarach, gdzie znajdują się większe skupiska leśne. W pogodne dni w okresie letnim górne części koron drzew nagrzewają się najbardziej pod wpływem padania promieni słonecznych. Chronią one niższe warstwy lasu od nadmiernego ogrzewania, czego konsekwencją jest niższa odczuwalna temperatura powietrza. Sytuacja zmienia się porą wieczorną, kiedy to w lesie jest cieplej ze względu na wolniejsze wypromieniowywanie w odróżnieniu do szybciej wychładzających się terenów w pobliżu np. rolniczych i trawiastych. Obszary leśne wykazują również mniejsze amplitudy powietrza, czyli łagodzą klimat, ale w skali lokalnej w najbliższym jego sąsiedztwie. Zależy to także od gęstości lasu i jego typu. Rozłożyste korony drzew liściastych będą w większym stopniu chroniły dolne części lasu od przegrzewania niż drzewa iglaste.

Dużą rolę w łagodzeniu klimatu ma również obecność wód powierzchniowych. W gminie Janów Lubelski jest to głównie rzeka Biała, Bukowa, Trzebensz. a także Rakowa i Branew. Zbiorniki wodne w ciepłe dni zaczynają parować i powodują zwiększenie wilgotności powietrza.

Urozmaicona rzeźba terenu i udział powierzchni leśnych wpływa na zróżnicowanie warunków mikroklimatycznych, co odzwierciedla się w:

- lepszym nasłonecznieniem stoków o ekspozycji południowej, południowo- wschodniej i południowo- zachodniej,
- występowaniu inwersji termicznych w dolinach rzek i obniżeniach terenu,
- słabą wentylacją dolin i obniżeń, sprzyjającą tworzeniu się mrozowisk, mgieł, zaleganiu zanieczyszczeń powietrza,
- dłuższym zaleganiu i większej grubości pokrywy śnieżnej na terenach zawietrznych.

Przeważające kierunki wiatrów oraz ukształtowanie rzeźby terenu wpływa na występujące korzystne warunki przewietrzania gminy.

4.4. Elementy biotyczne środowiska

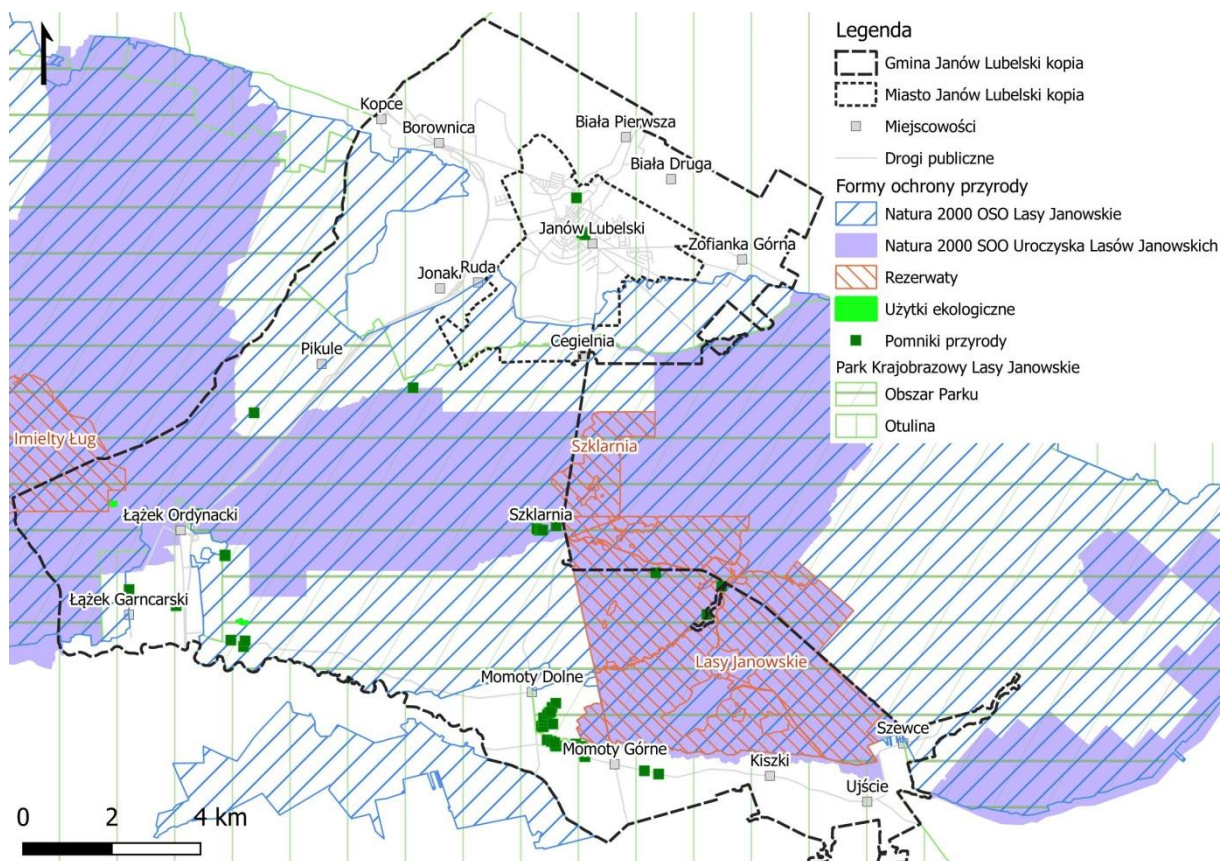
4.4.1. Formy ochrony przyrody

Znaczną część gminy stanowią obszary o szczególnych walorach przyrodniczych. Z uwagi na występowanie chronionych gatunków roślin i zwierząt bądź unikalnych siedlisk przyrodniczych,

w granicach gminy wyróżniono formy ochrony przyrody należące do katalogu określonego w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:

- Rezerwat „Lasy Janowskie”
- Rezerwat „Imielty Ług”
- Rezerwat „Szkłarnia”
- Park Krajobrazowy „Lasy Janowskie” wraz z otuliną
- Obszar Natura 2000 – Obszary Specjalnej Ochrony Lasy Janowskie,
- Obszar Natura 2000 – Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Uroczyska Lasów Janowskich,
- Pomniki przyrody
- użytk ekologiczny bn. torfowisko
- użytk ekologiczny bn. bagno
- użytk ekologiczny bn. podmokła łąka.

Ryc. 27 Formy ochrony przyrody w gminie Janów Lubelski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GDOŚ, <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>

I. Rezerwat

Obejmuje on tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe

dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony¹⁹.

a) Rezerwat „Lasy Janowskie”

Powierzchnia rezerwatu to 2676,87 ha. Położony jest w powiecie janowskim w gminach Dzwola oraz Janów Lubelski.

Celem ochrony jest zachowanie kompleksu lasów mieszanych w miejscu upamiętnionym największą na ziemiach polskich bitwą partyzantów polskich i radzieckich z najeźdźcą hitlerowskim.

Ustanowiono zadania ochronne dla rezerwatu Zarządzeniem Nr 11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 listopada 2020 r. ze zmianą wprowadzoną Zarządzeniem Nr 8/1/2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony środowiska w Lublinie z dnia 10 marca 2023 r. Przedstawiono identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków. Określono opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków roślin i zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Na obszarze rezerwatu zabrania się:

- wycinania drzew i pobierania użytków drzewnych, z wyjątkiem wypadków uzasadnionych potrzebami gospodarstwa rezerwatowego
- zmieniania stosunków wodnych naruszającego w sposób istotny warunki ekologiczne
- zbierania ziół leczniczych i innych roślin oraz owoców i nasion drzew i krzewów, z wyjątkiem nasion na potrzeby odnowienia lasu
- pozyskiwania ściółki leśnej i pasania zwierząt gospodarskich
- niszczenia gleby i pozyskiwania kopalin
- zanieczyszczania wody i terenu, wzniesienia ognia oraz zakłócania ciszy
- stosowania wszelkich środków chemicznych
- niszczenia drzew i innych roślin
- polowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia gniazd, wybierania jaj i piskląt wszystkich gatunków ptaków
- umieszczania tablic, napisów i innych znaków, z wyjątkiem tablic i znaków związanych z ochroną rezerwatu
- wznoszenia budowli oraz zakładania i budowy urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych
- przebywania poza miejscami wyznaczonymi²⁰.

b) Rezerwat „Imielty Ług”

Rezerwat przyrody w części położonej w województwie lubelskim obejmuje obszar o powierzchni 728,43 ha zlokalizowany na terenie gmin Modliborzyce i Janów Lubelski – obszar wiejski, w powiecie janowskim. W części położonej w województwie podkarpackim, zwany dalej rezerwatem, obejmuje obszar o łącznej powierzchni 72,22 ha, na terenie gminy Pysznica w powiecie stalowowolskim. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie charakterystycznych dla Puszczy Solskiej rozległych obszarów torfowiskowych, a także zarastających zbiorników wodnych z rzadką i chronioną roślinnością,

¹⁹ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2026 r. poz. 13, 426)

²⁰ Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 18 maja 1984 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody

stanowiących ostoję ptactwa. Rodzaj rezerwatu - Torfowiskowy (T). Typ i podtyp rezerwatu ze względu na dominujący przedmiot ochrony: a) typ - Biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), b) podtyp - biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp). Typ i podtyp rezerwatu ze względu na główny typ ekosystemu: a) typ - Różnych ekosystemów (EE), b) podtyp – lasów i torfowisk (lt)^{21 22}.

c) Rezerwat „Szklarnia”

Powierzchnia rezerwatu to 278,32 ha. Położony jest w powiecie janowskim w gminach Dzwola oraz Janów Lubelski.

Celem ochrony jest zachowanie fragmentu dawnej Puszczy Solskiej, obejmującego głównie drzewostany naturalnego pochodzenia ze znacznym udziałem jodły.

Na obszarze rezerwatu zabrania się:

- wycinania drzew i pobierania użytków drzewnych, z wyjątkiem wypadków uzasadnionych potrzebami gospodarstwa rezerwatowego
- zmieniania stosunków wodnych, jeżeli taka zmiana mogłaby w sposób istotny naruszyć warunki ekologiczne
- zbierania ziół leczniczych i nasion drzew i krzewów, z wyjątkiem nasion na potrzeby odnowienia lasu
- pozyskiwania ściółki leśnej i pasania zwierząt gospodarskich
- niszczenia gleby, pozyskiwania kopalin i torfu
- zanieczyszczania wody i terenu, wzniesienia ognia oraz zakłócania ciszy
- stosowania wszelkich środków chemicznych
- niszczenia i uszkodzania drzew i innych roślin
- polowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia gniazd, wybierania jaj i piskląt wszystkich gatunków ptaków; dopuszcza się odstrzał redukcyjny zwierzyny płowej i dzików, po uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem przyrody
- wznoszenia budowli oraz zakładania i budowy urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych
- umieszczania tablic, napisów i innych znaków, z wyjątkiem tablic i znaków związanych z ochroną rezerwatu
- przebywania poza miejscami wyznaczonymi
- używania ciężkiego sprzętu w pracach leśnych²³.

II. Park Krajobrazowy

a) Park Krajobrazowy Lasy Janowskie wraz z otuliną²⁴

Park Krajobrazowy Lasy Janowskie został utworzony w 1984 r. na podstawie uchwały Nr II/12/84 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Tarnobrzegu z dnia 3 października 1984 roku w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie (Dz. Urz. Woj. Tarnobrzieskiego Nr 9, poz. 74).

Powierzchnia Parku to 44532,00 ha. Położony jest w gminach: Zaklików (gmina miejsko-wiejska), Radomyśl nad Sanem (gmina wiejska), Jarocin (gmina wiejska), Pysznica (gmina wiejska), Modliborzyce

²¹ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 3 lipca 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Imielty Ług”

²² Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 29 lipca 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Imielty Ług”

²³ Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 3 marca 1989 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody

²⁴ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewparkkrajobrazowy.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.PK.79>

(gmina miejsko-wiejska), Dzwola (gmina wiejska), Potok Wielki (gmina wiejska), Janów Lubelski (gmina miejsko-wiejska). Powierzchnia otuliny wynosi 59988,00 ha.

Ustalono następujące szczególne cele ochrony Parku:

1. dla ochrony przyrody nieożywionej:
 - 1) zachowanie charakterystycznych elementów przyrody nieożywionej, stanowiących świadectwo przeszłości geologicznej regionu, w tym także zjawisk i obiektów o charakterze antropogenicznym;
 - 2) podtrzymanie naturalnych procesów kształtujących powierzchnię ziemi, zachowanie warunków siedliskowych do funkcjonowania ekosystemów oraz zachowanie reliktowych zabytków przyrody nieożywionej;
 - 3) ograniczanie antropogenicznych przekształceń powierzchni ziemi;
 - 4) udostępnianie dla celów naukowych, edukacyjnych i krajoznawczych cennych obiektów przyrody nieożywionej;
 - 5) zachowanie walorów środowiska wodnego Parku, osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych,
2. dla ochrony przyrody żywej:
 - 1) szaty roślinnej:
 - a) zapewnienie trwałości lokalnych populacji gatunków roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych;
 - b) utrzymanie wysokiej różnorodności flory charakterystycznej dla Parku;
 - c) ograniczanie procesu neofityzacji flory;
 - d) zachowanie pełnego inwentarza zbiorowisk roślinnych, w szczególności naturalnych i półnaturalnych, a także antropogenicznych związanych z tradycyjnymi formami zagospodarowania (fitocenozy segetalne), zachowanie wszystkich istotnych i charakterystycznych dla środowiska przyrodniczego typów ekosystemów,
 - 2) dla ochrony fauny:
 - a) utrzymanie wysokiej różnorodności fauny charakterystycznej dla Parku;
 - b) zapewnienie trwałości lokalnych populacji gatunków zwierząt chronionych, rzadkich i zagrożonych;
 - c) zachowanie korytarzy ekologicznych,
 - 3) utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
3. dla ochrony dóbr kultury:
 - 1) ochrona, zachowanie i udostępnianie miejsc pamięci narodowej oraz śladów historii regionu;
 - 2) ochrona i zachowanie pojedynczych obiektów kulturowych, jak kapliczki, krzyże przydrożne i mogiły;
 - 3) zachowanie charakterystycznych cech architektury wiejskiej: budownictwa drewnianego;
 - 4) utrzymanie i przywracanie tradycji lokalnych i zachowanych elementów kultury wiejskiej;
 - 5) udostępnianie istniejących zasobów kulturowych dla celów naukowych, krajoznawczych i edukacyjnych.
4. dla ochrony walorów krajobrazu:
 - 1) utrzymanie swoistych cech krajobrazu oraz przeciwdziałanie jego fragmentacji i dysharmonii;
 - 2) zachowanie różnorodnych odsłonięć geologicznych oraz wychodni skalnych;
 - 3) zachowanie indywidualności krajobrazów na poziomie regionalnym i lokalnym;
 - 4) tworzenie ładu przestrzennego o zrównoważonym, harmonijnym układzie elementów naturalnych oraz kulturowych.

Obowiązuje plan ochrony Rozporządzenie Nr 13 Wojewody Lubelskiego z dnia 6 maja 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego "Lasy Janowskie"

III. Obszar Natura 2000

Obszar Natura 2000 jest najmłodszą z form ochrony przyrody, wprowadzoną w 2004 r. w Polsce jako jeden z obowiązków związanych z przystąpieniem kraju do Unii Europejskiej. Obszary Natura 2000 powstają we wszystkich państwach członkowskich tworząc Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000. Głównym celem funkcjonowania sieci jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy, a także ochrona różnorodności biologicznej. Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody.

Podstawą funkcjonowania programu są dwie unijne dyrektywy tzw.: dyrektywa ptasia i dyrektywa siedliskowa:

- Dyrektywa ptasia (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa - wcześniej Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa) - określa kryteria do wyznaczania ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem;
- Dyrektywa siedliskowa (Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory) - ustala zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.

Dyrektywy te wyznaczają dwa typy obszarów:

- Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW), późniejsze specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO)²⁵.

a) Obszary Specjalnej Ochrony Lasy Janowskie PLB060005²⁶:

Ostoją ptasia o randze europejskiej E 73. Podczas inwentaryzacji w 2010 roku stwierdzono tu 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, w tym 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar jest ostoją ptasią o randze europejskiej IBA (PL 109) ze względu na występowanie kluczowych gatunków: głuszca (*Tetrao urogallus* - C6), bączka (*Ixobrychus minutus* - C6), bociana czarnego (*Ciconia nigra* - B2, C6), lelka kozodoja (*Caprimulgus europaeus* - C6). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielik (*Haliaeetus albicilla* - Polska Czerwona Księga (PCK), bocian czarny (*Ciconia nigra*), głuszec (*Tetrao urogallus* - PCK), lelek kozodój (*Caprimulgus europaeus*). Pojawiły się też jako lęgowe nowe gatunki ptaków: łąbiedź krzykliwy (ogólnopolski trend wzrostowy, obecność odpowiedniego biotopu) oraz włośchatka i puszczyk uralski (prawdopodobnie stopniowa kolonizacja z Puszczy Solskiej). Część obszaru ostoi stanowi żerowisko dla gadożera - w przeszłości również lęgowego na terenie ostoi.

Obszar obejmuje rozległy i zwarty kompleks leśny stanowiący północno zachodnią część Puszczy Solskiej oraz enklawę leśną "Rozwadów" dla ochrony głuszca (położoną na południe od głównego kompleksu). Rozciąga się od doliny Wisły i Sanu na zachodzie obejmując Lasy Lipskie i Lasy Janowskie pomiędzy

²⁵ <https://www.gov.pl/web/rdos-warszawa/obszary-natura-2000>

²⁶ NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH PLB060005

krawędzią Wyżyny Lubelskiej na północy i doliną rzeki Bukowej na południu, sięgając do miejscowości Frampol na wschodzie. Na terenie obszaru Lasy Janowskie dominuje głównie krajobraz leśnej równiny, urozmaiconej licznymi (w części centralnej) wałami wydмовymi porośniętymi borami sosnowymi. Wg podziału fizjograficznego Polski (Kondracki 2000) w większości obszar położony jest w mezoregionie Równiny Białgorajskiej zwaną Puszczańską, będącą częścią makroregionu Kotliny Sandomierskiej. Cechą charakterystyczną obszaru jest występowanie wielu stawów rybnych, gdzie prowadzona jest ekstensywna gospodarka rybacka. Znajduje się tu blisko 150 obiektów stawowych, o łącznej powierzchni ponad 1600 ha w kompleksach od 5 ha do 50 ha. Przez obszar ostoji przepływa kilka niewielkich śródlęśnych rzek (rzeki: Biała, Łukawica, Branew, Czartosowa, Trzebensz, Rakowa, Łukawica oraz Bukowa) i innych cieków wodnych o nieokreślonej nazwie. W obszarze przeważają gleby wytworzone na bazie czwartorzędowych piasków rzecznych i czwartorzędowych utworów wydмовych eolicznych. Są to gleby bielcowe i rdzawo bielcowe, które w sumie zajmują ok. 54 % powierzchni obszaru. Pozostałe to gleby glejowe, torfowo glejowe, brunatne bielcowane i inne. Deniwelacje terenu nie przekraczają kilkudziesięciu metrów. Okres wegetacyjny trwa tutaj średnio 217 dni, średnia wieloletnia temperatura 7,5°C, a suma opadów rocznych 600-700mm. Lasy Janowskie charakteryzuje niezwykła różnorodność siedlisk leśnych. Największą powierzchnię zajmują siedliska boru mieszanego wilgotnego i boru świeżego. Duży udział ma las mieszany wilgotny i bór mieszany świeży. W obszarze głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna. Zróżnicowana jest na tym terenie szata roślinna obejmująca 202 zespoły roślinne w tym 33 leśne. Największą różnorodnością charakteryzują się zbiorowiska wodno-torfowiskowe i wodne - w sumie blisko 100 zespołów. W wyniku badań florystycznych zinwentaryzowano ponad 800 roślin naczyniowych, wśród nich około pięćdziesięciu roślin objętych ochroną prawną. W obszarze występuje sasanka otwarta (*Pulsatilla patens*), największe w kraju nagromadzenie fiołka bagiennego (*Viola uliginosa*) według Polskiej Czerwonej Księgi gatunek krytycznie zagrożony (kategoria zagrożenia CR), ponadto rosziczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), rosziczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), rosziczka pośrednia (*Drosera intermedia*), goryczka wąskolistna (*Gentiana pneumonanthe*), widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*), widłak goździsty (*Lycopodium clavatum*), czosnek siatkowaty (*Allium victorialis*), lilia złotogłów (*Lilium martagon*).

Ustanowiono plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Janowskie PLB060005 Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 8 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Janowskie PLB060005.

b) Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Uroczyska Lasów Janowskich PLH060012²⁷:

Obejmuje obszar 34 230,08 ha, położony w województwach lubelskim i podkarpackim, składający się z trzech powiązanych funkcjonalnie enklaw.

Podstawowym celem ochrony w obszarze jest wilk - priorytetowy gatunek z Dyrektywy Siedliskowej. Jego populacja w obszarze stanowi istotną część lokalnej populacji Kotliny Sandomierskiej i Rostocza. Składa się na nią 3 watahy liczące w sumie 16-18 osobników.

Lasy Janowskie to zwarty obszar leśny o dużym stopniu naturalności i małej gęstości zaludnienia, z fragmentami starych drzewostanów o charakterze puszczańskim. Głównymi walorami siedliskowymi są

²⁷ NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH PLH060031

tu bory bagienne i torfowiska oraz bory jodłowe. Ponadto na uwagę zasługują łągi olszowe wzdłuż licznych cieków, murawy napiaskowe i wrzosowiska zlokalizowane w zachodniej części obszaru (przede wszystkim na obszarze poligonów wojskowych) oraz śródleśne łąki.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski Kondrackiego obszar Natura 2000 Uroczyska Lasów Janowskich położony jest w znaczącej większości w mezoregionie Równina Biłgorajska należącym do makroregionu Kotliny Sandomierskiej w obrębie podprovincji Podkarpacie Północne i prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem. Jedynie niewielki fragment położony w południowo zachodniej części znajduje się w mezoregionie Dolina Dolnego Sanu. Rzeźba terenu jest mało zróżnicowana. Dominują równiny tarasów akumulacyjnych. Formy te rozcinane są późnoplejstocеныskimi i holocеныskimi dolinami rzecznyymi. Monotonny krajobraz urozmaicają wały wydymowe długości kilku kilometrów i wysokości względnej do 10 m. Urozmaicenie w rzeźbie stanowią również doliny rzek, kompleksy stawów, łąk, bagien i torfowisk. Sieć rzeczna obszaru Natura 2000 PLH060031 Uroczyska Lasów Janowskich jest bardzo bogata. Wynika to z położenia u podnóża Równiny i Wyżyny Lubelskiej, na linii źródeł dających początek licznyim rzekom i potokom. W części obejmującej fragment Lasów Lipskich (część zachodnia) sieć rzeczna jest nieco słabiej rozwinięta. Obszar należy w zdecydowanej większości do zlewni Bukowej (ciek III rzędu), która jest dopływem Sanu (ciek II rzędu) leżącego w obrębie zlewni Wisły (ciek I rzędu). Powierzchnia jej dorzecza wynosi 662 km², całkowita długość rzeki wynosi 55,3 km. Średni podłużny spadek rzeki wynosi 1,34%, co kwalifikuje ją do rzek nizinnych. W części należącej do Lasów Janowskich znajdują się prawobrzeżne dopływy Bukowej: Rakowa, Branew, Czartosowa oraz rzeka Biała. Zachodnia część obszaru leży w dorzeczu Łukawicy z lewobrzeżnym dopływem Dębowcem oraz Złodziejki. Rzeki te płyną w głębokich korytach i często meandrują. Charakterystyczną cechą zlewni Łukawicy jest duży udział stawów rybnych i bagien. Ważny element sieci wodnej tego terenu stanowią liczne bagna i torfowiska tworzące się w miejscach o nieprzepuszczalnym podłożu, jak np. Bagno Rakowskie, Imielty Ług. Istotnym składnikiem systemu wodnego obszaru są stawy rybne, zasilane z wód powierzchniowych przez kanały doprowadzające. Jest to jeden z największych kompleksów stawów w Polsce. Ich powierzchnia wynosi ok. 1600 ha. Największe kompleksy stawów znajdują się w zlewni Łukawicy z Dębowcem w rejonie Malińca, Gwizdowa, Świdrow (ok. 950 ha), w ujściowym odcinku Branwi w rejonie miejscowości Momoty, w okolicach Zaklikowa (dorzecza Sanny i Jodłówki) ok. 170 ha, w Lipie (dorzecze Złodziejki) ok. 110 ha. Znaczny udział mają stawy nieużytkowane, zarastające i zarośnięte na różnych etapach ładowacenia. Warunki życia organizmów, struktura zbiorowisk roślinnych i zwierzęcych pozostają pod decydującym wpływem gospodarowania – nawożenia, żywienia ryb paszami podawanymi do wody. Wody stawów są eutroficzne z powodu gromadzenia się biogenów. Sprzyja to bujnemu rozwojowi roślinności, wypłycaaniu i szybkiemu zarastaniu stawów. W obszarze dominują ekosystemy leśne, stanowiące zwarty kompleks, często o charakterze puszczańskim. W różnowiekowych drzewostanach dominują bory sosnowe, sosnowo-jodłowe i mieszane. Podmokłe obniżenia i doliny cieków stanowią siedlisko lasów łągowych. W lasach głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, w domieszce występują: jodła, olcha, brzoza, dąb i buk. Obszar cechuje występowanie obok siebie gatunków o różnych wymaganiach – tu spotykają się zasięgi gatunków roślin i zwierząt typowych dla gór, reliktów borealnych, gatunków pontyjskich z ciepłego południa Europy oraz atlantyckich. W zachodniej części ostoji znajduje się czynny poligon wojskowy, gdzie na dużym fragmencie wykształciło się otwarte wrzosowisko, miejscami porośnięte młodą sosną, brzozą i dębem. Rozległość kompleksu leśnego, urozmaicenie gatunkowe i strukturalne lasów przesądza o bogatych walorach przyrodniczych terenu.

IV. Pomniki przyrody

W opracowaniu „Inwentaryzacja pomników przyrody na terenie gminy Janów Lubelski”, podano następujące wnioski: stan inwentaryzowanych drzew ze względu na kondycję, wiek i stabilność można określić jako dobry. Drzewa rosnące w pobliżu zabudowań lub dróg są monitorowane i świadczą o tym ślady po cięciach pielęgnacyjnych. Drzewa zamierające lub zagrażające bezpieczeństwu stanowią bardzo nieliczną grupę. Na terenie gminy Janów Lubelski parku znajdują się 81 pomników przyrody, w tym: złomy - 3 szt., wywroty - 2 szt., uschnięte - 3 szt. Pozostałe drzewa należy objąć szczególną opieką, aby umożliwić im przetrwanie możliwie jak najdłużej. Najbardziej osłabione egzemplarze występują w dolinie rzeki Branwi na wysokości stawów rybnych. Podczas prac terenowych stwierdzono wiele okazów drzew, które wykazują cechy drzew pomnikowych w związku tym należy rozważyć poszerzenie listy pomników przyrody na terenie gminy Janów Lubelski słynącej z wysokich walorów przyrodniczych²⁸.

V. Użytki ekologiczne

Akt prawny obowiązujący: Rozporządzenie Nr 162 Wojewody Lubelskiego z 19.07.2002 r. w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie województwa lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub z 2002 r. Nr 80 poz.1719).

- a) **Użytek bn. torfowisko** – pow. 1,00 ha, zalesione torfowisko, znacznie przekształcone. Lokalizacja: Nadleśnictwo Janów Lubelski, leśnictwo Łążek, oddział 215 f / 4703.
- b) **Użytek bn. bagno** – pow. 0,40 ha, Podmokła łąka, na 10 % powierzchni krzewy wierzby i kruszyny. Lokalizacja: Nadleśnictwo Janów Lubelski, leśnictwo Jakuby, oddział 285 g/ 4669.
- c) **Użytek bn. podmokła łąka** – pow. 0,97 ha, zabagniona łąka kośna. Lokalizacja: Nadleśnictwo Janów Lubelski, leśnictwo Jakuby, oddział 305 b / 4767.

4.4.2. Szata roślinna

Według regionalizacji geobotanicznej Polski (Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008) gmina położona jest w obrębie następujących jednostek geobotanicznych:

- ❖ Prowincja Środkowoeuropejska
 - Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa
 - Dział Wyżyn Południowopolskich (C)
 - Kraina Kotliny Sandomierskiej (C.8)
 - ◆ Okręg Równiny Biłgorajskiej (C.8.5)
 - Podokręg – Lasów Janowskich (D.8.5.a) – centralna i południowa część gminy
 - Kraina Rostoczańska (C.9)
 - ◆ Okręg Rostocza Zachodniego (C.9.1)
 - Podokręg – Sułowsko-Frampolski (C.9.1.b) – północna część gminy.

Potencjalna roślinność naturalna to: hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez zróżnicowane siedliska²⁹.

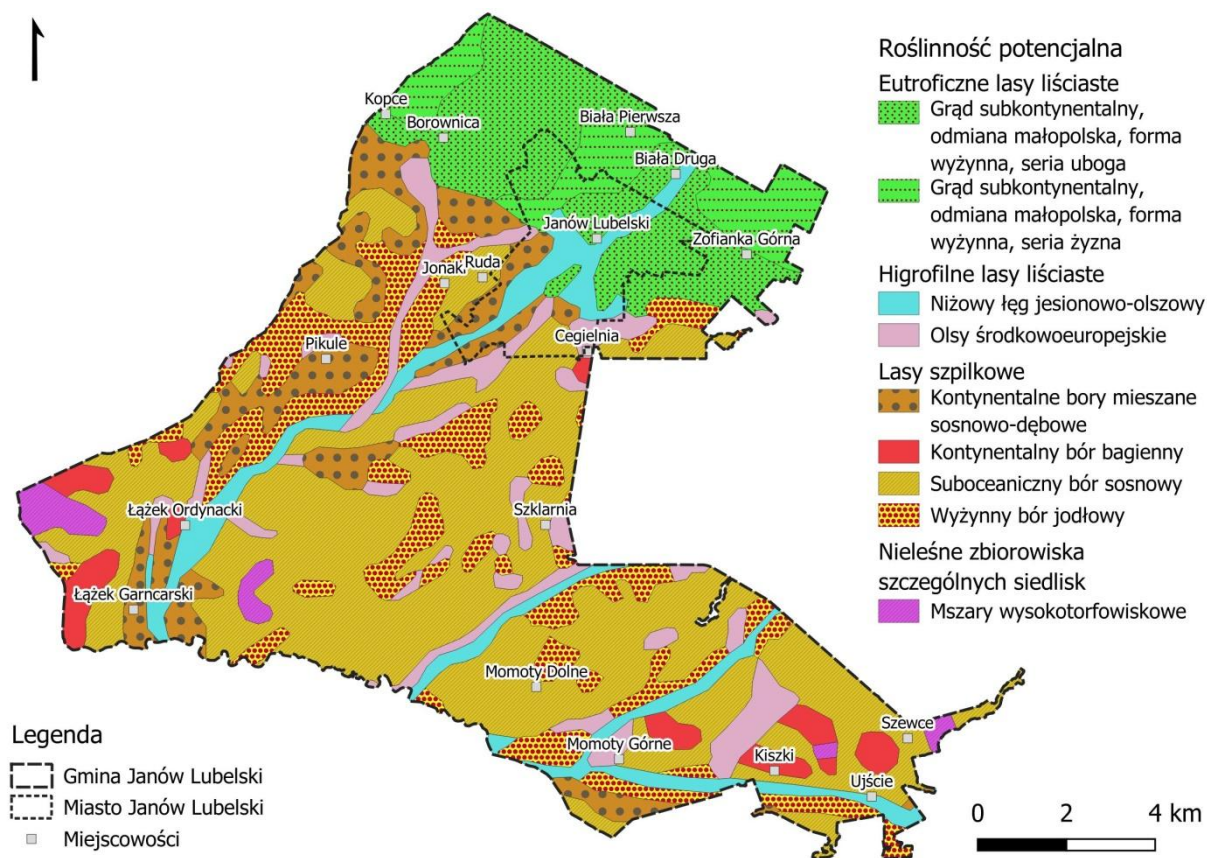
²⁸ Inwentaryzacja pomników przyrody na terenie gminy Janów Lubelski”, Iwona Brankiewicz, Grudzień 2024 r.

²⁹ <https://www.igipz.pan.pl/Roslinnosc-potencjalna-zgik.html>

Roślinność potencjalna analizowanego obszaru należy do następujących grup zbiorowisk roślinnych:

- I rząd: Higrofilne lasy liściaste
 - II rząd: Olsy
 - typ: Olsy środkowoeuropejskie – *Carici elongatae*-*Alnetum*;
 - II rząd: Łęgi
 - III rząd: Łęgi niżowe
 - typ: Niżowy łęg jesionowo-olszowy – *Fraxino* – *Alnetum* (*Circaeo**Alnetum*)
- I rząd: Eutroficzne lasy liściaste
 - II rząd: Grądy
 - III rząd: Grądy subkontynentalne
 - typ: Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga - *Tilio-Carpinetum*, Litt-Pol., poor
 - typ: Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria żyzna – *Tilio-Carpinetum*, Litt-Pol., rich
- I rząd: Lasy szpilkowe
 - II rząd: Grupa borów sosnowych
 - typ: Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe – *PinoQuercetum*
 - typ: Suboceaniczny bór sosnowy – *Leucobryo-Pinetum*
 - typ: Kontynentalny bór bagienny (*Vaccinio uliginosi*-*Pinetum*)
 - II rząd: Grupa borów świerkowych i jodłowych
 - typ: Wyżynny bór jodłowy – *Abietetum polonicum*
- I rząd: Nieleśne zbiorowiska szczególnych siedlisk
 - II rząd: Zbiorowiska torfowisk
 - typ: Mszary wysokotorfowiskowe – *Sphagnetalia magellanici*.

Ryc. 28 Roślinność potencjalna

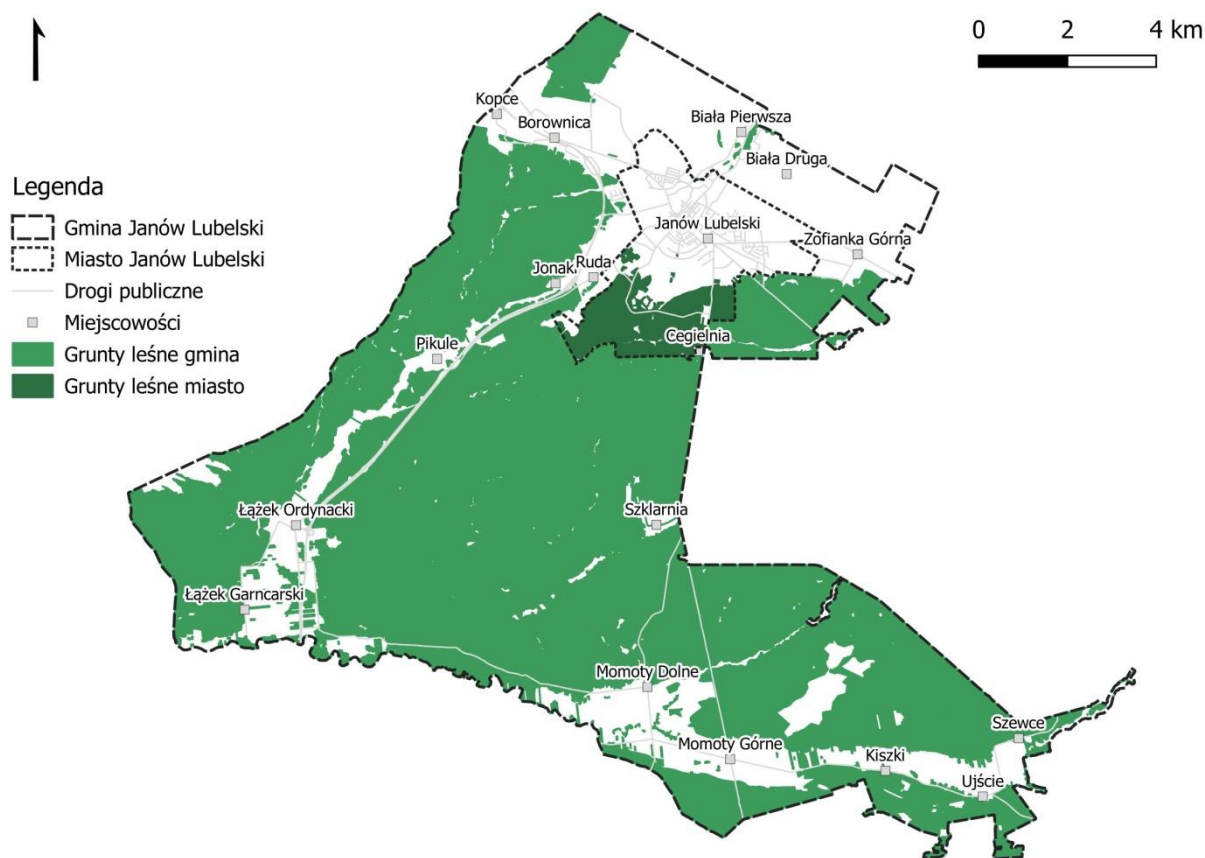
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Matuszkiewicz J.M., Wolski J., 2023, Potencjalna roślinność naturalna Polski (wersja wektorowa), IGI PAN, Warszawa

Charakter roślinności rzeczywistej zależy jest od hipotetycznego stanu określanego poprzez potencjalną roślinność oraz od czynników antropogenicznych. Poszczególne zbiorowiska roślinne charakteryzuje również występowanie określonych gatunków zwierząt.

W gminie występuje różnorodność ekosystemów i siedlisk. Wyróżnia się w szczególności następujące:

- leśne
- zaroślowe
- rolnicze (agrocenozy)
- łąkowo-pastwiskowe i torfowiskowe w dolinach cieków
- roślinność wodna i przywodna, szuwarowa
- zbiorowiska synantropijne, obejmujące roślinność przekształconą pośrednio lub bezpośrednio przez człowieka
- roślinność segetalna i ruderalna
- różne formy zieleni przydomowej ozdobnej i użytkowej
- zieleni urządzona.

Ryc. 29 Grunty leśne w gminie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie EGİB

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski obszar opracowania znajduje się w krainie Małopolskiej, mezoregionach Puszczy Solskiej VI.13 (większość obszaru gminy) oraz Rostocza Zachodniego VI.11 (północny skrajny fragment gminy).

W północnej części mezoregionu Puszczy Solskiej dominuje krajobraz roślinny śródlądowych borów sosnowych i borów mieszanych w odmianie małopolskiej w podwariancie z dużym udziałem łągów jesionowo-olszowych i olsów, natomiast w części południowej – krajobraz śródlądowych borów sosnowych i borów mieszanych w odmianie małopolskiej. W mezoregionie Rostocza Zachodniego w części zachodniej przeważa krajobraz roślinny grądowy w wariantcie z udziałem buczyn. W części centralnej dość licznie występuje krajobraz wyżynnych buczyn i grądów w odmianie świętokrzysko-roztoczańskiej, w części wschodniej – borów, borów mieszanych, grądów i buczyn w odmianie roztoczańskiej, a w części północnej – niewielkie powierzchnie krajobrazu dąbrów świetlistych i grądów.³⁰

Gmina posiada na swoim terenie znaczny odsetek lasów. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2023 rok grunty leśne zajmują powierzchnię 12141,61 ha w gminie (417,53 ha w mieście, 11724,08 ha w obszarze wiejskim). Lesistość gminy wynosi 66,2% (27,4% w mieście, 69,7% w obszarze wiejskim). Grunty leśne publiczne ogółem 8558,60 ha (149,53 ha w mieście, 8409,07 ha w obszarze wiejskim). Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa zajmują powierzchnię 8534,35 ha (129,24 ha w mieście, 8405,11 ha w obszarze wiejskim), grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów

³⁰ Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, Roman Zielony, Anna Kliczkowska, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2012

Państwowych 8523,88 ha (129,24 ha w mieście, 8394,64 ha w obszarze wiejskim). Grunty leśne prywatne 3583,01 ha (268 ha w mieście, 3315,01 ha w obszarze wiejskim).

Tereny leśne są obszarami cennymi pod względem florystycznym, ekologicznym i krajobrazowym. Są to obszary o wysokich walorach faunistycznych.

4.4.3. Fauna

Obszar gminy charakteryzuje się dogodnymi warunkami bytowania fauny.

Na terenie Nadleśnictwa Janów Lubelski w Lasach Janowskich występuje jeleń europejski, sarna, dzik, lis, jenot, spotkać można bobra, wydrę i całą gamę innych zwierząt. Specyficzne warunki, typowe dla terenów puszczańskich sprawiają, że występują tu wilki³¹.

Na terenie Nadleśnictwa Biłgoraj w leśnych uroczyskach występują łosie, jelenie, daniela, sarny, dziki i zwierzyna drobna, jak: zajęce, bażanty, lisy, kuropatwy czy kuny. Wśród zwierzyny występują będące pod ochroną zupełną wilki³².

Występuje tu wiele rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt. Na terenie gminy stwierdzono występowanie 20 chronionych ssaków, z których 4 wymieniono w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. 14 występujących gatunków płazów, gady objęte są ochroną gatunkową³³.

Duża liczba i różnorodność występujących gatunków ptaków jest jednym ze wskaźników wysokich walorów przyrodniczych terenu gminy. Szacuje się, że jest ich około 170 gatunków, a wśród nich wiele rzadkich i ginących, takich jak: bielik, krótkoszon, orlik grubodzioby i krzykliwy. Obok nich gniazdują również gatunki rzadkie, m in.: bocian czarny, płaskonos, trzmiełojad, kania mała, błotniak popielaty, kraska, zimorodek, żuraw³⁴.

W kwietniu 2009 wykonano inwentaryzację przyrodniczą okolic zalewu w Janowie Lubelskim (Karta informacyjna planowanego przedsięwzięcia polegającego budowie Parku Rekreacyjnego oraz uzbrojenia terenów inwestycyjnych nad Zalewem w Janowie Lubelskim, Ciesielczuk P., Ciesielczuk S. 2009 r.). W obrębie oraz w bliskim sąsiedztwie tego zbiornika zaobserwowano 26 gatunków ptaków. Na badanym terenie dominowały (powyżej 5% w ugrupowaniu): krzyżówka (*Anas platyrhynchos*), piecuszek (*Phylloscopus trochilus*), szczygieł (*Carduelis carduelis*) oraz zięba (*Fringilla coelebs*). Obserwacje wykazały, iż zalew nie odgrywa dużego znaczenia dla ptaków wodnych - z tej grupy zanotowano zaledwie 4 gatunki: krzyżówkę, śmieszkę (*Larus ridibundus*), łabędzia niemego (*Cygnus olor*) oraz łyskę (*Fulica atra*). Inwentaryzacja ornitologiczna wykazała gnieźdzenie się na tym obszarze 41 par ptaków należących do 16 gatunków. Grupę dominantów tworzyło 5 gatunków: zięba, sosnówka (*Periparus ater*), piecuszek, świergotek drzewny (*Anthus trivialis*) oraz bogatka (*Parus major*). Na skraju lasu powieszono kilka budek lęgowych dla ptaków, które przyczyniły się do wyższego udziału w zgrupowaniu dziuplaków. Ze względu na niedobór roślinności szuwarowej oraz ogroblowanie, Zalew w Janowie Lubelskim nie jest istotnym miejscem, jako ostoja ptaków wodnoblotnych. W trakcie inwentaryzacji z motyli zanotowano listkowca cytrynka (*Gonepteryx rhamni*) oraz rusałkę żałobnik (*Nymphalis ntiopa*). Na wyspach oraz w bezpośrednim sąsiedztwie zalewu stwierdzono liczne zgrzyzy i ślady obecności bobrów (*Castor fiber*).

³¹ <https://janowlubelski.lublin.lasy.gov.pl/lowiectwo>

³² <https://bilgoraj.lublin.lasy.gov.pl/lowiectwo>

³³ Program Ochrony Środowiska dla gminy Janów Lubelski

³⁴ Tamże

Zbiornik wodny zamieszkują karpie i amury, można spotkać również: liny, płocie, karasie, okonie i szczupaki.³⁵

4.5. Krajobraz i krajobraz kulturowy

Charakterystyczne krajobrazy w gminie to:

- krajobraz leśny,
- krajobraz rolny,
- krajobraz przestrzeni otwartych z wodami powierzchniowymi, bagienno-łąkowe
- krajobraz wiejski z zabudową,
- krajobraz miejski,
- krajobraz wysoce industrialny.

Gmina Janów Lubelski jest zróżnicowana pod względem krajobrazowym. Siedziba gminy, miasto Janów Lubelski, położona jest w północnej części obszaru. Centralną część obszaru administracyjnego miasta zajmuje strefa zurbanizowana.

W krajobrazie gminy dominujące są przede wszystkim kompleksy leśne o wysokich walorach. Środowisko naturalne gminy cechuje się wysokimi walorami. Za najcenniejsze krajobrazowo na terenie gminy uznaje się tereny dolin rzecznych oraz obszary leśne. Bogate walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy sprawiają, że należy ona do interesujących obszarów przyrodniczych, w tym obszarów i obiektów prawnie chronionych. Elementami zwiększającymi atrakcyjność krajobrazu są przydrożne zadrzewienia.

Na obszarze gminy występują obiekty dziedzictwa kulturowego stanowiące cenne krajobrazowo zabytki. Na terenie gminy wyróżniono 8 obiektów nieruchomych wpisanych do Rejestru zabytków. Występują również liczne obiekty objęte ochroną ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków – województwa lubelskiego, a także ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków. Znajdują się również stanowiska archeologiczne.

Na jakość krajobrazu istotny wpływ mają również istniejące obiekty infrastruktury technicznej, stanowiące elementy przestrzenne zakłócające krajobraz. Są to m.in. napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia ze słupami energetycznymi, jak również pozostałe linie elektroenergetyczne, droga ekspresowa S19. Innymi elementami zakłócającymi krajobraz są pojedyncze obiekty widoczne w przestrzeni takie jak kominy zakładów przemysłowo-produkcyjnych, maszty telekomunikacyjne. Elementami przestrzeni dominującymi w krajobrazie i zakłócającymi jakość odbioru krajobrazu są również tereny przemysłowo-produkcyjne.

5. Istniejące zagrożenia dla stanu i funkcjonowania środowiska oraz problemy ochrony środowiska

5.1. Zagrożenie degradacją powierzchni ziemi

Gleba jest bardzo wrażliwa na antropogeniczne zanieczyszczenia. Pochłania ona zanieczyszczenia przemysłowe, komunikacyjne, rolnicze oraz komunalne. Skutki zanieczyszczenia gleb to m.in.

³⁵ Prognoza oddziaływania na środowisko Zmiany Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego terenów turystyczno-rekreacyjnych nad „Zalewem” w Janowie Lubelskim

niewłaściwy odczyn gleb (alkalizacja lub zakwaszenie), pogorszenie się struktury gleby, obniżenie urodzajności gleby.

Działalność człowieka może przyczyniać się też do zanieczyszczenia gleb, spowodowanego emisją szkodliwych substancji bezpośrednio na gleby lub też związanego z zanieczyszczeniem wód czy zanieczyszczeniem powietrza. Zagrożenie zanieczyszczeniami należy rozpatrywać ze świadomością złożonych związków między poszczególnymi elementami środowiska, ich stanem i funkcjonowaniem. Gleby bezpośrednio zagrożone są zanieczyszczeniami o pochodzeniu rolniczym. Szczególnie niekorzystne oddziaływanie może mieć stosowanie azotanów i pestycydów, które cechuje duża trwałość. Występowanie zanieczyszczenia gleb może być związane również z użytkowaniem maszyn rolniczych oraz zabudowaniem gruntów w obszarze opracowania lub rozwojem zabudowy na gruntach sąsiednich, a także z użytkowaniem pobliskich dróg. Samochody wykorzystywane do transportu indywidualnego, w czasie robót budowlanych czy w rolnictwie mogą być źródłem emisji substancji ropopochodnych, zanieczyszczających glebę bezpośrednio lub osiadających na nawierzchniach utwardzonych dróg, parkingów i placów, a następnie spływających z nich na nawierzchnie przepuszczalne lub nieurządzone.

Obszar opracowania jest w częściowo użytkowany rolniczo. Prowadzenie gospodarki rolnej może przyczyniać się do erozji gleb – zagrożenie to występuje szczególnie wiosną, kiedy odśnieżona, pozbawiona roślinności gleba często jest powierzchniowo przesuszona, co ułatwia wywiewanie drobnych cząstek z wierzchnich warstw gleby. Nieprawidłowo prowadzona gospodarka rolna może przyczyniać się też do degradacji gleby na skutek spadku zawartości materii organicznej w glebie, będącej skutkiem wprowadzania monokultur, nadmiernej intensyfikacji rolnictwa czy stosowania środków chemicznych prowadzących do wymierania bezkręgowców niezbędnych dla ochrony żyzności gleb.

Na terenach o nierównej, falowanej rzeźbie terenu zagrożeniem może być również erozja wodna – zmywy powierzchniowe występujące w szczególności na skutek intensywnych bądź długotrwałych opadów lub w okresie roztopów.

Potencjalnym zagrożeniem może być także degradacja powierzchni ziemi związana z rozpoczęciem i prowadzeniem działalności górniczej.

5.2. Zagrożenie zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych

Monitoring dla wód powierzchniowych prowadzi się w celu zbadania ich stanu, aby w przypadku wystąpienia przekroczeń pewnych wskaźników, móc prowadzić działania zmierzające do ich poprawy. Powinny one chronić wody przed działalnością antropogeniczną powodującą nadmierną eutrofizację i zasolenie. Pozyskiwanie danych z punktów pomiarowych ma w ostateczności wskazać stan wód, co jest obowiązkiem zapisanym w Ramowej Dyrektywie Wodnej. Monitoring prowadzony jest dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) w 6-letnim okresie, przy czym obecny przypada na lata 2022-2027. Ostateczną ocenę stanu wód powierzchniowych otrzymuje się poprzez wcześniejsze zbadanie stanu ekologicznego i chemicznego. Poddaje się je klasyfikacji do pięciu klas, gdzie klasa I odpowiada bardzo dobremu stanowi, natomiast klasa V określa stan jako zły³⁶.

Poniżej przedstawione zostały informacje, jakie uzyskano na potrzeby monitoringu dla poszczególnych Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w latach 2016-2021. Natomiast, w celu wskazania zmian jakości wód, wybrano dwa okresy: 2014-2019 i 2016-2021, które przedstawiono w tabeli poniżej. Dane

³⁶ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ), <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

zebrano dla JCWP przebiegających przez obszar gminy lub wzdłuż jej granicy: Bukowa od Rakowej do ujścia (PLRW200019229499), Bukowa do Rakowej PLRW200017229429, Biała (PLRW200017229469).

Ogólny stan dla wszystkich JCWP określono jako zły. Jest to konsekwencją zasady klasyfikacji, w której nie bierze się pod uwagę średniej z każdego wskaźnika, lecz decydujący staje się najgorzej sklasyfikowany element. Biorąc pod uwagę oba okresy, ogólny stan rzek nie zmienił się i jest zły. Według monitoringu najgorszy stan ekologiczny ma Bukowa. W przypadku stanu chemicznego w większości cieków sklasyfikowano jako poniżej dobrego, natomiast Bukowę zaklasyfikowano jako dobry. W ocenie ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego zarówno Biała jak i Bukowa od Rakowej do ujścia, Bukowa do Rakowej są zagrożone.

Tab. 5. Stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w latach 2014-2019 i 2016-2021

Nazwa JCWP	2014-2019			2016-2021		
	Stan		Ocena stanu	Stan		Ocena stanu
	ekologiczny	chemiczny		ekologiczny	chemiczny	
Bukowa do Rakowej PLRW200017229429 punkt pomiarowy Rakowa - Szewce	umiarkowany	Brak danych	zły	słaby	poniżej dobrego	zły
Bukowa od Rakowej do ujścia PLRW200019229499 punkt pomiarowy Bukowa - Chłopska Wola	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
Biała PLRW200017229469 punkt pomiarowy Biała - Łązek Ordynacki	umiarkowany	dobry	zły	słaby	poniżej dobrego	zły

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GIOŚ, <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>, karty charakterystyk: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW200010229469>, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW200010229419>, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=RW200011229499>

Głównymi źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych są zanieczyszczenia komunalno-bytowe, przemysłowe i rolnicze. Wpływ na stan wód ma również spływ powierzchniowy oraz zrzuty ścieków nieoczyszczonych. Do kanalizacji deszczowej trafia woda opadowa, która pochodzi z powierzchni utwardzonych, tj. dróg, chodników, podjazdów i parkingów. System ten pierwotnie miał za zadanie usunąć wodę poza obszar miasta np. do zbiorników naturalnych lub cieków. Tymczasem coraz częściej decyduje się, aby wodę magazynować, oczyszczać i używać jej do np. nawadniania terenów zielonych lub prac porządkowych. Zagrożenie mogą stanowić również występujące cmentarze.

Presja na wody podziemne w gminie jest wynikiem działalności człowieka, w tym prowadzenie działalności rolniczej i rozwój zabudowy, której funkcjonowanie jest związane z uszczelnieniem powierzchni i emisją zanieczyszczeń. Wody podziemne mogą być narażone na zanieczyszczenia pochodzące m.in. z obiektów stanowiących zakłady usługowe, przemysłowe, produkcyjne, jak i oczyszczalnie ścieków.

Niewłaściwe postępowanie ze ściekami i odpadami stwarza potencjalne zagrożenie dla wszystkich elementów środowiska tj. gleby, wody, powietrza, obszarów przyrodniczych. Zwiększa się ryzyko przedostania ścieków bytowych do otoczenia, co spowodować może zanieczyszczenia gleb i wód oraz stanowić duże zagrożenie epidemiologiczne. Niewłaściwa gospodarka ściekami skutkuje pogorszeniem się jakości środowiska naturalnego gminy, a także niekorzystnie wpływa na funkcjonowanie ekosystemów znajdujących się na przedmiotowym obszarze.

Główny użytkowy poziom wodonośny (GUPW)

Jednym ze źródeł danych o wodach podziemnych jest również Mapa Hydrogeologiczna Polski 1:50 000 - Główny Użytkowy Poziom Wodonośny (MHP-GUPW). MHP-GUPW to kartograficzne odwzorowanie warunków występowania użytkowych poziomów zwykłych wód podziemnych, z szerszą interpretacją głównego piętra/poziomu wodonośnego (jego charakterystyki jakościowej, ilościowej oraz zagrożeń zasobów wód podziemnych) stanowiącego najważniejsze źródło zaopatrzenia w wodę. MHP-GUPW dostarcza czytelnej i wystarczającej informacji o zwykłych wodach podziemnych w zakresie niezbędnym do podejmowania decyzji na szczeblu samorządów terytorialnych, administracji regionalnej oraz przy programowaniu badań hydrogeologicznych i działań obejmujących zagospodarowanie przestrzenne.

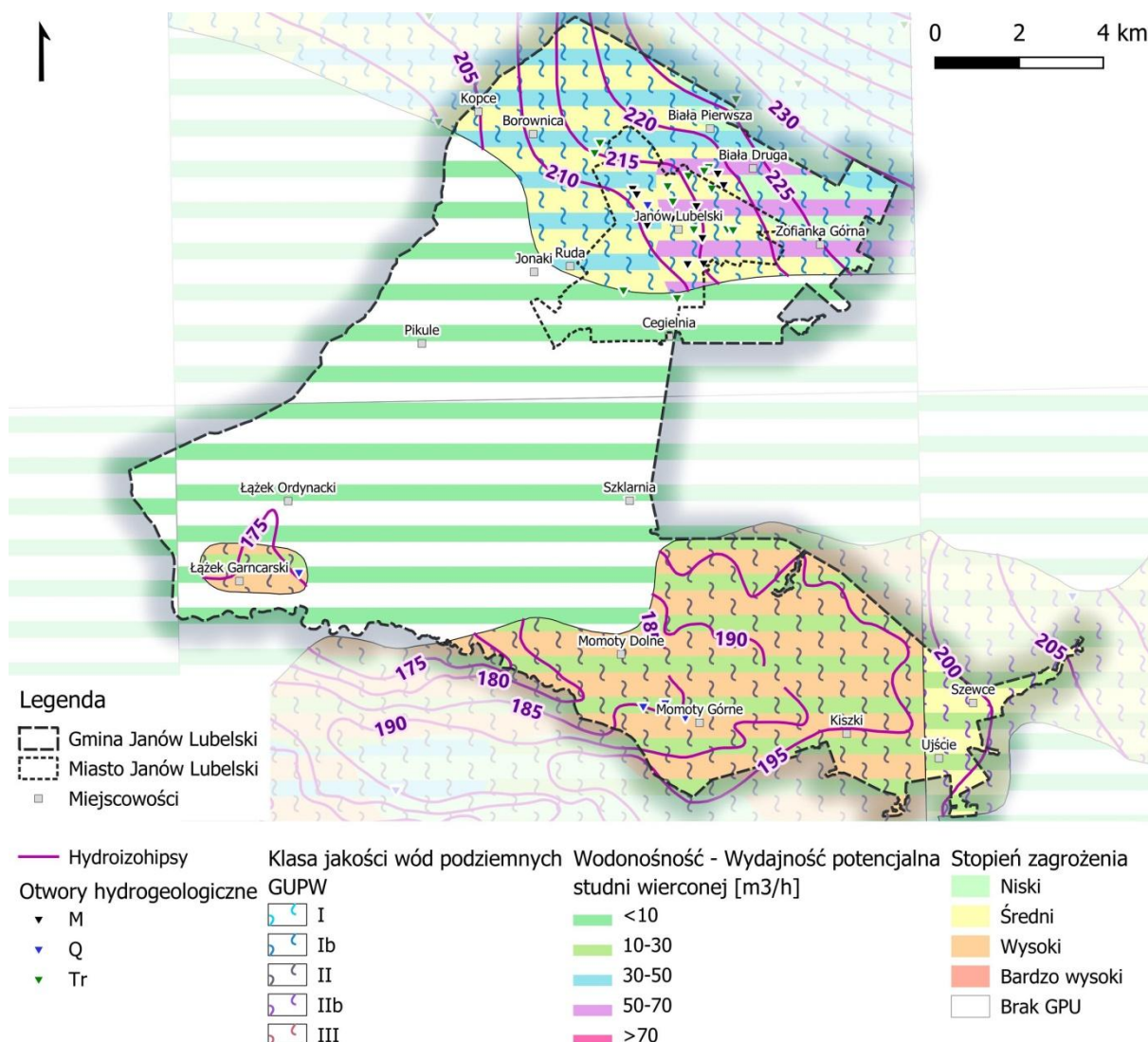
Wody podziemne w głównym użytkowym poziomie wodonośnym w południowej części gminy wykazują ogólnie jakość średnią i wymaga uzdatniania (klasa II i IIb), występuje również w północnej części gminy jakość dobra (klasa Ib).

W gminie wydajność potencjalna studni wierconej jest zróżnicowana i przyjmuje wartości od poniżej 10 do 70 m³/h. Najmniejsze wartości (<10 m³/h) obserwuje się w centralnej i zachodniej części gminy, które pokrywają się z brakiem występowania poziomu GPU. Bardziej wydajne (10-30 oraz 30-50 m³/h) są obszary stanowiące północną, południową i południowo-wschodnią część gminy. Największą wydajnością (50-70 m³/h) wyróżniają się studnie w północno-wschodniej części miasta i gminy.

Istotną kwestią dla wód podziemnych jest określenie stopnia zagrożenia mogących wpłynąć negatywnie na ich jakość. Biorąc pod uwagę przestrzenne rozmieszczenie stopnia zagrożenia, można stwierdzić, że znaczna część występującego GUPW w gminie jest zagrożona w stopniu wysokim – południowa część gminy w okolicy miejscowości Łążek Garncarski, Momoty Dolne, Momoty Górne, Kiszki. Wschodni kraniec gminy w okolicy miejscowości Szewce oraz Ujście zagrożony jest w stopniu średnim. Północne tereny gminy zagrożone są w stopniu niskim bądź średnim.

W południowej części gminy, gdzie jakość wód podziemnych to klasa II oraz IIb występują przekroczenia żelaza i manganu.

Ryc. 30 Charakterystyka głównego użytkowego poziomu wodonośnego w gminie

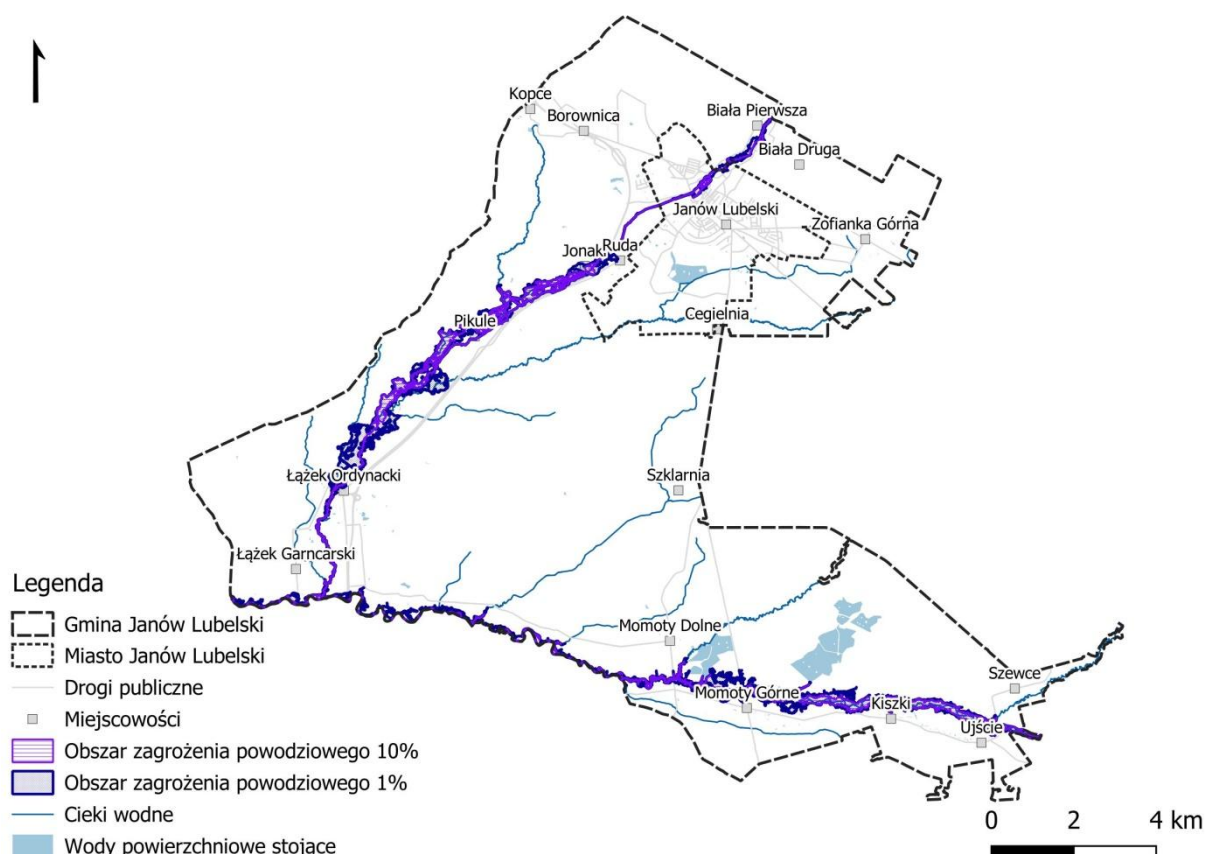

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy MHP-GUPW 1:50 000

5.3. Zagrożenie powodzią

Ze względu na ukształtowanie terenu oraz układ hydrologiczny, istotną kwestią jest również wskazanie występowania zagrożenia powodziowego. Skupiono się przede wszystkim na obszarach, gdzie zagrożenie wynosi 10% (raz na 10 lat) oraz 1% (raz na 100 lat), które przedstawiono poniżej. W obu przypadkach obszary zagrożone powodzią znajdują się wzdłuż rzeki Bukowej oraz rzeki Białej. Zasadniczo obszary objęte zagrożeniem powodziowym są niezagospodarowane, z wyjątkiem kilku przypadków, kiedy budynek wchodzi w zasięg obszaru powodziowego 1%.

Ryc. 31 Mapa zagrożenia powodziowego 10% (raz na 10 lat) i 1% (raz na 100 lat) w gminie Janów Lubelski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://dane.gov.pl/pl>

Na podstawie opracowań PIG-PIB i dostępnych danych stwierdzono, iż w obszarze gminy nie występują obszary zagrożone podtopieniami od wód gruntowych

5.4. Zagrożenia dla klimatu

Coraz częściej odnotowuje się liczbę dni bardzo ciepłych bez opadów w okresie letnim oraz łagodniejsze zimy, co jest związane ze zwiększającą się presją człowieka na środowisko. Rokrocznie średnia temperatura powietrza w Polsce wzrasta. Rosnąca presja antropogeniczna związana z nadmiernym i ekspansywnym rozwojem zabudowy na terenach dotychczas niezagospodarowanych może doprowadzić do znacznego wpływu na lokalny klimat. Ponadto, potencjalnym zagrożeniem z planistycznego punktu widzenia jest nieracjonalne przypisywanie wskaźników zagospodarowania w dokumentach planistycznych, np. zbyt wysoka nadziemna intensywność zabudowy oraz powierzchnia zabudowy przy małej ilości powierzchni biologicznie czynnej.

Często, aby umożliwić powstanie nowych budynków, należy najpierw przygotować teren pod zabudowę, co może się wiązać z wycinką drzew i zniszczeniem siedlisk. Istniejące rowy melioracyjne lub tereny podmokłe mogą być zakopywane lub osuszane ze względu na prowadzenie nowych inwestycji.

Zagrożeniem dla klimatu są źródła zanieczyszczeń pochodzące przede wszystkim ze spalania paliw przez pojazdy oraz spalania materiałów do ogrzewania domów w tzw. kopciuchach – zwłaszcza w okresie zimowym.

Zagrożenia naturalne występujące na obszarze gminy związane są ze zjawiskami meteorologicznymi i hydrologicznymi. Zmiany klimatyczne mogą powodować występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych. Ze zjawiska suszy i upałów mogą wynikać pożary terenów leśnych, co skutkuje stratami w gospodarce leśnej i przemyśle drzewnym, ewentualne stratami wśród ludzi i zwierząt, uwolnieniem substancji niebezpiecznych, zniszczeniem infrastruktury komunalnej. Obfite deszcze, burze gradowe mogą być przyczyną podtopień i procesów erozyjnych, a także zniszczeń.

Zachodzące zmiany i zagrożenia dla klimatu mogą być niwelowane poprzez wprowadzanie do dokumentów planistycznych odpowiednich zapisów dotyczących, np. wskaźników oraz przeznaczenia terenu, a także poprzez wdrażanie strategii adaptacji do zmian klimatu, gdzie zostaną wymienione działania polegające na zahamowaniu zmian klimatycznych, np. rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.

5.5. Zagrożenia dla floty i fauny

Zagrożenia dla fauny i flory w obszarze opracowania można podzielić na trzy główne grupy. Podstawowe zagrożenia dla gatunków występujących w gminie związane są ze zmianą stanu, sposobu zagospodarowania lub użytkowania obszarów, na których występują. Do kolejnej grupy należą zagrożenia związane z powstaniem barier przestrzennych i zaburzeniem ciągłości lub likwidacją korytarzy i sięgaczy ekologicznych. Inne zagrożenia to bezpośrednie niebezpieczeństwa dla okazów fauny i flory, w tym związane z działalnością człowieka.

Istotnym zagrożeniem dla fauny są zmiany stosunków wodnych oraz stosowanie w rolnictwie chemicznych środków ochrony roślin. Problemem staje się kłusownictwo, występujące dość często na obszarach leśnych. Wzrost zanieczyszczenia powietrza oraz zmiany warunków gruntowo-wodnych mogą powodować wymieranie wybranych gatunków roślin. Zmiany w składzie gatunkowym roślinności poszczególnych siedlisk przyczynić się może również do zanikania występowania gatunków zwierząt. Szczególnie narażone na degradację się ekosystemy wodne i podmokłe, w których zmiana uwilgocenia przyczynić się może do spadku bioróżnorodności.

Rozwój budownictwa wiązać się będzie ze zmianą użytkowania przestrzeni poprzez wprowadzenie budynków, infrastruktury technicznej, ciągów drogowych oraz utwardzeniem powierzchni ziemi. Wprowadzenie zabudowań na obszarach dotąd niezainwestowanych, pokrytych roślinnością, spowoduje zubożenie bioróżnorodności obszaru opracowania. Może nastąpić wycofywanie się niektórych gatunków zwierząt i zajmowanie przez nie nowych siedlisk. Rozwój drogownictwa może powodować wzrost zagęszczenia barier ekologicznych.

Do najbardziej trwałych, a równocześnie bardzo wartościowych siedlisk, należą lasy. Obszary lasów, tak jak pozostałe obszary w strukturze przyrodniczej gminy, a zwłaszcza tereny chronione, są jednak zagrożone pojawianiem się i zwiększaniem udziału gatunków obcych i inwazyjnych. Natomiast gatunki obce mogą być wprowadzane również przy urządzaniu ogrodów przydomowych czy zieleni towarzyszącej obiektom usługowym i produkcyjnym.

Potencjalne zagrożenia dla terenów fauny i flory pól uprawnych wiążą się z intensyfikacją rolnictwa i przekształceniem tradycyjnego krajobrazu rolniczego. W niektórych obszarach gminy występują zadrzewienia śródpolne. Ich brak bezpośrednio wpływa na zubożenie gatunkowe roślin dzikich i ograniczenie występowania zwierząt na terenach otwartych. Zadrzewienia śródpolne mogą być siedliskiem, miejscem żerowania i ukrycia ptaków i małych ssaków. Co więcej, brak zadrzewień

śródpolnych sprzyja degradacji powierzchni ziemi, która może prowadzić do dalszego zmniejszenia różnorodności biologicznej fauny i flory.

Zagrożeniem dla fauny i flory są także istniejące i projektowane drogi i linie kolejowe, które stanowią istotne, wielkoskalowe bariery ekologiczne i powodują fragmentację terenów otwartych. Ich występowanie znacząco ogranicza przemieszczanie się zwierząt, a nawet może prowadzić do kolizji pojazdów ze zwierzętami. Barierą dla migracji zwierząt są również tereny zabudowane, których dalszy rozwój będzie powodował pomniejszanie ciągłości terenów otwartych. Zagrożenie to występuje w szczególności w pobliżu miasta, gdzie rozrastające się obszary zurbanizowane odcinają obszary korytarzy ekologicznych od pozostałych terenów otwartych gminy. Problemem lokalnym są również ogrodzenia stawiane na terenach zabudowanych, utrudniające przemieszczanie się zwierząt, w tym nawet małych ssaków.

Niekorzystnie na faunę i florę mogą oddziaływać też obiekty infrastruktury technicznej. Istniejące napowietrzne linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne, w szczególności wysokiego napięcia, są zagrożeniem dla ptaków.

zagrożeniem dla fauny i flory obszaru jest zanieczyszczenie środowiska. Na roślinność szczególnie niekorzystnie mogą oddziaływać zanieczyszczenia emitowane bezpośrednio do wód i gleb. Zanieczyszczenia mogą nie tylko wpływać na gatunki fauny i flory wrażliwe na zmiany stanu środowiska, ale też przyczyniać się do zmniejszania żyzności gleb, a przez to ograniczać rozwój roślinności.

5.6. Zagrożenie zanieczyszczeniem powietrza

Zanieczyszczeń powietrza, wg dostępnych danych

Zanieczyszczenia powietrza to wszystkie substancje w postaci gazów, cieczy lub pyłów, które nie są naturalnymi składnikami lub występują w stężeniu wyższym niż naturalne. Dawniej źródłami zanieczyszczeń powietrza były głównie procesy naturalne, takie jak: wybuchy wulkanów i pożary lasów. Aktualnie źródłami zanieczyszczeń są przemysł, transport oraz emisja niska. Z zanieczyszczeniem powietrza wiąże się pojęcie smogu, który powstaje na skutek wymieszania powietrza z zanieczyszczeniami i spalinami. Zjawisko te jest bardzo niebezpieczne dla zdrowia ludzi i jest tematem badań Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Na podstawie szacunków Greenpeace, Polska znajduje się w na 12 miejscu z największymi kosztami zanieczyszczeń powietrza, które wynoszą ok. 29 miliardów dolarów³⁷.

Emisja powierzchniowa

Emisja powierzchniowa, nazywana również emisją niską polega na emitowaniu przez domowe piece grzewcze oraz lokalne kotłownie węglowe zanieczyszczeń, w wyniku nieefektywnego sposobu spalania węgla. Cechą charakterystyczną niskiej emisji jest rozproszenie emitorów. Głównym źródłem zanieczyszczenia są stare, nieekologiczne piece tzw. „kopciuchy”. Samorządy starając się poprawić jakość powietrza wprowadzają coraz to nowe programy mające na celu ograniczenie niskiej emisji. W celu ograniczenia niskiej emisji urząd gminy udziela dotacji na wymianę pieca. Do 30 września 2024 r. złożono 472 wnioski o dotację oraz zrealizowano 240 przedsięwzięć. Łączna suma wypłaconych dotacji wynosiła

³⁷ <https://smogowe.info/koszty-smogu-w-polsce/>

ponad 6 234 962 zł³⁸. Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza jest niska emisja pochodząca w znacznej mierze z budynków mieszkalnych.

Emisja punktowa

Emisja punktowa zwana często przemysłową polega na emitowaniu zanieczyszczeń do atmosfery poprzez pojedynczy emitor, np. z wysokiego komina. W ten sposób uwalniane są substancje pochodzące z procesów energetycznego spalania paliw oraz przemysłowych procesów technologicznych.

Emisja liniowa

Wielkość emisji liniowej wiąże się z natężeniem oraz wielkością ruchu samochodowego. Zależy on również od używanych przez pojazd paliw. Starsze pojazdy będą wytwarzały więcej zanieczyszczeń niż te nowsze ze względu na normy emisyjne, które nowe samochody muszą spełnić. Podczas jazdy samochody wytwarzają zanieczyszczenia w wyniku ścierania klocków hamulcowych, opon oraz nawierzchni dróg. Szacuje się, że emisje pozaspalinowe stanowią 45-90% całkowitej emisji pyłu z ruchu drogowego. W gminie Janów Lubelski dużym natężeniem obciążone są w szczególności: droga ekspresowa S19, droga krajowa nr 74, droga wojewódzka nr 878.

Badanie stanu powietrza

Wymierną ocenę jakości stanu powietrza można przeprowadzić w oparciu o dane monitoringu prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, który każdego roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref. Analizowany obszar znajduje się w granicach strefy lubelskiej, z kodem strefy PL0602, z tego względu przedstawiono wyniki klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla całej strefy.

Tab. 6 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM_{2,5})

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5} ²	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ ¹
aglomeracja lubelska	PL0601	A	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	A	A
strefa lubelska	PL0602	A	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	A	A

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, wszystkie strefy uzyskały klasę A

Źródło: Opracowanie na podstawie Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ Lublin 2024

Tab. 7 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy
--------------	------------	---

³⁸ <https://www.janowlubelski.pl/czyste-powietrze>

		SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
strefa lubelska	PL0602	A	A	A

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

Źródło: Opracowanie na podstawie Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ Lublin 2024

Na podstawie oceny jakości powietrza oraz klasyfikacji stref województwa lubelskiego za rok 2023 według kryterium ochrony zdrowia ludzi nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych/docelowych we wszystkich strefach województwa w zakresie 12 substancji uwzględnionych w ocenie. Dla wszystkich analizowanych zanieczyszczeń aglomeracja lubelska i strefa lubelska zostały zaliczone do klasy A. W aglomeracji lubelskiej i strefie lubelskiej został natomiast przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu i zostały one zaliczone do klasy D2.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin ocenie podlegała strefa lubelska, która dla wszystkich analizowanych zanieczyszczeń została zaliczona do klasy A. W przypadku oceny pod kątem poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefa lubelska uzyskała klasę D2. Podstawą klasyfikacji stref były wyniki pomiarów prowadzonych w 2023 roku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a także wyniki modelowania jakości powietrza dla 2023 roku, wykonanego przez IOŚ-PIB oraz wyniki analiz z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB.

Klasyfikacji stref dokonano na podstawie pomiarów wykonanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2023 roku. Na obszarze stref województwa lubelskiego za rok 2023 nie wykazano obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych oraz poziomów docelowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi. Wykazano natomiast obszary przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu w aglomeracji lubelskiej i strefie lubelskiej, strefy te uzyskały klasę D2.

Na obszarze województwa lubelskiego od wielu lat występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza: dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, benzenem, tlenkiem węgla oraz oznaczanymi w pyłe zawieszonym PM10 metalami: ołowiem, arsenem, kadmem i niklem.

W 2023 roku stężenia średnie roczne benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 na wszystkich stanowiskach pomiarowych nie przekroczyły poziomu docelowego. Analiza wyników pomiarów jakości powietrza na terenie województwa lubelskiego wykazała, że po raz pierwszy od 2014 roku na wszystkich stanowiskach pomiarowych został dotrzymany poziom docelowy benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10, co wskazuje na poprawę jakości powietrza w roku oceny. W porównaniu do roku poprzedniego, na terenie województwa, wartości stężeń tego zanieczyszczenia znacznie się obniżyły.

Pomimo to, w dalszym ciągu istnieje problem z występowaniem wysokich stężeń benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 w sezonie grzewczym, co wskazuje, że główną przyczyną podwyższonych stężeń jest „niska” emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków.

W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza pod względem zanieczyszczenia powietrza pyłem. W 2023 roku średnioroczne i dobowe stężenia pyłu zawieszonego PM10 w stosunku do roku 2022 znacznie się obniżyły i na terenie całego województwa nie przekroczyły poziomów dopuszczalnych.

Przeprowadzona ocena jakości powietrza wykazała brak przekroczeń w 2023 roku poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Na wszystkich stanowiskach pomiarowych został utrzymany poziom dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla fazy II (20 µg/m³). W porównaniu do roku 2022 wartości stężeń tego zanieczyszczenia, podobnie jak pyłu zawieszonego PM₁₀, znacznie się obniżyły.

W sezonie letnim rejestrowany był wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz, w dużej mierze, warunkami meteorologicznymi. W 2023 roku nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla kryterium 100 ochrony zdrowia ludzi. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego na stacjach pomiarowych w województwie.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2023 roku pomiary jakości powietrza oraz wyniki obiektywnego szacowania w oparciu o wyniki modelowania nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu. Przekroczenie w strefie lubelskiej stwierdzono w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programu ochrony powietrza (POP) dla województwa lubelskiego. Obecnie na terenie województwa obowiązuje uchwalona przez Sejmik Województwa Lubelskiego w czerwcu 2023 roku aktualizacja. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje na przyczyny występowania przekroczeń norm jakości powietrza oraz określa działania, których realizacja ma na celu poprawę jakości powietrza w województwie³⁹.

Gmina Janów Lubelski zawarła także porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przystępując do Programu „Czyste Powietrze”. W ramach programu prowadzone są także rankingi wyłaniające gminy, które najefektywniej i najskuteczniej radzą sobie z poprawą jakości powietrza oraz są najbardziej zaangażowane w ten proces. Owe gminy dostają z NWFOŚiGW dotacje. W okresie od 01.04.2022 do 31.12.2023 r. gmina Janów Lubelski znajdowała się na 1562 miejscu wśród 2162 gmin⁴⁰.

5.7. Zagrożenie hałasem

Hałas to czynnik stresogenny, który przy długotrwałej ekspozycji może powodować m.in. choroby układu krążenia, choroby psychiczne i zaburzenia snu. Ma on negatywny wpływ także na dzikie zwierzęta, dla których również jest czynnikiem powodującym stres i lęk – może zaburzać naturalne cykle życiowe zwierząt, wpływać na zasięg ich terytoriów czy nawet zmniejszać ich rozrodczość.

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania:

- 1) Hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego oraz lotniczego,
- 2) Hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych,
- 3) Hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

³⁹ Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2023

⁴⁰ Ranking gmin „Czyste Powietrze”: <https://czystepowietrze.gov.pl/wazne-komunikaty/ranking-gmin>

Tab. 8. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalności będąca źródłem hałasu	
	LAeqD	LAeqN	LAeqD	LAeqN
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się też dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Hałas komunikacyjny

Hałas komunikacyjny powstaje w wyniku przemieszczania się pojazdów po drogach. Jest najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym rodzajem hałasu. Szczególnie uciążliwy jest na węzłach komunikacyjnych w centrach miast, gdzie jest natłok samochodów osobowych i ciężarowych. Wpływ na hałas komunikacyjny ma dynamiczny rozwój motoryzacji i coraz większa liczba samochodów w miastach.

Transport drogowy

Gmina Janów Lubelski narażona jest w szczególności na hałas pochodzący z ruchu drogowego. Drogi o dużym natężeniu ruchu przebiegające przez obszar gminy to przede wszystkim droga ekspresowa S19, droga krajowa nr 74, droga wojewódzka nr 878.

Na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2020/2021 wykonanego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad można odczytać średni dobowy ruch roczny na drogach krajowych przebiegających przez gminę.

Tab. 9 Średni dobowy ruch roczny na odcinku dróg krajowych przebiegających przez teren gminy

Nr drogi	Nazwa odcinka	Punkt pomiarowy	SDRR poj. silnik. ogółem [POJ./DOBE]
DK 19	MODLIBORZYCE /UL. ARMII KRAJOWEJ (DW857)/ - JANÓW LUB. /GR. MIASTA/	MODLIBORZYCE	10262, w tym: - lekkie samochody ciężarowe 986, samochody ciężarowe bez przyczepy 252, z przyczepą 1408
DK 19	JANÓW LUB. /UL. ZAMOYSKIEGO (DK74)/ - ZARZECZE /UL. MICKIEWICZA (DW858)/	KATY	7589, w tym: - lekkie samochody ciężarowe 849, samochody ciężarowe bez przyczepy 379, z przyczepą 1390
DK 19	JANÓW LUB. /PRZEJŚCIE: GR. MIASTA - UL. ZAMOYSKIEGO (DK74)/	JANÓW LUB.	13628, w tym: - lekkie samochody ciężarowe 1243, samochody ciężarowe bez przyczepy 368, z przyczepą 1382
DK 74	JANÓW LUB. /PRZEJŚCIE: UL. ULANOWSKA (DK19) - GR. MIASTA/	JANÓW LUB.	12067, w tym: - lekkie samochody ciężarowe 987, samochody ciężarowe bez przyczepy 215, z przyczepą 358
DK 74	JANÓW LUB. /GR. MIASTA/ - FRAMPOL /UL. JANOWSKA/	DZWOLA	4785, w tym: - lekkie samochody ciężarowe 583, samochody ciężarowe bez przyczepy 141, z przyczepą 390

Źródło: Opracowanie na podstawie <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

Transport kolejowy

Terenami narażonymi na hałas pochodzący z transportu kolejowego są obszary znajdujące się w pobliżu torów kolejowych. Przez teren gminy nie przebiega linia kolejowa, nie występują tereny kolejowe, z tego względu hałas kolejowy nie występuje.

Natomiast z uwagi na trwające obecnie opracowywanie koncepcji programowo-przestrzennej w ramach projektu pn. „Budowa linii kolejowej Szastarka – Janów Lubelski – Biłgoraj” realizowanego w ramach Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej + do 2029 r., możliwe jest wystąpienie w przyszłości hałasu kolejowego związanego z realizacją planowanej linii kolejowej.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powstaje w wyniku eksploatacji instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Do tego hałasu zalicza się również dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych i urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych, gastronomicznych, a także w gospodarstwach zajmujących się hodowlą.

Na obszarze gminy zlokalizowane są większe zakłady przemysłowe, np. VF-Concept Sp. z o.o., Fabryka Drzwi "DERPAL" w Borownicy, Stal-Tech Sp. z o.o. w Łątku Ordynackim⁴¹, generujące hałas, który oddziałuje jedynie na najbliższe otoczenie. W północnej części gminy znajduje się Janowska Strefa Inwestycyjna „BOROWNICA”. Pomniejsze zakłady produkcyjno-usługowe również stanowią punktowe źródła hałasu.

5.8. Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym

Pole elektromagnetyczne to naturalne i zawsze otaczające nas zjawisko. Powstaje w wyniku działania podstawowych sił fizycznych⁴². Wytwarzane jest przez m.in. Ziemię, zjawiska atmosferyczne, Słońce, zjawiska kosmiczne oraz każdą materię o temperaturze przekraczającej temperaturę zera bezwzględnego. Wraz z rozwojem technologicznym człowiek rozpoczął wytwarzanie sztucznych źródeł pola elektromagnetycznego. Są to wszystkie urządzenia zasilane energią elektryczną, np. stacje radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiolokacyjne i radionawigacyjne oraz podstawowe urządzenia, z których korzystamy w codziennym życiu np. telefon komórkowy, piloty do zdalnego sterowania, sieci Wi-Fi i Bluetooth.

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego na obszarze opracowania mogą być przede wszystkim napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia (110kV), stacje elektromagnetyczne oraz w mniejszym stopniu linie średniego i niskiego napięcia. Wpływ mogą również mieć instalacje radiokomunikacyjne, w tym stacje GSM.

Dla rozwoju infrastruktury sieci elektroenergetycznej na obszarze gminy proponowane są poniższe ustalenia wynikające z opinii wskazanych przez dystrybutora sieci:

- dopuszcza się budowę nowych oraz modernizację/przebudowę istniejących linii wysokiego (110kV), średniego (15kV) i niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych WN/SN, i SN/nN,
- należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z przebiegu istniejącej i planowanej infrastruktury elektroenergetycznej określone w przepisach odrębnych,
- kolizje projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami elektroenergetycznymi należy przystosować do nowych warunków pracy określonych przez dysponenta sieci,
- wyklucza się zadrzewienia obszarów pod liniami elektroenergetycznymi w pasach 20m (po 10m w obie strony od osi linii) dla linii 110kV oraz w pasach 11m (po 5,5m w obie strony od osi linii) dla linii SN. Powyższe ograniczenia dotyczą również w pasach przeznaczonych dla infrastruktury elektroenergetycznej,
- planowane lokalizacje paneli fotowoltaicznych oraz elektroenergetycznych w pobliżu i w miejscu skrzyżowań z liniami elektroenergetycznymi musi spełniać wymagania zawarte określone w przepisach odrębnych,

Od linii wysokiego napięcia 110kV zostały wyznaczone pasy technologiczne o szerokości 15m po obu stronach od osi. W ich granicach wprowadzono ograniczenia zabudowy i sposobu zagospodarowania przestrzeni.

⁴¹ <https://www.janowlubelski.pl/katalog-firm/kategoria/przemysl-i-produkcja>

⁴² <https://www.gov.pl/web/5g/czym-jest-pole-elektromagnetyczne>

Ustalenia planu ogólnego zostały skonstruowane zgodnie z przebiegiem sieci infrastruktury technicznej. W obszarze pasów technologicznych od istniejącego przebiegu odcinków linii ee. wysokiego napięcia wprowadzono ograniczenia w możliwości realizacji nowych stref mieszkaniowych. W ich granicach usunięto obszary uzupełnienia zabudowy oraz utrzymano obecny sposób zagospodarowania lub ustalenia obowiązującego planu miejscowego. Rozwój nowej zabudowy ograniczono również w sąsiedztwie sieci gazowej wysokiego ciśnienia (10m od osi przewodu). Obszary związane bezpośrednio z obsługą infrastruktury technicznej przydzielono do strefy infrastrukturalnej SI.

Powyższych ograniczeń nie wprowadzono wobec zabudowy istniejącej lub terenów stanowiących ustalenie obowiązujących planów miejscowych.

Plan ogólny przewiduje budowę instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł. Dopuszcza na ich realizację na każdej strefie gospodarczej (SP), z racji zaklasyfikowania instalacji jako teren o funkcji produkcyjnej. W pozostałych przypadkach zależy to od profilu dodatkowego danej strefy. Dopuszczono farmy fotowoltaiczne na wybranych strefach: usługowych SU, otwartych SO („teren elektrowni słonecznej”) oraz infrastrukturalnych SI („teren produkcji”). Nie wyznaczono instalacji OZE na strefach produkcji rolniczej SR.

Dla pozostałych instalacji OZE (m.in.: realizacja paneli fotowoltaicznych na dachach budynku) obowiązują przepisy odrębne.

Według okresowych pomiarów pól elektromagnetycznych z 2022 roku w gminie Janów Lubelski (punkt pomiarowy Janów Lubelski, ul. Jana Zamoyskiego 149) wynik 30 minutowego pomiaru wynosił 0,5 V/m. Wartość wskaźnikowa poziomu emisji pól elektromagnetycznych (WM_E) uzyskanej w trakcie pomiarów wyniosła 0,04. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych nie przekraczają dopuszczalnych wartości określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów elektromagnetycznych w środowisku⁴³.

W wyniku przeprowadzonych pomiarów w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie województwa lubelskiego w 2023 r. nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości pól elektromagnetycznych w środowisku (nie zarejestrowano wartości, dla których wyliczony wskaźnik WM_E przekroczyłby wartości 1). Analizując wyniki pomiarów dla stałej sieci monitoringu PEM w 2021 i 2023 roku zauważalny jest nieznaczny wzrost mierzonych wartości, jednak rejestrowane wyniki pomiarów oraz średnie wartości dla porównywanych lat zachowują niski poziom⁴⁴.

5.9. Zagrożenie poważnymi awariami

Poważne awarie mogą powstać w obiektach przemysłowych jak i w przypadku transportu materiałów niebezpiecznych. Na terenie gminy Janów Lubelski nie występują zakłady zwiększonego oraz dużego ryzyka występowania poważnych awarii. Natomiast poważnym źródłem zagrożenia może być transport materiałów niebezpiecznych takich jak benzyna i ropa naftowa. W trakcie transportu może dojść do awarii i przedostania się substancji do powierzchni ziemi. Szczególnie niebezpieczna sytuacja może powstać w wyniku rozszczelnienia rurociągów transportujących gaz ziemny.

⁴³ Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie lubelskim, GIOŚ Lublin czerwiec 2023

⁴⁴ Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie lubelskim, GIOŚ Lublin czerwiec 2024

Gazociągi

Przez obszar opracowania przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 mm, relacji Frampol – Zaklików oraz odgałęzienie do stacji redukcyjno – pomiarowej znajdującej się na terenie miasta Janów Lubelski.

Według danych GUS Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2023 rok długość czynnej sieci gazowej na terenie gminy wynosiła 71746 m, w tym w mieście 56711m, na wsi 15035 m. Czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieskalnych było 1898, w tym 1846 w mieście, na wsi 52. Ludność korzystająca z się to 7924 osób, w tym w mieście 7815, na wsi 109. Z sieci korzystało 2948 gospodarstw domowych, w tym 2927 w mieście, 21 na wsi, z czego 1253 gospodarstw domowych ogrzewających mieszkania gazem, w tym 1233 w mieście, 20 na wsi. Procent ludności korzystającej z sieci gazowej – 54,4%, w tym w mieście 71,7%, na wsi 3%.

6. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego planu ogólnego

Znaczna części powierzchni gminy Janów Lubelski objęta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w związku z powyższym rozwój przestrzenny gminy jest spójny i od wielu lat planowany. Na obszarach bez planów miejscowych wydawane były miejscowo decyzje o warunkach zabudowy.

Po utracie ważności studium, do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, nie będzie można wydawać nowych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. W przypadku nieuchwalenia projektowanego planu ogólnego jedynymi dokumentami, na których podstawie będą mogły powstać inwestycje wymagające pozwoleń na budowę lub zgłoszenia, będą uzyskane wcześniej decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz obowiązujące plany miejscowe. Dla większości obszaru gminy będą to wyłącznie plany już obowiązujące w dniu utraty mocy przez studium. Na działkach bez wydanej decyzji o warunkach zabudowy nie będzie możliwości realizacji inwestycji prywatnych, w tym na działkach już zabudowanych oraz w lukach między istniejącą zabudową. Z jednej strony zapewni to ochronę terenów otwartych przed zabudowaniem, ale z drugiej może uniemożliwić racjonalne wykorzystanie terenu czy budowę obiektów i części obiektów służących poprawie jakości życia ludzi lub stanu ochrony środowiska.

Nowe inwestycje realizowane będą w oparciu o ustalenia zawarte w obowiązujących aktach prawa miejscowego. Wyznaczone w obowiązujących planach tereny funkcjonalne nie zostały w pełni zabudowane. Możliwy jest dalszy rozwój i uzupełnianie zabudowy zgodny z przeznaczeniem ustalonym w mpzp. Prawdopodobnie nastąpi wzrost udziału powierzchni terenów zabudowanych i zurbanizowanych kosztem zmniejszenia powierzchni gruntów ornych i częściowo leśnych (które uzyskały wymaganą zgodę), natomiast funkcja leśna nadal będzie stanowić istotną funkcję w przestrzeni. Wartościowe tereny przyrodnicze zostaną zachowane.

Znaczne ograniczenie możliwości sporządzania nowych planów miejscowych lub zmian obowiązujących planów miejscowych jest zagrożeniem dla ładu przestrzennego w gminie. Nie będzie możliwa rewizja charakteru inwestycji planowanych do realizacji na podstawie obowiązujących planów miejscowych lub ważnych decyzji o warunkach zabudowy.

Brak możliwości uchwalania planów miejscowych dla terenów w gminie może negatywnie wpłynąć także na stan ochrony najcenniejszych obszarów i obiektów. Warto podkreślić, że w kontekście prawdopodobieństwa dalszego zainwestowania na terenie, istotnym jest, aby skutecznie zapewnić ochronę środowiska. Za pomocą procedur planistycznych możliwe jest dążenie do minimalizacji

negatywnych oddziaływań inwestycji oraz racjonalnego wyznaczania i limitowania ilości obszarów przeznaczonych na tego typu zainwestowanie, co wpływa na zmniejszenie liczby osób narażonych na niekorzystne oddziaływanie. Ograniczenia, wprowadzone planem ogólnym oraz w dalszej kolejności nowymi planami miejscowymi sporządzanymi w zgodności z planem ogólnym, pozwolą na zachowanie ładu przestrzennego i uregulują politykę przestrzenną obszaru opracowania. Istotnym jest, aby skutecznie zapewniać ochronę cennych walorów środowiskowych i krajobrazowych, gdyż zaniedbanie tych działań może prowadzić do nieodwracalnych i negatywnych skutków przestrzennych.

Biorąc pod uwagę powyższe, uchwalenie planu ogólnego gminy należy uznać za obowiązkowe działanie władz gminy.

7. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko

7.1. Wpływ na warunki życia i zdrowie ludzi

Ustalenia planu ogólnego odnoszą się nie tylko do środowiska przyrodniczego, ale odgrywają też ważną rolę w kształtowaniu środowiska i jakości życia człowieka. Realizacja ustaleń planu nie wpłynie znacząco negatywnie na tereny sąsiednie, ich mieszkańców i użytkowników.

Projekt planu zakłada utrzymanie istniejących oraz wprowadzenie nowych terenów zabudowanych, jak również uwzględnia cenne przyrodniczo komponenty krajobrazu. Doprecyzowuje i porządkuje warunki ich rozwoju zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, uwzględniając przy tym uwarunkowania środowiskowe, a także potencjalny wpływ na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego oraz na warunki życia i zdrowia ludzi. W wyniku realizacji procedur planistycznych sporządzanych na podstawie planu ogólnego mogą powstać nowe obiekty budowlane, inwestycje infrastrukturalne i komunikacyjne. Ustalone strefy oraz zasady zagospodarowania przyczynią się do optymalnego wykorzystania zasobów przestrzennych terenu.

W obszarze opracowania zlokalizowane są zabudowania mieszkalne oraz planowane jest wprowadzenie w jego granicach nowych budynków mieszkalnych, z tego względu powstałe lokalne uciążliwości będą miały bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców gminy.

Na jakość życia mieszkańców pozytywnie wpłyną utrzymane i wyznaczone tereny z dużym udziałem zieleni, tereny obejmujące obszary o charakterze przyrodniczym.

Projekt planu ogólnego uwzględnia ograniczenia w zagospodarowaniu terenów związane z lokalizacją cmentarzy i zagrożeniem wystąpienia powodzi, a także osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Uwzględniono również przebieg istniejących sieci infrastruktury technicznej i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, występujące w związku z ich eksploatacją, wyznaczono odpowiednie strefy funkcjonalne, których celem jest zapewnienie wymaganych ograniczeń w zagospodarowaniu, eliminacja potencjalnych konfliktów przestrzennych oraz zagwarantowanie bezpiecznych odległości od ww. obiektów i obszarów.

Realizacja nowego zainwestowania nastąpi z koniecznym zastosowaniem rozwiązań zabezpieczających środowisko przed uciążliwościami. Przy zastosowaniu odpowiednich warunków technicznych lokalizacji obiektów i urządzeń emitujących różnorodne zanieczyszczenia i wymaganych prawem odległości oraz wielkości emisji, przyszłe zainwestowanie terenu nie będzie miało istotnego negatywnego wpływu na zdrowie i komfort zamieszkiwania ludzi w obszarze opracowania oraz sąsiednich zabudowań mieszkaniowych.

Przyjęcie sporządzanego planu ogólnego w aspekcie społecznym i gospodarczym jest pozytywne. Projekt umożliwia rozwój funkcji inwestycyjnych, ważnym dla rozwoju gminy oraz poprawy warunków życia społeczności

Ustalenia planu ogólnego należy uznać za wystarczające w odniesieniu do ograniczeń w zagospodarowaniu związanych z możliwością wystąpienia zagrożeń dla warunków życia i zdrowia ludzi. Dokładna ochrona przed tego rodzaju zagrożeniami będzie wprowadzona w wykonaniu przepisów powszechnie obowiązujących oraz ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzanych na podstawie projektowanego planu ogólnego po jego uchwaleniu.

7.2. Wpływ na bioróżnorodność, faunę i florę

Plan ogólny ma zwięzłą, ściśle określoną formę. Nie można w nim zawrzeć ustaleń szczególnie istotnych dla bioróżnorodności, fauny i flory, takich jak wytyczne w zakresie realizacji ciągów zieleni, ochrona szczególnie cennego drzewostanu, sposób zagospodarowania terenów zieleni czy nakaz wyposażania ogrodzeń w przepusty, pozwalające na przechodzenie małych zwierząt. Tego typu rozstrzygnięcia będą mogły zostać zawarte w planach miejscowych lub tzw. uchwałach krajobrazowych. Zadania planu ogólnego sprowadzają się do ramowego rozstrzygnięcia o przeznaczeniu terenu i podstawowych wskaźnikach zagospodarowania terenu.

W analizowanym planie ogólnym znaczącą większość obszaru gminy wskazano jako strefę otwartą SO. Co prawda, niska precyzja planu ogólnego nie pozwala na określenie docelowego charakteru terenów otwartych i ich rozdzielenie na pola uprawne, lasy czy zieleń naturalną, zakwalifikowanie obszaru do strefy otwartej należy jednak uznać za właściwe zabezpieczenie jego funkcjonowania przyrodniczego. Projekt planu ogólnego wyklucza spod zabudowy przeważającą część obszaru gminy, chroniąc siedliska i miejsca żerowania zwierząt. Takie rozstrzygnięcie przestrzenne ponadto sprzyja utrzymaniu możliwości swobodnego przemieszczania się zwierząt i nie dopuszcza do dalszego ograniczania powiązań terenów otwartych z głównymi ciągami ekologicznymi w gminie.

Korzystnie na warunki bytowania i żerowania zwierząt oraz na bioróżnorodność wpływa ustalenie w projekcie dokumentu wysokiego wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Istotne jest również ustalenie strefy otwartej (SO) oraz strefy zieleni i rekreacji (SN).

Na stan ochrony bioróżnorodności, fauny i flory obszaru wpływ ma także projektowany sposób zagospodarowania obszarów objętych formami ochrony przyrody.

Realizacja zapisów planu ogólnego wpłynie na florę i faunę obszarów analizowanych poprzez potencjalne zwiększenie udziału zabudowy. Należy jednak zauważyć, że planowana zabudowa uwzględnia zasadę zrównoważonego rozwoju, gdyż zachowuje znaczną część terenów biologicznie czynnych.

Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska obszaru planu jest realizacja poszczególnych inwestycji budowlanych, jednakże kontrola tego rodzaju działań wykracza poza ramy przedmiotowego opracowania planistycznego.

Z uwagi na wąski zakres ustaleń planu ogólnego, wpływ tego dokumentu na bioróżnorodność, faunę i florę jest nieznaczny. Stwierdza się, że regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego gminy Janów Lubelski są wystarczające i mogą mieć nieznacznie korzystny wpływ na stan ochrony elementów biotycznych środowiska.

7.3. Wpływ na obszary objęte formami ochrony przyrody, w tym integralność i cel ochrony obszarów Natura 2000, oraz na korytarze ekologiczne

W obszarze planu ogólnego znalazły się liczne obszary objęte formami ochrony przyrody.

Na terenach objętych obszarową ochroną przyrody, a także elementami powiązanych m. in. korytarzami ekologicznymi podjęto działania ograniczające rozwój funkcji kolizyjnych. Ograniczono ingerencję nowej zabudowy na tereny przyrodnicze. Kierowano się zachowaniem obecnej formy zagospodarowania, z uwzględnieniem zapotrzebowania na realizację nowej zabudowy, a także dobrano profile funkcjonalne i parametry odpowiednie dla danej formy ochrony. W zdecydowanej większości ww. obszarów wprowadzono strefę otwartą, celem podtrzymania ochrony.. Uwzględniono zasadę rozwoju przestrzennego bez fragmentacji istniejących terenów zieleni.

Biorąc pod uwagę określany przepisami zakres planu ogólnego, włączenie objętych formami ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000, w większości do strefy otwartej oraz działania ograniczające rozwój funkcji kolizyjnych wraz z ograniczeniem ingerencji nowej zabudowy na tereny przyrodnicze należy uznać za wystarczające rozwiązanie w zakresie funkcji terenu. Zapisy szczegółowe uwzględniające poszczególne zakazy i ustalenia wynikające z ustanowienia poszczególnych form ochrony przyrody będą realizowane na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ze względu na ich poziom szczegółowości wykraczający poza ramy planu ogólnego.

Ocenia się, że realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie wpłynie na pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt obszarów Natura 2000, nie spowoduje dezintegracji obszarów Natura 2000, nie wpłynie na spójność sieci obszarów Natura 2000.

7.4. Wpływ na powierzchnię ziemi i zasoby naturalne

W projekcie planu ogólnego utrzymano obecne przeznaczenie większości terenów w gminie. Przewidziano niewielkie zwiększenie powierzchni gruntów zabudowanych, przeważającą część gminy zachowano jednak jako tereny otwarte.

W planie ogólnym nie można określić docelowego sposobu zagospodarowania terenów wolnych od zabudowy – na etapie jego sporządzania nie jest możliwe przewidzenie zasięgu lasów, pól uprawnych, wód powierzchniowych czy użytków zielonych, nie można też dokładnie określić charakteru obiektów, które będą mogły powstać na terenach z możliwością realizacji zabudowy. Z uwagi na powyższe, nie ma podstaw do szczegółowego określenia wpływu ustaleń planu ogólnego na powierzchnię ziemi.

Na obszarze objętym POG zastosowano warunkowe ograniczenia dotyczące gruntów rolnych klas I–III. Dla gruntów rolnych wysokiej klasy bonitacyjnej oraz gruntów leśnych w zdecydowanej większości wprowadzono strefy otwarte, mające na celu podtrzymanie charakteru tych terenów oraz ograniczenie możliwości zabudowy. Kierowano się ograniczeniem rozprzestrzeniania inwestycji na tereny niezabudowane. Wprowadzono również strefy produkcji rolnej. Ponadto, uwzględniono występujące udokumentowane złoża kopalin piasków i żwiru poprzez przeznaczenie tego terenu jako strefy górniczej.

W projekcie planu ogólnego nie można zawrzeć zapisów bezpośrednio służących ochronie powierzchni ziemi czy gleb, takich jak zakazy i ograniczenia w zakresie przekształcenia rzeźby terenu, zasklepienia gleby. Do istotnych elementów, podlegających analizie przy ocenie oddziaływania ustaleń planu ogólnego na stan ochrony powierzchni ziemi, należy jednak również ustalony w nim minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Wskaźnik ten pozwala na określenie maksymalnego udziału powierzchni utwardzonych w zagospodarowaniu poszczególnych działek budowlanych. W omawianym

projekcie dla części terenów przeznaczonych na cele zabudowy minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej określono na wysokim poziomie, gwarantującym niski stopień uszczelnienia nawierzchni. Uwzględniono również występowanie gruntów torfowych. Bardziej szczegółowe ustalenia, służące ochronie powierzchni ziemi, będą mogły zostać wprowadzone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

W planie ogólnym nie ma możliwości zawarcia również zapisów służących ochronie gleb przed zanieczyszczeniami, brak możliwości wprowadzenia ustaleń odnośnie gospodarki wodno-ściekowej, czy gospodarowania odpadami. W omawianym projekcie planu ogólnego wskazano jednak pod nową zabudowę głównie tereny położone w sąsiedztwie obszarów z istniejącą zabudową oraz siecią wodociągową i kanalizacyjną, co można uznać za działanie korzystne ze względu na ochronę gleb przed zanieczyszczeniami.

W przypadku planowanej inwestycji należącej do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, której realizacji nie można wykluczyć ustaleniami planu ogólnego, przeprowadzona zostanie odrębna ocena oddziaływania na środowisko, prowadzona w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska, przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko może być wymagane również dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

7.5. Wpływ na klimat i stan powietrza

Wpływ na klimat, w tym również na stan powietrza wiązać się może z wytyczonymi strefami w planie ogólnym, które dotyczą rozszerzenia obszarów, gdzie może powstać nowa zabudowa mieszkaniowa, usługowa i produkcyjna. Ze względu na zachodzące zmiany klimatyczne np. wysokie temperatury powietrza i nagłe, intensywne opady atmosferyczne, zastosowano w planie ogólnym odpowiednie wskaźniki w strefach planistycznych dotyczące przede wszystkim wysokiej minimalnej powierzchni biologicznie czynnej.

Znaczną część terenów w gminie wytyczono jako strefy otwarte, w których zawiera się m.in. teren rolnictwa z zakazem zabudowy, lasu, wód, zieleni naturalnej. Ochrona występujących lasów oraz terenów wzdłuż cieków wpływają pozytywnie na lokalny klimat, w tym warunki aerosanitarne. Strefy otwarte pozwolą również na zmniejszenie natężenia spływu powierzchniowego i mniejszego nagrzewania się powierzchni.

Istotnym wskaźnikiem jest określony w strefach planistycznych minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Odpowiednio wysoki minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej zapewni odpowiednie warunki do retencji wody oraz wpłyną pozytywnie na lokalny mikroklimat.

Korzystnym czynnikiem jest również fakt, iż w planie ogólnym przewidziano możliwość realizacji instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł.

Na stan powietrza wpływać mogą przede wszystkim wydzielone strefy gospodarcze. Prowadzenie działalności rolniczej powodować może unoszenie się pyłów, zwłaszcza podczas suszy i braku zadrzewień śródpolnych, co w konsekwencji miejscowo może pogorszyć stan powietrza. Zwiększenie liczby pojazdów osobowych na nowych terenach zabudowy mieszkaniowej również wpłynie na stan jakości powietrza. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło. Planowane zwiększenie terenów zabudowy wpłynie na zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza. Będzie to

oddziaływanie bezpośrednie, o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych, lokalne. Wpływ na ilość wprowadzanych zanieczyszczeń do powietrza ma również zastosowana technologia. Wpływ poszczególnych inwestycji na stan atmosfery będzie największy na etapie budowy, kiedy to nastąpi czasowa zwiększona emisja zanieczyszczeń, pyłów do atmosfery i substancji ropopochodnych z pojazdów i maszyn.

Ustalenia planu ogólnego nie precyzują dokładnie kwestii związanych z klimatem i stanem powietrza. Zapisy w ramach np. adaptacji do zmian klimatu, zaopatrzenia budynków w ciepło zostaną zawarte w planach miejscowych. Wyznaczone strefy i przypisane do nich wskaźniki nie powinny zatem w negatywny sposób oddziaływać na klimat i stan powietrza w gminie.

Realizacja projektu planu nie wpłynie w znaczącym stopniu na zmianę warunków klimatycznych i powietrza atmosferycznego, a prognozowane oddziaływania będą miały wyłącznie charakter lokalny o umiarkowanej sile oddziaływania.

7.6. Wpływ na klimat akustyczny

Wpływ planu ogólnego na klimat akustyczny wiązać się będzie głównie z możliwością powstania nowej zabudowy mieszkaniowej, a także usługowej, produkcyjnej, rolniczej. Generowanie hałasu będzie związane przede wszystkim z budową nowych obiektów i infrastruktury towarzyszącej. Zwiększy się również liczba pojazdów osobowych. Znaczący wpływ na klimat akustyczny będą miały strefy w pobliżu dróg i większych miejscowości. Generowanie zwiększonego poziomu hałasu będzie duże w sąsiedztwie stref komunikacji.

Dla terenów, które będą objęte planami miejscowymi, zawarte będą przepisy dotyczące dopuszczalnego poziomu hałasu według klasyfikacji rodzaju terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska.

7.7. Wpływ na promieniowanie elektromagnetyczne

W projekcie rysunku planu nie zawiera się informacji dotyczących np. przebiegu linii elektroenergetycznych czy lokalizacji masztów stacji bazowych, które są źródłem promieniowania. Dodatkowo plan ogólny nie zawiera ustaleń dotyczących ograniczeń w zabudowie ze względu na przebieg linii energetycznych czy zasilania obiektów w energię elektryczną. Takie zapisy będą dopiero zawarte w planach miejscowych. Wpływ ustaleń planu ogólnego ogranicza się do wytyczenia strefy infrastrukturalnej, na której znajduje się stacja elektroenergetyczna, wpłynie to na poziom promieniowania elektromagnetycznego w najbliższej okolicy.

W projekcie planu ogólnego uwzględniono przebieg istniejących sieci infrastruktury technicznej i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, występujące w związku z jej eksploatacją. Wyznaczenie stref uwzględnia zarówno aktualny stan zagospodarowania terenu, jak i obowiązujące przepisy prawa oraz stosowne normy techniczne.

Bardziej szczegółowe zapisy będą zatem zawarte dopiero w planach miejscowych.

7.8. Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Uchwalenie planu ogólnego może mieć wpływ na wody powierzchniowe i podziemne. Nie da się jednak przewidzieć, jakie dokładnie przeznaczenie będzie miał teren w wyznaczonej strefie. Plan ogólny nie

przesądza również o konkretnej lokalizacji zabudowy czy ustaleń np. w zakresie odprowadzania ścieków, kanalizacji deszczowej, gdyż takie zapisy będą zawarte w planach miejscowych.

Plan uwzględnia ujęcia wody na terenie gminy, które objęte są strefami ochrony bezpośredniej. Uwzględniono również istniejącą oczyszczalnię ścieków. Wytyczono strefy infrastruktury, strefy otwarte. Pozwoli to na ich poprawne funkcjonowanie. Ponadto, wytyczenie stref planistycznych o konkretnym, nieuciążliwym dla wód podziemnych przeznaczeniu, nie dopuści do ich pogorszenia stanu.

Korzystnym działaniem w planie ogólnym jest m.in. ograniczenie realizacji nowych inwestycji mogących negatywnie wpłynąć na jakość wód podziemnych m.in.: nowe strefy gospodarcze SP. Ponadto w planie ogólnym zabezpieczono tereny wzdłuż cieków wodnych przed potencjalnym rozwojem zabudowy. Uwzględniono występujące urządzenia wodno-melioracyjne, zapewniając zachowanie przebiegu rowów melioracyjnych oraz ich prawidłowe funkcjonowanie poprzez wyznaczenie odpowiednich stref planistycznych, w znacznej części włączając je do stref otwartych.

Zbyt ogólne ustalenia planu nie pozwalają zatem na stwierdzenie w pełni wpływu na wody podziemne i powierzchniowe. Wyznaczone strefy np. gospodarcza, produkcji rolniczej czy usługowa w porównaniu z innymi strefami mogą bardziej na nie oddziaływać. Rozstrzygające będą zatem ustalenia zawarte w planach miejscowych, w tym m.in. lokalizacji inwestycji mogących potencjalnie znacząco i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Większość obszaru gminy stanowią jednak strefy otwarte, gdzie na części ich obszaru występują obecnie użytkowane grunty orne, które mogą być zachowane pod prowadzenie działalności rolniczej. Wpływać to może na spływy substancji biogenych, takich jak fosfor i azot używanych w nawozach roślinnych do pobliskich wód powierzchniowych. Natomiast na pozostałych terenach w strefie otwartej możliwe jest ich przeznaczenie m.in. pod tereny lasów, zieleni naturalnej, wód.

Wyznaczone strefy i wskaźniki, realizacja planu ogólnego nie wpłynie negatywnie w sposób znaczący na spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, określonych w „Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły”. Nie powinno więc przyczynić się do zwiększenia ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego.

7.9. Wpływ na krajobraz

Plan ogólny nie jest w stanie w pełni określić wpływu na krajobraz w gminie poprzez szeroki zakres wyboru terenów funkcjonalnych. Nie da się jednoznacznie przewidzieć przeznaczenia terenów. Dodatkowo w kwestii krajobrazu w planie ogólnym nie wyznacza się np. przebiegu sieci napowietrznych linii elektroenergetycznych czy linii zabudowy, które kształtują sytuowanie budynków. Ustalenia planu ogólnego nie przesądzają również, jaka zieleń będzie stosowana po realizacji inwestycji. W planie nie określa się kolorystyki i materiałów z jakich mają być wykonane elewacje budynków oraz kąta nachylenia dachów. Wspomniane elementy będą stanowić zapisy w późniejszych planach miejscowych.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu stanowią ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zmiany w krajobrazie mogą zajść poprzez wytyczenie stref planistycznych z możliwością realizacji nowej zabudowy bądź uzupełnienie istniejącej, szczególnie w miejscach jeszcze niezagospodarowanych. Nastąpią zmiany krajobrazu naturalnego na tereny zabudowane. W pobliżu terenów, gdzie wyznaczone

zostały obszary intensywniejszych przekształceń i zainwestowania, nastąpi miejscowe ograniczenie różnorodności biologicznej.

Większość obszaru opracowania planu ogólnego gminy stanowią strefy otwarte. Ochroni to tereny przed nadmierną i niekontrolowaną ekspansją zabudowy oraz zachowa charakterystyczny dla gminy krajobraz przyrodniczy.

Biorąc pod uwagę ustalenia projektu planu ogólnego, nie przewiduję się istotnych negatywnych oddziaływań na krajobraz wynikających z jego realizacji. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne kształtują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny charakteryzujące się wysokim walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi oraz kulturowymi.

7.10. Wpływ na zabytki i dobra materialne

Wyznaczając strefy w planie ogólnym, jak i obszary uzupełnienia zabudowy, brano pod uwagę obiekty i obszary ujęte w rejestrze zabytków, wojewódzkiej ewidencji zabytków, gminnej ewidencji zabytków, a także stanowiska archeologiczne. Wprowadzenie odpowiednich stref planistycznych, w tym również określenie wskaźników zabudowy, zapewni ochronę występujących zabytków oraz ich funkcjonowanie w zależności od charakteru obszarów i obiektów. Dostosowanie profili funkcjonalnych i parametrów zabudowy do charakteru zabytków, jak i ograniczenie zasięgu obszarów uzupełnienia zabudowy w dostosowaniu do poszczególnych przypadków, jest działaniem korzystnym.

Biorąc pod uwagę wyznaczone strefy w planie ogólnym, nie przewiduje się negatywnego wpływu na zabytki i dobra materialne. Plan ogólny nie przesądza jednak o dokładnym przeznaczeniu konkretnego terenu, lecz daje możliwość realizacji inwestycji zgodnych z profilem podstawowym i dodatkowym. Ponadto, w dokumencie nie ustala się kwestii w zakresie np. remontu, rozbudowy czy fizjonomii zabudowy. Ich ochrona nastąpi na etapie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

8. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen stwierdzono, że zgodnie z Konwencją o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym oraz ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko. Proponowany sposób zagospodarowania terenu oraz realizacja projektu planu ogólnego nie prowadzi do powstania oddziaływań transgranicznych.

9. Propozycje rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko

Ustalenia planu ogólnego cechują się niskim stopniem szczegółowości i wąskim zakresem merytorycznym, który ściśle określono w przepisach z zakresu planowania przestrzennego. Nie zawiera precyzyjnego określenia kierunku przekształcenia poszczególnych terenów czy dokładnych wytycznych w zakresie charakteru inwestycji dopuszczonych jego zapisami. Działania zapobiegające i ograniczające potencjalne negatywne oddziaływanie planu ogólnego na środowisko w pierwszej kolejności powinny zostać podjęte przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Przy sporządzaniu tych dokumentów należy dążyć do precyzyjnego rozdzielania terenów o różnym przeznaczeniu lub sposobie zagospodarowania.

Projekt planu ogólnego został sporządzany w sposób kompleksowy kierując się ograniczeniem negatywnego wpływu postanowień planu na środowisko przyrodnicze.

Przeprowadzona analiza ustaleń projektu planu ogólnego wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

10. Propozycje rozwiązań alternatywnych

Plan ogólny gminy Janów Lubelski jest podstawowym aktem planistycznym stanowiącym fundament jego rozwoju przestrzennego. Określa on strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne obejmujące katalog profili funkcjonalnych stref planistycznych, a także parametry zabudowy i zagospodarowania terenów.

Ustalenia planu ogólnego uwzględniają uwarunkowania z art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ponadto pod uwagę wzięto ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Janów Lubelski, uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w obszarze opracowania. Należy jednak pamiętać, że plan ogólny nie zawiera precyzyjnych ustaleń w zakresie przeznaczenia terenu i wymagań dla przyszłych inwestycji prowadzonych w jego obszarze. Jego ustalenia mają charakter ramowy i istnieje wiele wariantów ich uwzględnienia w dokumentach planistycznych niższego rzędu. Ze względu na liczne sposoby, w jakie postanowienia planu ogólnego mogą być transponowane do planów miejscowych, dokładne przewidzenie oddziaływania ustaleń dokumentu na środowisko nie jest możliwe.

W związku z powyższym, nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych zakładając, że zaproponowany katalog stref planistycznych poprawnie kontynuuje politykę przestrzenną gminy określoną w Studium oraz obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a rozwiązania zawarte w projekcie Planu ogólnego gminy Janów Lubelski są optymalne, zarówno pod względem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak i rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu ogólnego

Plan ogólny gminy ma charakter ramowy. Nie jest możliwe przewidzenie dokładnego kierunku zmian w zagospodarowaniu poszczególnych terenów w gminie, które mogą wystąpić po uchwaleniu tego dokumentu, a więc też rodzaju i miejsca występowania potencjalnych oddziaływań na środowisko. Możliwe oddziaływania mogą mieć różny zasięg – głównie miejscowy lub lokalny, o wzajemnych powiązaniach. Ponadto należy monitorować zmiany zachodzące w miejscach o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, dla których nie ma obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W ramach dokumentów o zasięgu miejscowym sporządzane są prognozy oddziaływania na środowisko, które precyzyjnie mogą określić skutki uchwalenia planu w porównaniu do POG. Realizacja nowych inwestycji powinna być monitorowana co kilka lat w ramach analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy w celu oceny aktualności planu ogólnego oraz planów miejscowych. Ze względu na charakter projektowanego planu ogólnego i duży obszar objęty jego ustaleniami, właściwą metodą prowadzenia monitoringu skutków realizacji jego postanowień jest wykorzystanie standardowych metod

monitoringu stanu ochrony środowiska, określonych w przepisach z zakresu ochrony środowiska i Inspekcji Ochrony Środowiska.

Państwowy Monitoring Środowiska prowadzony jest przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Zadania w zakresie monitorowania stanu środowiska będą realizowane m.in. w ramach monitoringu wód, jakości powietrza, klimatu akustycznego czy pól elektromagnetycznych. Badania i analizy w ramach monitoringu stanu środowiska są prowadzone systematycznie. Wieloletnia ciągłość pozyskiwania i opracowania danych pozwala na właściwe zilustrowanie zmian zachodzących w środowisku i ocenę stanu funkcjonowania jego poszczególnych elementów.

Sposób prowadzenia monitoring stanu środowiska w odniesieniu do celów ochrony obszarów Natura 2000 określają plany ochrony i plan zadań ochronnych. W dokumentach tych określa się działania ochronne dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony i monitoringu celów działań ochronnych oraz wskazuje się podmioty odpowiedzialne za wykonanie tych działań. Dane z monitoringu stanu przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 pozwolą na pośrednie określenie wpływu postanowień planu ogólnego na obszary chronione.

12. Podsumowanie i streszczenie

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Janów Lubelski została sporządzona w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Ma na celu określenie wpływów środowiskowych mogących powstać wskutek uchwalenia planu ogólnego gminy Janów Lubelski, sporządzanego na podstawie uchwały Nr LXX/630/24 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Janów Lubelski.

Stan istniejący środowiska przyrodniczego został scharakteryzowany poprzez opis takich elementów jak: budowa geologiczna i rzeźba terenu, wody powierzchniowe, wody podziemne, gleby, klimat, powietrze, hałas, promieniowanie elektromagnetyczne, fauna, flora, powiązania przyrodnicze, krajobraz i formy ochrony przyrody oraz istniejące zagrożenia dla stanu i funkcjonowania środowiska, w tym także problemy ochrony środowiska.

W dalszej części prognozy przeprowadzono analizę potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień planu ogólnego.

13. Materiały źródłowe

Ustawy i rozporządzenia

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska
2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
3. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach
4. Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
5. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 września 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Uroczyska Lasów Janowskich (PLH060031)
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków
7. Rozporządzenie ministra środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych.

8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.
9. Rozporządzeniem Nr 162 Wojewody Lubelskiego z 19.07.2002 r. w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie województwa lubelskiego

Literatura

1. Chojnacki J. C., Raczyńska M., 2006, Leksykon przyrodniczo-ekologiczny, Akademia Rolnicza w Szczecinie
2. Czubak D., Kwiatkowski M., Piwnicki J., Tyburski Ł., 2022, Wpływ pożarów na lasy - Polska 2022 rok, Instytut Badawczy Leśnictwa
3. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, 2022, Strategiczne mapy hałasu 2022
4. Informator PSH - Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017, s. 277, 278.
5. Inwentaryzacja pomników przyrody na terenie gminy Janów Lubelski, Iwona Brankiewicz, Grudzień 2024 r.
6. Karta informacyjna planowanego przedsięwzięcia polegającego budowie Parku Rekreacyjnego oraz uzbrojenia terenów inwestycyjnych nad Zalewem w Janowie Lubelskim, Ciesielczuk P., Ciesielczuk S. 2009 r.
7. Kondracki J., 1998, Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
8. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Janów Lubelski na lata 2024 – 2030
9. Matuszkiewicz J.M., Wolski J., 2023, Potencjalna roślinność naturalna Polski (wersja wektorowa), IGI PAN, Warszawa
10. Ocena odporności środowiska na degradację oraz jego zdolności do regeneracji, Mariusz Kistowski
11. Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Janów Lubelski na lata 2020 – 2029, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie
12. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Janów Lubelski, Jacek Babuchowski, Lublin, 2010
13. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla obszaru gminy Janów Lubelski na potrzeby zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, KANON Grzegorz Chojnacki, Agnieszka Samsel, Mateusz Wielgat Otrębusy, 2013
14. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla obszaru gminy Janów Lubelski, KANON, 2025
15. Plan Urządzenia Lasu sporządzony na lata od 2020 do 2029 dla Nadleśnictwa Biłgoraj w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2020 r., Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie
16. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego
17. Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, 2024, Korytarze ekologiczne
18. Problemy zachowania bioróżnorodności na przykładzie wybranych miast Polski, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie 2021, Margot Dudkiewicz, Marek Kopacki, Marcin Iwanek, Paulina Hortyńska
19. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Janów Lubelski, „EKO-GEO” Pracownia Geologii i Ochrony Środowiska w Lublinie. Anna Majka – Smuszkiewicz, Magdalena Grykałowska, Katarzyna Białek, Janów Lubelski, 2004 r.
20. Raport o stanie gminy Janów Lubelski za rok 2023

21. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, Roman Zielony, Anna Kliczkowska, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2012
22. Regionalna geografia fizyczna Polski, Praca zbiorowa pod redakcją: Andrzeja Richlinga, Jerzego Solona, Andrzeja Maciasa, Jarosława Balona, Jana Borzyszkowskiego i Mariusza Kistowskiego, Poznań 2021
23. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.
24. Richling A., Solon J., 1996, Ekologia krajobrazu, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.
25. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ Lublin 2024
26. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku
27. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Warszawa, Ministerstwo Środowiska, październik 2013 r.
28. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Janów Lubelski zatwierdzone Uchwałą Nr XXX/150/01 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 27 czerwca 2001 r., ze zmianą wprowadzoną Uchwałą Nr XXXVIII/247/09 Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim z dnia 24 lipca 2009 r.;
29. Susza zmienia wszystko, 2020
30. Wołoszyn E., 2009, Meteorologia-Klimatologia w zarysie Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej str. 278
31. Woś A., 1993, Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody. Zeszyty Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania nr 20, Polska Akademia Nauk
32. Wstępna inwentaryzacja ornitologiczna dawnego szlaku kolejki wąskotorowej na odcinku Szklarnia – Porytowe Wzgórze (oprac. P. Szewczyk). 2008 r.
33. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 8 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Janowskie PLB060005
34. Zarządzenie nr 1 Wojewody Tarnobrzskiego z dnia 8 lutego 1988 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
35. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 4 lipca 2024 roku z w sprawie rezerwatu przyrody „Imielty Ług”
36. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 29 lipca 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Imielty Ług”
37. Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dn. 3 marca 1989 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody
38. Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 18 maja 1984 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody

Strony internetowe

1. <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>
2. <https://mapy.geoportal.gov.pl>
3. <https://baza.pgi.gov.pl/resources.html?type=mgip300&id=B3>
4. <https://baza.pgi.gov.pl/geoportal/uslugi/gis>
5. <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

6. <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-pshjcwpd.html>
7. <https://www.geoportal.gov.pl/pl/dane/baza-danych-objektow-topograficznych-bdot10k/>
8. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>
9. <https://smogowe.info/koszty-smogu-w-polsce/>
10. <https://www.janowlubelski.pl/czyste-powietrze>
11. https://www.meteoblue.com/pl/pogoda/historyclimate/climatemodelled/jan%c3%b3w-lubelski_polska_770425
12. <https://www.gov.pl/web/gddkia/strategiczne-mapy-halasu-2022>
13. <https://www.gov.pl/web/5g/czym-jest-pole-elektromagnetyczne>
14. <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>
15. <https://www.gov.pl/web/rdos-warszawa/obszary-natura-2000>
16. <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/uslugi-mapowe-ogc>
17. <https://www.igipz.pan.pl/Roslinnosc-potencjalna-zgik.html>
18. <https://www.encyklopedialesna.pl>
19. <https://www.eea.europa.eu/pl/sygna142y/sygnały-2020/infografika/czym-jest-zanieczyszczenie-srodowiska/view>
20. <https://zpe.gov.pl/a/zanieczyszczenia-powietrza/D5txt358T>
21. <https://www.h2o-de.com/pl/blog/scieki-przemyslowe>
22. <https://www.wody.gov.pl/aktualnosci/2536-uczynic-niewidzialne-widzialnym-wody-podziemne-motywe-przewodnimswiatowego-dnia-wody-2022>
23. <https://clc.gios.gov.pl/>
24. <https://www.gov.pl/web/kgpsp/pozary-lasow>
25. <https://czystepowietrze.gov.pl/wazne-komunikaty/ranking-gmin>
26. <https://wkz.lublin.pl/wp-content/uploads/2024/05/powiat-janowski-gmina-Janow-Lubelski-aktualizacja-02.05.2024.pdf>
27. <https://umjanowlubelski.bip.lubelskie.pl/upload/pliki/spis-zabytkow-gminy-janow-lubelski-bip-12.10.2022.pdf>

14. Spis rycin i tabel

Spis rycin

Ryc. 1 Plan ogólny gminy Janów Lubelski	16
Ryc. 2 Położenie administracyjne powiatu janowskiego	17
Ryc. 3 Położenie administracyjne gminy Janów Lubelski	18
Ryc. 4 Użytkowanie terenu	19
Ryc. 5 Korytarze ekologiczne w otoczeniu gminy	20
Ryc. 6 Położenie gminy na tle regionów fizyczno-geograficznych	21
Ryc. 7 Mezuregion Rostocze Zachodnie (343.21). Pasmowy układ pól koło Kawęczynka (fot. Adam Kieliszek)	23
Ryc. 8 Mezuregion Równina Biłgorajska (512.47). Krajobraz leśny w okolicach Malińca z charakterystycznymi dla tego mezoregionu małymi zbiornikami wodnymi (fot. Adam Kieliszek)	25
Ryc. 9 Hipsometria	26
Ryc. 10 Miasto Janów Lubelski - hipsometria	27
Ryc. 11 Miejsca występowania osuwisk w miejscowości Biała Druga	28

Ryc. 12 Miejsca występowania osuwiska i terenu zagrożonego ruchami masowymi w mieście Janów Lubelski	29
Ryc. 13 Mapa geologiczno-inżynierska 1:300 000.....	31
Ryc. 14 Torfy i namuły torfiaste na tle Mapy geologiczno-inżynierskiej 1:300 000	32
Ryc. 15 Miasto Janów Lubelski - geomorfologia.....	33
Ryc. 16 Warunki budowlane w skali 1:300 000	35
Ryc. 17 Złoża, obszary i tereny górnicze w gminie Janów Lubelski i otoczeniu.....	36
Ryc. 18 Główny zbiornik wód podziemnych (GZWP) nr 406 w gminie Janów Lubelski.....	37
Ryc. 19 Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) i ich zasoby występujące w gminie Janów Lubelski i w jej sąsiedztwie	38
Ryc. 20 Głębokość do pierwszego poziomu wodonośnego w gminie	40
Ryc. 21 Inwentaryzacja wód powierzchniowych i rowów.....	41
Ryc. 22 Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:5 000	43
Ryc. 23 Grunty rolne	44
Ryc. 24. Średnie temperatury i opady w gminie Janów Lubelski	45
Ryc. 25. Dni o dużym zachmurzeniu, słoneczne i z opadami w gminie Janów Lubelski.....	46
Ryc. 26. Róża wiatrów przedstawiająca rozkład kierunków wiatru w przedziałach prędkości w gminie Janów Lubelski	47
Ryc. 27 Formy ochrony przyrody w gminie Janów Lubelski.....	49
Ryc. 28 Roślinność potencjalna	58
Ryc. 29 Grunty leśne w gminie.....	59
Ryc. 30 Charakterystyka głównego użytkowego poziomu wodonośnego w gminie	65
Ryc. 31 Mapa zagrożenia powodziowego 10% (raz na 10 lat) i 1% (raz na 100 lat) w gminie Janów Lubelski	66

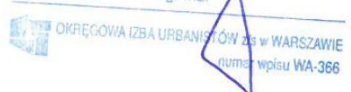
Spis tabel

Tab. 1. Zestawienie występujących złóż na terenie gminy Janów Lubelski.....	35
Tab. 2. Opis GZWP nr 406 "Zbiornik Niecka lubelska (Lublin)"	36
Tab. 3. Zasoby dostępne do zagospodarowania w JCWPd.....	38
Tab. 4. Ocena stanu wód podziemnych za 2019 r.	38
Tab. 5. Stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w latach 2014-2019 i 2016-2021.....	63
Tab. 6 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM _{2,5}).....	69
Tab. 7 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)	69
Tab. 8. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku	72
Tab. 9 Średni dobowy ruch roczny na odcinku dróg krajowych przebiegających przez teren gminy	73

Załącznik: Informacja o zespole autorskim

Prognozę sporządził zespół autorski w składzie:

MGR INŻ. INGA HUTKOWSKA – KIERUJĄCA ZESPOŁEM SPORZĄDZAJĄCYM PROGNOZĘ

Inga Hutkowska
mgr inż.

INŻ. AGNIESZKA LEWANDOWSKA

Załącznik: Oświadczenie kierującej zespołem sporządzającym prognozę

Otrębusy 27.07.2026 r.

miejsowość i data

OŚWIADCZENIE KIERUJĄCEJ ZESPOŁEM SPORZĄDZAJĄCYM PROGNOZĘ

Na podstawie art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f oraz art. 74a ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 670), oświadczam,

że posiadam uprawnienia do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 670),

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Inga Hutkowska
mgr inż.
OKRĘGOWA IZBA URBANISTÓW z s. w. WARSZAWIE
numer wpisu WA-366

.....
podpis